

АТЛАС БУР'ЯНІВ

Посібник розраховано на агрономів, які відповідають за боротьбу з бур'янами. За його допомогою спеціалісти зможуть визначити види бур'янів, які домінують на полі, та підібрати засоби боротьби з ними.

158

найпоширеніших
видів бур'янів

39

ботанічних
родин

АВТОРИ ПОСІБНИКА

Валерій Вікторович Дубровін, кандидат сільськогосподарських наук,
маркетинг-менеджер з розвитку гербіцидів на зернових культурах

Павло Гриднев, дизайнер ТОВ «Сингента»

Що таке бур'яни?

Бур'яни — рослини місцевої флори або занесені з чужоземної флори, які небажані в угіддях, посівах, насадженнях культурних рослин, які конкурують з ними за світло, воду, поживні речовини, а також сприяють поширенню шкідників і хвороб.

Сегетальні бур'яни засмічують культурні насадження, наприклад, лобода біла — *Ghenopodium album* L.

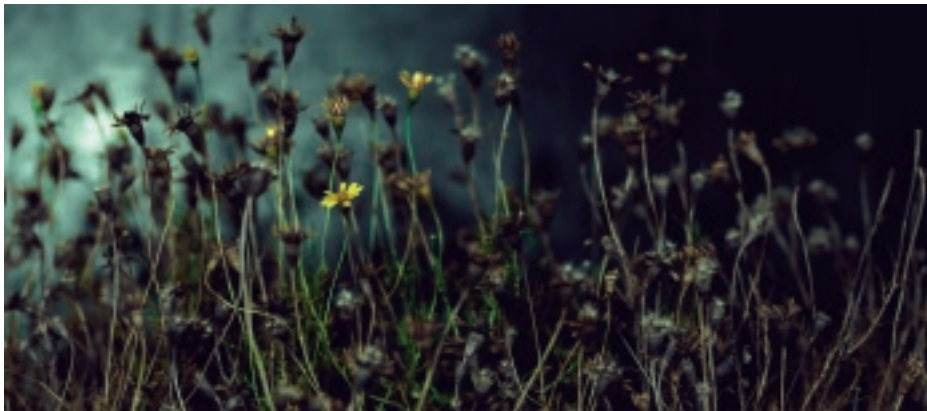
Рудеральні бур'яни селяться на пустирях, смітниках, узбіччях доріг, наприклад, грінделія розчепірена — *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal.

Рослини мають величезне значення на планеті Земля і навіть бур'яни не є шкідливими, коли вони не на полі. Слід пам'ятати, що багато з рослин є медоносами, наприклад осоти, синяк, ваточник інші, важливі в раціоні диких та свійських тварин, також є багато корисних і лікарських рослин. Тому боротися з бур'янами потрібно обґрунтовано, не руйнуючи природу і саме там, де це потрібно.

Шкода від бур'янів і обґрунтування інвестицій у захист

Шкоду від бур'янів складно оцінити, адже втрати врожаю від неї невидимі. За даними І. В. Веселовського й інших (1988), за наявності лише 1 шт./м² багаторічного бур'яну втрати врожаю зерна пшениці сягають 50–70 кг/га, однорічного — біля 20 кг/га (табл. 1).

За даними О. О. Іващенко, Л. Н. Верещагіна, С. П. Танчика та ін., у надземній масі бур'янів міститься від 1,80 до 2,16 % азоту, 0,50–1,19 % фосфору і 2,06–4,67 % калію на суху речовину. Отже, наявність 100 шт./м² лише сходів бур'янів (це 6 шт./аркуш паперу А4) загальною сирою масою 100 г/м² (1,0 т/га) уже призводить до втрат близько N5 P2 K8 кг/га. Згодом бур'яни продовжують активну вегетацію, їхня біомаса може сягнути 300 г/м² (3 т/га) і більше, втрати поживних речовин досягнуть N15 P6 K24 кг/га, що еквівалентно втратам близько 100 кг/га комплексних добрив.

Таблиця 1. Орієнтовні втрати врожайності зерна (кг/га) від основних видів бур'янів за їх наявності на полях протягом вегетації в кількості 1 шт./м² (узагальнені й доповнені дані І. В. Веселовського, А. К. Лисенка, Ю. П. Манька, 1988 р.)

Види бур'янів	Озима пшениця	Горох	Кукурудза
Березка польова	25	50	58
Галінсога дрібноквіткова	16	6	16
Гірчак шорсткий	17	11	20
Гірчиця польова	14	8	20
Дескурація Софії	23	-	-
Зірочник середній	4	3	6
Лобода біла	27	20	48
Метлюг польовий	19	-	-
Осот рожевий	68	40	90
Жабрій звичайний	17	8	22
Пирій повзучий	55	18	48
Підмаренник чіпкий	20	6	16
Ромашка непахуча	17	12	29
Соняшник (падалиця)	25	22	40
Фіалка польова	17	-	-
Хвоць польовий	16		14

Тепер можна легко обґрунтувати доцільність застосування гербіцидів, коли їхню вартість перерахувати в зерно. Еквівалентна вартість основних гербіцидів кг/га зерна:

Дербі — 45 кг/га зерна пшениці;

Пріма Форте — 52 кг/га зерна пшениці;

Елюміс — 240 кг/га зерна кукурудзи.

Отже, як обґрунтувати інвестицію в гербіцид? Якщо на полі пшениці є всього 3 шт./м² підмаренника або падалиці соняшнику — Дербі й Пріма Форте вже 100 % окуповуються збереженим урожаєм. Якщо на полі кукурудзи є 10 шт./м² однорічних бур'янів — застосування Елюміс вже на 100 % виправдане збереженим урожаєм. До речі, кукурудза без захисту проти бур'янів взагалі не дає урожаю.

Класифікація бур'янів у землеробстві

За способом живлення (тип)

Автотрофи — всі зелені рослини, які створюють органічну речовину з CO₂, води і мінеральних солей завдяки фотосинтезу

Лобода біла (*Chenopodium album* L.), осот рожевий (*Cirsium arvense* L.) та ін.

Напівпаразити — зелені рослини, які здатні до фотосинтезу, але використовують ксилемний сік рослини-хазяїна

Дзвінець великий (*Rhinanthus major* Ehrh.) та ін.

Паразити — незелені рослини, які нездатні до фотосинтезу, а живляться лише коштом поживних речовин рослини-хазяїна

Вовчок соняшниковий (*Orobanche cumanana* Wallr.), повилиця польова (*Cuscuta campestris* Yunck.) та ін.

За тривалістю життя (підтип)

Малорічні — однорічні й дворічні рослини, цикл життя яких від насіння до насіння триває один або два сезони

Багаторічні — рослини, життєвий цикл яких триває більше як два роки

Біологічна група

Однорічні

Ефемери мають дуже короткий період життя і кілька генерацій за сезон
Зірочник середній (*Stellaria media* (L.) Vill.)

Ранні ярі починають вегетацію рано навесні: насіння проростає за порівняно низької температури ґрунту; утворюють насіння і відмирають цього самого року; досягають раніше від ранніх культур
Гірчиця польова (*Sinapis arvensis* L.)

Пізні ярі починають вегетацію пізно навесні після стійкого прогрівання ґрунту; утворюють насіння цього самого року в другій половині літа і восени
Мишій сизий (*Setaria glauca* L.)

Озимі рослини потребують яровизації холодним періодом; цикл розвитку починають восени, зимують і дають насіння наступного року пізно навесні й улітку
Метлюг звичайний (*Apera spica-venti* (L.) P.Beauv.)

Зимуючі рослини можуть розвиватися як ярі, якщо сходять навесні, і як озимі, якщо сходять восени
Грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris* L.)

Дворічні потребують для розвитку два повні вегетаційні періоди: у перший рік розвивають лише розетку листя й кореневу систему, плодоносять на другий рік
Кропива глуха пурпурова (*Lamium purpureum* L.)

Багаторічні

Кореневищні розмножуються переважно через довгі підземні пагони (кореневища), які містяться у верхніх шарах ґрунту
Пирій повзучий (*Agropyron repens* L.)

Коренепаросткові розмножуються коренями, які утворюють паростки
Березка польова (*Convolvulus arvensis* L.), Осот рожевий (*Cirsium arvense* L.)

Стрижнекореневі вегетативно розмножуються лише за допомогою кореневої шийки
Подорожник великий (*Plantago major* L.)

Гронокореневі розмножуються за допомогою видозмінених коренів, які утворюють гроно

Повзучі (сланкі) розмножуються переважно стебловими пагонами, які стеляться по поверхні ґрунту

Жовтець повзучий (*Ranunculus repens* L.)

Бульбові вегетативно розмножуються за допомогою бульбоподібних потовщень, які з'являються на підземних пагонах; бруньки відновлення бульб вкриті листовими лусками, відокремлюються від материнської рослини і дають початок новій рослині; розмножуються також насінням

Чина бульбиста (*Lathyrus tuberosus* L.)

Карантинні бур'яни

(дані Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України станом на 01.01.2016 р.)

Карантинні бур'яни, непоширені в Україні

АМБРОЗИЯ БАГАТОРІЧНА AMBROSIA PSILOSTACHYA D.C.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ЄВРОПА: Бельгія, Угорщина, Німеччина,
Данія, Польща, Нідерланди, Іспанія, Франція,
Швеція, Росія.
ПІВНІЧНА АМЕРИКА: Канада, США, Мексика.
АЗІЯ: Казахстан.

АМБРОЗИЯ ТРИРОЗДІЛЬНА AMBROSIA TRIFIDA L. -

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі
ЄВРОПА: Австрія, Німеччина, Італія, Польща,
Франція, Чехія, Словаччина, Швейцарія,
Грузія, Росія.
ПІВНІЧНА АМЕРИКА: Канада, США, Мексика.
АЗІЯ: Японія.

СОНЯШНИК КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ HELIANTHUS CALIFORNICUS D.C.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ПІВНІЧНА АМЕРИКА: США, Мексика.

СОНЯШНИК ВІЙЧАСТИЙ HELIANTHUS CILIARIS D.C.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ЄВРОПА: Швеція.
ПІВНІЧНА АМЕРИКА: Мексика, Канада,
США.

БУЗИННИК ПАЗУШНИЙ
IVA AXILLARIS PURSH.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ПІВНІЧНА АМЕРИКА: США, Канада,
Мексика.

ОКЕАНІЯ: Австралія

ПАСЛІН КАРОЛІНСЬКИЙ
SOLANUM CAROLINENSE L

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ЄВРОПА: Грузія.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА: США, Канада.

АЗІЯ: Японія, Індія.

ОКЕАНІЯ: Австралія.

ПАСЛІН ЛІНІЙНОЛИСТИЙ
SOLANUM ELAEAGNIFOLIUM CAV.

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

ЄВРОПА: Іспанія, Греція, о. Сицилія (Італія)

ПІВНІЧНА АМЕРИКА: США, Мексика.

ПІВДЕННА АМЕРИКА: Аргентина.

АЗІЯ: Ізраїль, Індія.

АФРИКА: Єгипет, Марокко, Зімбабве.

ОКЕАНІЯ: Австралія.

ПАСЛІН ТРИКВІТКОВИЙ
SOLANUM TRIFLORUM NUTT.

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярії

ЄВРОПА: Бельгія, Словаччина, Чехія,
Румунія, Росія.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА: Канада, США.

СТРИГА ЖОВТА
STRIGA LUTEA LOUR.

РОДИНА: вовчкові — Orobanchaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Напівпаразит
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі

АЗІЯ: Бангладеш, В'єтнам, Індія, Індонезія, Ємен, Камбоджа, Китай, Мадагаскар, Оман, Пакистан, Саудівська Аравія, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни, Шрі-Ланка.
АФРИКА: майже всі країни.
ПІВНІЧНА АМЕРИКА: США.
ОКЕАНІЯ: Папуа Нова Гвінея

СТРИГА ЄГИПЕТСЬКА
STRIGA HERMONTICA BENTH.

РОДИНА: вовчкові — Orobanchaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Напівпаразит
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі

АЗІЯ: Ємен, Камбоджа, Саудівська Аравія, Бірма, Індія, Пакистан.
АФРИКА: Ангола, Бенін, Буркіна-Фасо, Бурунді, Камерун, Конго, Кот-д'Івуар, Єгипет, Ефіопія, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Кенія, Мадагаскар, Малаві, Малі, Мавританія, Марокко, Мозамбік, Намібія, Нігер, Нігерія, Руанда, Сенегал, Південна Африка, Судан, Танзанія, Того, Уганда, Заїр, Замбія, Зімбабве, Центральноафриканська Республіка, Чад

СТРИГА ОЧАНКОПОДІБНА
STRIGA EURHRASIOIDES BENTH.

РОДИНА: вовчкові — Orobanchaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Напівпаразит
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі

АЗІЯ: Індія, Індонезія, Бангладеш, М'янма, Шрі-Ланка.
АФРИКА: Танзанія, Зімбабве.

**Карантинні бур'яни, обмежено
поширені в Україні**

Вид	Площа поширення, га (01.01.2016 р.)	Регіони поширення
Амброзія полинолиста	3136646	Вся Україна, більше Степ, південний і центральний Лісостеп
Гірчак повзучий	227571	АР Крим, Херсонська, Запорізька, Донецька області
Паслін колючий	134	Херсонська область
Повитиця польова	23610	Запорізька, Херсонська, Дніпропетровська, Одеська області та ін. регіони
Повитиця Лемана	1	Дніпропетровська, Луганська області
Повитиця одностовпчикова	4	Харківська, Луганська області
Сорго алепське	865	Одеська область
Ценхрус довгоголковий	21641	Херсонська область

ЗМІСТ

ВСТУП

Що таке бур'яни?	2
Класифікація бур'янів у землеробстві.	4
Карантинні бур'яни	6
Карантинні бур'яни, обмежено поширені в Україні.	11

ОПИС БУР'ЯНІВ

КЛАС ОДНОДОЛЬНІ — MONOCOTYLEDONES

Тонконогові — Poaceae

Бромус покрівельний.	22
Бромус житній	24
Бромус японський	26
Вівсюг звичайний	28
Гумай (Сорго алепське).	30
Егілопс циліндричний.	32
Елевсина індійська (гусяча трава)	34
Лисохвіст мишохвостиковий	36
Метлюг звичайний	38
Мишій зелений	40
Мишій сизий.	42
Пажитниця льонова.	44

Пажитниця п'янка.	46
Пальчатка кровоспиняюча	48
Пирій повзучий	50
Плоскуха звичайна (куряче просо)	52
Просо волосоподібне.	54
Просо посівне (падалиця)	56
Свинорій (цинодон) пальчастий	58
Тонконіг бульбистий	60
Тонконіг однорічний.	62

Осокові — Cyperaceae

Бульбоочерет приморський	64
Сить бульбоносна.	66
Сить їстівна	68

КЛАС ДВОДОЛЬНІ — DICOTYLEDONES

Айстрові — Asteraceae

Амброзія полинолиста	70
Амброзія трироздільна	72
Волошка синя	74
Галінсога дрібноквіткова	76
Гірчак повзучий (синоніми: рожевий, степовий, звичайний)	78
Жовтозілля звичайне	80
Злінка канадська	82
Кульбаба лікарська	84
Латук дикий	86
Латук (молокан) татарський	88
Мати-й-мачуха	90
Нетреба звичайна.	92
Нетреба колюча.	94
Осот городній	96

Осот жовтий польовий	98
Осот рожевий	100
Полин віничний	102
Полин гіркий	104
Роман польовий	106
Роман собачий	108
Ромашка запашна	110
Ромашка лікарська	112
Ромашка обідрана (триреберник непахучий)	114
Хризантема (королиця) посівна	116
Цикорій звичайний (Петрові батоги)	118
Череда волосиста	120
Чорнощир нетреболістий	122

Бобові — Fabaceae

Горошок волохатий	124
Горошок мишачий	126
Конюшина повзуча, біла	128
Чина бульбиста	130

Березкові — Convolvulaceae

Березка польова	132
---------------------------	-----

Бурачникові (Шорстколисті) — Boraginaceae

Воловик лікарський	134
Геліотроп європейський	136
Горобейник польовий	138
Гостриця (асперуга) лежача	140
Незабудка польова	142
Нонея темно-бура	144
Синяк звичайний	146
Чорнокорінь лікарський	148

Вовчкові — Orobanchaceae

Вовчок соняшниковий	150
-------------------------------	-----

Гвоздичні — Caryophyllaceae

Зірочник середній	152
Кукіль звичайний	154
Куколиця біла	156
Роговик польовий	158
Червець однорічний	160
Шпегель звичайний	162

Геранієві — Geraniaceae

Герань піренейська	164
Герань розсічена	166
Грабельки звичайні	168

Гречкові — Polygonaceae

Гірчак березкоподібний	170
Гірчак земноводний (синонім гірчак болотний)	172
Гірчак розлогий	174
Гірчак шорсткий (сорочі лапки)	176
Гречка татарська	178
Спориш звичайний (гусятник)	180
Щавель горобиний	182
Щавель кучерявий	184
Щавель туполистий	186

Губоцвіті — Lamiaceae

Жабрій звичайний	188
Жабрій ладанний	190
Кропива глуха пурпурова	192
Кропива глуха стеблообгортна	194
Чистець однорічний	196

Дзвоникові — Campanulaceae

Легузія дзеркало Венери (Дівоче дзеркало) 198

Жовтецеві — Ranunculaceae

Жовтець повзучий 200

Жовтець польовий 202

Сокирки польові 204

Капустяні — Brassicaceae

Гірчиця польова 206

Грицики звичайні 208

Гусимець Таля 210

Жеруха волосиста 212

Жовтушник прямий (лакфіолевидний) 214

Жовтушник розчепірений 216

Кардарія (хрінниця) крупкоподібна 218

Кучерявець Софії 220

Редька дика 222

Суріпиця звичайна 224

Сухоребрик високий 226

Сухоребрик лікарський 228

Сухоребрик Льозеліїв 230

Талабан польовий 232

Хориспора ніжна 234

Хрінниця посівна 236

Кисличні — Oxalidaceae

Кислиця козяча 238

Кислиця рогата 240

Конопляні — Cannabiaceae

Коноплі дикі 242

Кропивні — Urticaceae

Кропива дводомна 244

Кропива жалка 246

Ластівневі — Asclepiadaceae

Ваточник сирійський 248

Ластовень гострий 250

Лободові — Chenopodiaceae

Віниччя справжнє 252

Курай калійний 254

Лобода багатонасінна 256

Лобода біла 258

Лобода гібридна 260

Лутига розлога 262

Макові — Papaveraceae

Мак дикий 264

Мак сумнівний 266

Мачок рогатий 268

Мальвові — Malvaceae

Абутилон Теофраста 270

Гібіскус трійчастий 272

Калачики непомітні 274

Маренові — Rubiaceae

Підмаренник чіпкий 276

Молочайні — Euphorbiaceae

Молочай лозяний 278

Молочай-сонцегляд 280

Переліска однорічна 282

Ранникові — Scrophulariaceae

Льонок звичайний 284

Парнолисті — Zygophyllaceae

Якірці сланкі 286

Пасльонові — Solanaceae

Блекота чорна 288

Дурман звичайний 290

Паслін чорний 292

Первоцвітові — Primulaceae

Курячі очка польові 294

Повитицеві — Cuscutaceae

Повитиця польова 296

Подорожникові — Plantaginaceae

Вероніка персидська 298

Вероніка плющоліста 300

Подорожник великий 302

Портулакові — Portulacaceae

Портулак городній 304

Резедові — Resedaceae

Резеда жовта 306

Розоцвіті — Rosaceae

Приворотень польовий 308

Руткові — Fumariaceae

Рутка лікарська 310

Селерові — Apiaceae

Морква дика 312

Петрушка собача звичайна 314

Різак звичайний 316

Скандикс гребінчастий 318

Фіалкові — Violaceae

Фіалка польова 320

Фіалка триколірна 322

Хвилівникові — Aristolochiaceae

Хвилівник звичайний 324

Щирицеві — Amaranthaceae

Щириця біла 326

Щириця блакитна (щириця жминда) 328

Щириця жминдовидна 330

Щириця звичайна (загнута) 332

КЛАС ХВОЦОВІ — EQUISETOPSIDA**Хвощові — Equisetaceae**

Хвощ польовий 334

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ

Назви бур'янів українською мовою 338

Назви бур'янів російською мовою 342

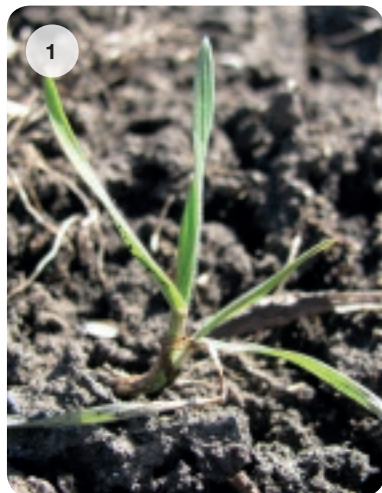
Назви бур'янів латиною 346

ОПИС БУР'ЯНІВ

Бромус покрівельний

КОСТЕР КРОВЕЛЬНЫЙ, BROMUS TECTORUM L

Бромус покрівельний
Костер кровельный
Bromus tectorum L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Озимі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 60–120 см, пряме, голе. Ку щить ся, утворюючі з вузла ку щіння 30–50 пагонів. Листки лінійні, завширшки 7–10 мм. Суцвіття — розлога багатоквіткова волоть, яка після цвітіння никне. Колоски ланцетні, завдовжки 20–25 мм, у яких від 5 до 25 квіток. Коренева система мичкувата.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок завдовжки 30–60 мм, завширшки 1,5–2,0 мм рясно опушений короткими (до 0,5 мм) волосками. Другий і третій листки до 60–80 мм, довші й ширші за перший, з аналогічним опушенням. Піхви листків коротко опушені, зелені; зародкова піхва часто рожева. Зовнішня квіткова луска вузька і довга (завдовжки 10–12 мм, завширшки 1,2–1,4 мм), остюк прямий, за довжиною дорівнює лусці або довший.

Від сходів мітлиці і тонконога відрізняється довжиною першого листка — понад 30 мм. Від бромусу житнього відрізняється меншою шириною першого листка (у житнього 2–2,5 мм) і меншою до (0,5 мм) довжиною волосків опушення.

РОЗВИТОК: Цвіте від травня до липня. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — на одній рослині може утворитися до 5 000 зернівок. Глибина проростання — 10–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — кілька років.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С, оптимальна — +10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на Поліссі й у Лісостепу, у степовій зоні трапляється в зволжених місцях по долинах річок. Засмічує озимі культури. Засмічує посіви озимого жита і пшениці, росте вздовж доріг, каналів, лісосмуг.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак й інші.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	

Бромус житній

КОСТЕР РЖАНОЙ, BROMUS SECALINUS L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Озимі**Бромус житній**
Костер ржаної
Bromus secalinus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, рідше колінчасто-пряме, заввишки 60–120 см. Піхви середніх листків зазвичай неопушені або майже голі, найнижчі піхви з рідкими, короткими, грубуватими волосками. Листки лінійні, завширшки 6–8 (4–10) мм, жовтувато-зелені, з країв шорсткі, вкриті рідкими грубими волосками. Суцвіття — велика вузька волоть зі спрямованими догори гостро-шорсткими гілками, згодом дещо никне. Колоски обернено-яйцеподібно-ланцетні, завдовжки 20–25 мм, зелені або жовтувато-зелені, у них від 5 до 15 квіток (зазвичай 8). Квіткові луски довгасті, з 2 зубчиками, зелені, по краю білоперетинчасті; остюк короткий, іноді його немає. Коренева система мичкувата, волокниста.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок лінійний, на верхівці гострий, завдовжки 60–90 мм, завширшки 2,0–2,5 (3) мм, з п'ятьма поздовжніми жилками, з яких середня найпомітніша. Листок рясно опушено довгими (до 1 мм) відстовбурченими волосками. Другий і третій листки схожі на перший, спочатку дещо коротші за нього, згодом довші. Зародкова піхва багряно-червонувата. Язичок невеликий плівчастий. Зовнішня квіткова луска овальна тупа або з коротким остюком (завдовжки 8–10 мм). Від бромусу покрівельного відрізняється ширшим першим листком (у покрівельного 1–1,5 мм) і довшими (до 1 мм) волосками опушення.

РОЗВИТОК: Цвіте від травня до липня. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — на одній рослині може утворюватися до 5 000 зернівок. Глибина проростання — 10–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — кілька років.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С, оптимальна — +10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на Поліссі та в Лісостепу, в степовій зоні трапляється у зволжених місцях по долинах річок. Засмічує озимі культури. Засмічує посіви озимого жита і пшениці, росте вздовж доріг, каналів, лісосмуг.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак й інші

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	

Бромус японський

КОСТЕР ЯПОНСКИЙ, BROMUS JAPONICUS L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Озими**Бромус японський**
Костер японский
Bromus japonicus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебла заввишки 20–60 см, численні, скупчені в дернину, голі, у вузлах волосисті. Листя вузьколінійне, завширшки 1,5–4 мм, з верхнього боку, як і піхви зовні, опушене довгими тонкими волосками. Волоті завдовжки 5–12 см, зелені, спочатку розлогі, пухкі, потім односторонні, з тонкими шорсткими гілочками, спрямованими донизу, на них по 1–3 колоски. Колоски ланцетні, з 6–12 квітками. Колоскові луски довгасто-ланцетні, голі, верхня на 2–3 мм довша за нижню. Нижні квіткові луски завдовжки 8–9 мм, довгасто-еліптичні, по краях вище середини округло-кутасті, на верхівці гострі двозубчасті (зубці завдовжки близько 2 мм), з остюком, спочатку прямим, пізніше загнутим убік. Остюк у верхніх квіток у колоску завдовжки 9–12 мм, у нижніх набагато коротший. Верхні квіткові луски помітно коротші за нижні (на 2 мм). Пиляки завдовжки 1–1,5 мм, довгастоовальні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Зовнішня квіткова луска насінини вузьколанцетна. Перший листок лінійний, на верхівці гострий, завдовжки 40–60 мм, завширшки 1,5–2,0 мм, із трьома повздовжніми жилками. Листок опушений довгими (до 1 мм) м'якими відстовбурченими волосками. Піхва листка рідко- або коротковолосиста. Другий і третій листки схожі на перший, але набагато довші. Висота сходів — 10–12 мм. Зовнішня квіткова луска — 7–9 мм, кутасто-ромбічна, з відігнутим остюком.

РОЗВИТОК: Цвіте з травня до липня. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 5 000 зернівок на одній рослині. Глибина проростання — 10–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — кілька років.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С, оптимальна — +10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений у Лісостепу і Степу. Засмічує озимі культури. Засмічує посіви озимого жита й пшениці, росте вздовж доріг, каналів, лісосмуг. Описаний з Японії.

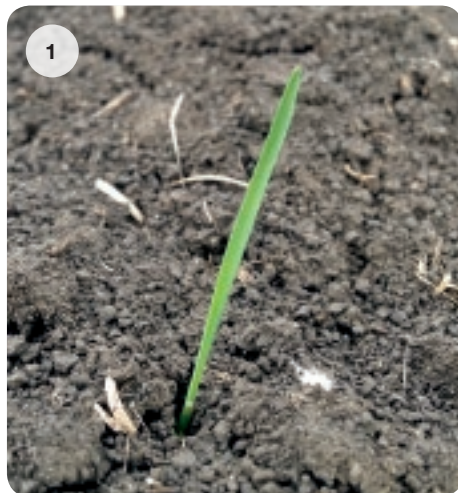
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак й інші

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	

Вівсюг звичайний

ОВЕС ПУСТОЙ (ПОЛЕТАЙ), AVENA FATUA L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Ярі (ранні ярі)**Вівсюг звичайний**
Овес пустой (полетай)
Avena fatua L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 30–120 см, опушене, голе по вузлах. Листки ланцетно загострені. Суцвіття — розлога або дещо стисла волоть, яка складається з окремих колосків, в одній волоті їх може бути в середньому 40–60 шт. Колоскові луски завдовжки 20–30 мм. Коренева система мичкувата, проникає в ґрунт на глибину 136–160 см і розходить в боки від стебла на 50 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок лінійний, до 70 мм завдовжки і завширшки 3–4 мм, з поздовжніми жилками, по краях тонко-шорсткий, з дрібними зубчиками, спрямованими донизу. В місці переходу листової пластинки в піхву є волоски. Язичок ніби розірваний на окремі вузькі лопаті. Другий листок схожий на перший, але довший.

Серед злакових бур'янів сходи вівсюга мають найдовший перший листок — понад 50–60 мм, та залишок зернівки з підковоподібним зчленуванням біля основи сходів. Сходи вівсюга нагадують сходи культурного вівса. Відрізнити їх легко, оглянувши рештки квіткових лусок, які досить довго зберігаються біля поверхні ґрунту. У вівсюга біля основи нижньої (зовнішньої) квіткової луски є кільцеподібне потовщення (підковка), у вівса його немає. Від сходів культурного ячменю сходи вівсюга відрізняються слабким розвитком вушок у місці переходу листової пластинки в піхву — у ячменю ці вушка дуже розвинені.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Одна рослина дає 400–600 зернівок. Глибина проростання — 3–5 см, але може сходити і з глибини 20–30 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 3–4 роки, у насіння глибокого залягання — до 7–8 років. Період спокою — не менше 5 місяців визрівання.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Температура проростання мінімальна — +1...2 °С, оптимальна — +16...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні. Засмічує посіви ярих зернових культур і рідкі посіви озимих. Росте на парах, при дорогах.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.**Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:**

Аксіал® 045 ЕС, к. е.	Мілагро® 240, к. с.	Топшот™ 113 OD, м. д.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 ЕС, к. е.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	

Гумай (Сорго алепське)

ГУМАЙ (СОРГО АЛЕППСКОЕ), SORGHUM HALEPENSE L. (PERS.)

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

КАРАНТИННИЙ ВИД: обмежено поширений в Україні (865 га)

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки до 1–2 м, завтовшки до 1 см. Листки лінійно-ланцетні, завдовжки до 50 см, завширшки 2 см, голі, по краях зубчасті. Перший листок сходів завдовжки 20–25 мм і завширшки 3–4 мм, темно-зелений, голий, лише по краю тонкошорсткий. Суцвіття — волоть до 40 см, розлога і довгаста, багатоколоскова. Колоски двостатеві, сидячі, яйцеподібні, опушені, з колінчастим остюком завдовжки до 14 мм. Коренева система у вигляді ризоми. Проникає в ґрунт на глибину до 80 см. Кореневища бувають трьох типів: первинні вертикальні, вторинні горизонтальні і третинні.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 8 000 зернівок. Глибина проростання — до 10–12 см, відрізки кореневищ приживаються на глибині до 30 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 5 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок широко-довгастий, завдовжки 20–25 мм і завширшки 4–5 мм, темнувато-зелений, голий і лише по краю дуже тонкошорсткий, відхилений убік. Уздовж листка ідуть поздовжні жилки, на верхівці листок трохи червонувато-фіолетовий, краї дещо загнуті догори. Язичка немає. Піхва гола, червонувата, завдовжки 10–12 мм. Другий листок схожий на перший, але вузьчий (одразу після появи) і довгий, стирчить прямо. Третій листок завдовжки 40–50 мм і завширшки біля 3 мм, на верхівці поступово тонко загострений. Сходи з зародковим стеблом, від пророслого насіння до поверхні ґрунту тягнуться тонке білувате стебельце, вище якого вісь сходу потовщується до 1,2–1,5 мм. Тут розташовано перший стебловий вузол, із якого вже до часу виходу другого листка з'являються пиптики — зародки придаткових корінців. Від першого вузла вгору відходить невелика червонувата лінійна півка завдовжки 8–10 мм, яка дещо захоплює краями піхву першого листка.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +30...35 °С. Кореневища вимерзають при температурі -15 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений у Криму (87 тис. га) та Одеській області (865 га) на полях, біля каналів зрошувальних систем, у садах і на городах.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ЧАСТІШЕ ПІЗНІ ЯРІ.

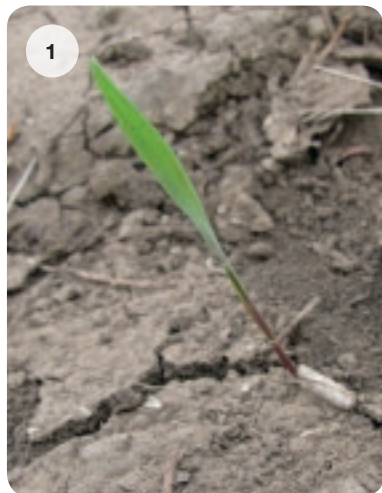
Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Гумай (Сорго алепське)
Гумай (Сорго алепське)
Sorghum halepense L. (Pers.)

Егілопс циліндричний

ЭГИЛОПС ЦИЛИНДРИЧЕСКИЙ, AEGILOPS CYLINDRICA L.

Егілопс циліндричний
Эгиллопс цилиндрический,
Aegilops cylindrica L.

РОДИНА: злакові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло біля основи рослини колінчасто-вигнуте, завдовжки 15–50 см. Листки широколанцетні, опушені, завширшки 3–5 мм. Колосові лусочки на верхівці з двома помітними зубчиками. Колос завдовжки 5–10 (12) см, при дозріванні легко розламується на членики, з 6–9 (11) колосками. Колосові лусочки завдовжки 7–10 мм, гострошорсткі. Нижня квіткова лусочка завдовжки 9–10 (12) мм.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-квітні. Цвіте і плодоносить у травні-червні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Плодючість — до 150 насінин. При дозріванні колос легко розпадається на окремі членики, які вітер легко переносить на великі відстані.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок завдовжки 80–100 мм, завширшки 2,5–3 мм, у нижній частині з рідкими довгими волосками, які згущуються до язичка у вигляді китиці. Пластинка листка з 7–9 спрямованими догори жилками. Другий листок схожий на перший. Піхви листків зелені, з рідкими волосинками. Сходи темно-зелені.

ПОШИРЕННЯ: Степ України. Поширений у посівах, на узбіччях доріг, по краях полів.

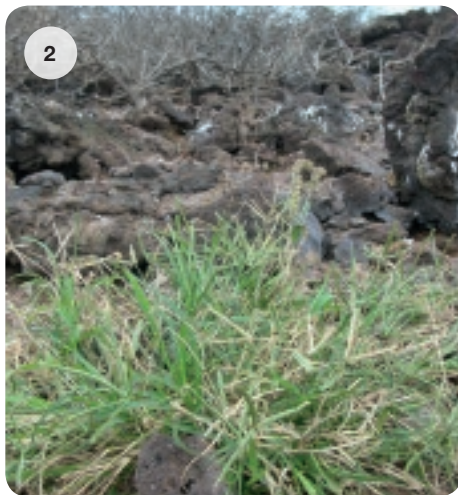
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	

Елевсина індійська (гусяча трава)

ЭЛЕВЗИНА ИНДИЙСКАЯ, ELEUSINE INDICA (L.) GAERTH.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Елевсина індійська (гусяча трава)

Элевзина индийская

Eleusine indica (L.) Gaerth.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 30–60 см. Здебільшого розгалужене, від 2 до 7 бокових пагонів, нижні вузли часто вкорінюються. Листя завширшки 3–8 мм, з виразною головною жилкою, має відкриту листову піхву, у верхній частині опушене. Суцвіття — 2–3 колосоподібні пагони на кінці стебла завдовжки 7–12 см. Плоди — овальна насінина від червоно-коричневого до червоно-чорного кольору.

РОЗВИТОК: Сходить з березня по жовтень. Цвіте у червні-вересні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 40 000 насінин/рослину.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Стебло пряме, часто гілкується за рахунок бокових пагонів із вузлів стебла, нижні вузли вкорінюються. Заввишки 30–60 см. Листки завширшки 3–8 мм, з ясно вираженою головною жилкою; листові піхви відкриті, у верхній частині з довгим опушенням. Сходи мають широкі листки, по краю опушені.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Вологолюбний, в посушливих умовах період вегетації суттєво скорочується.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на Півдні України, особливо на рисових системах. Росте біля зрошувальних каналів і по берегах річок.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Мілагро® 240, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трофі™ 90, к. е.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	

Лисохвіст мишохвостиковий

ЛИСОХВОСТ ПОЛЕВОЙ, ALOPECURUS MYOSUROIDES HUDS.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Лисохвіст мишохвостиковий
Лисохвост полевої
Alopecurus myosuroides Huds.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебла тонкі, прямі, заввишки до 80–100 см. Листки вузькі, пластинчасті, голі, з борозенками. Суцвіття — густа циліндрична колосоподібна волоть, колоски стиснуті з боків, одноквіткові. Плід — зернівка.

РОЗВИТОК: Цвіте у квітні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — до 10 см. Плодючість — 80–2 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольний листок нижній, закручений спіраллю, пластинка листка вузька, неопушена.

ПОШИРЕННЯ: Росте на карбонатних вологих ґрунтах.

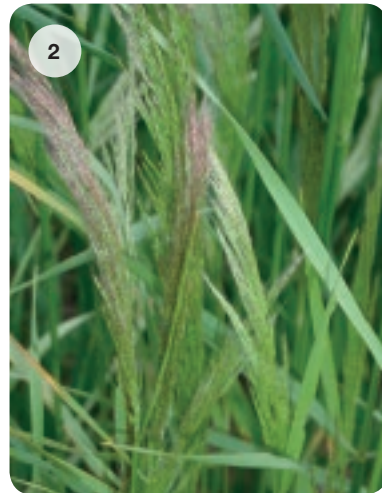
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Мілагро® 240, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Трофі™ 90, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	

Метлюг звичайний

МЕТЛИЦА ОБЫКНОВЕННАЯ (ПОЛЕВАЯ), *APERA SPICA-VENTI* L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Озимі

Метлюг звичайний

Метлица обыкновенная (полевая)
Apera spica-venti L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 25–100 см, голе, від основи куциться. Листки лінійно-ланцетні, плоскі, з невеликим язичком. Суцвіття — велика нещільна волоть з шорсткими гілочками завдовжки до 30 см, яка після цвітіння розгалужується. Коренева система мичкувата.

РОЗВИТОК: Сходить навесні й у кінці літа — на початку осені. Цвіте в червні-липні. Плодоносить у липні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість однієї рослини — 16 000 зернівок. Глибина проростання — не більше за 2–2,5 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 3,5 роки, свіжодостигле з низькою схожістю. Період спокою — 1–2 роки, літньо-осінні сходи зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок дуже вузький, тонкий, майже ниткоподібний, яскраво-зелений, завдовжки 15–30 мм, завширшки біля 0,5 мм, у нижній частині плоский, за шириною майже однаковий по всій своїй довжині і лише біля самого кінчика звужений, гоструватий. Жилкування листка у вигляді помітної тонкої середньої жилки та менш чітких і ще тонших двох бокових жилок, які проходять уздовж пластинки біля самого її краю і з'єднуються з середньою на верхівці листка. Піхва першого листка завдовжки 3–5 мм, зародкова листкова піхва — завдовжки біля 5 мм. Пластинка другого листа схожа на перший, але довша. Придаткові корінці у великій кількості розвиваються з першого стеблового вузла вже до часу виходу другого листка і навіть раніше.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С, оптимальна — +10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і луках на вогкуватих легких ґрунтах майже по всій країні, але на півдні Степу рідко. Злісний засмічувач озимих культур.

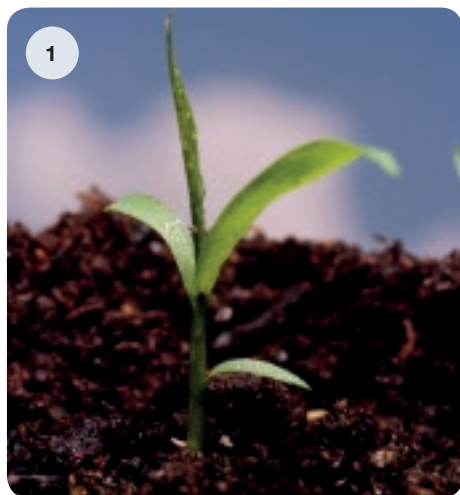
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трофі™ 90, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	

Мишій зелений

ЩЕТИННИК (МЫШЕЙ) ЗЕЛЕНЬКИЙ, SETARIA VIRIDIS L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Озимі

Мишій зелений

Щетинник (мышей) зелений
Setaria viridis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–100 см, під суцвіттям шорстке. Листки лінійно-ланцетні. Суцвіття — циліндрична колосовидна щільна волоть (султан) завдовжки 3–12 см. Щетинки на суцвітті зелені, рідше фіолетові, удвічі-втричі довші за колоски. Корінь мичкуватий, проникає у ґрунт на 75–170 см, радіально — на 33–80 см.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте з першого року життя в червні — вересні. Плононосить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання не більше за 3–4 см, переважно навесні наступного року. Свіжодостигле насіння з низькою схожістю. Максимальна плодючість — 32 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок довгастий, завдовжки 10 мм, завширшки 2,5–3 мм, світло- і яскраво-зелений, з багатьма поздовжніми жилками, з червонуватою піхвою, без язичка, голий. Другий листок довший і вузький. Зародкова листкова піхва червонувата, завдовжки біля 2,5–3 мм. Біля основи пластинок листків (тобто в області переходу пластинки у піхву) зазвичай бувають довгі волоски. Від пророслого насіння вгору тягнеться тонке білувате стебельце, вище від нього біля поверхні ґрунту рослинка різко потовщується до 1–1,25 мм, тут розташовано перший стебловий вузол, із якого на момент виходу другого листка починають з'являтися додаткові корінці.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +22...26 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, уздовж шляхів майже по всій території країни.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Мишій сизий

ЩЕТИННИК СИЗЬЙ, *SETARIA GLAUCA* L.

Мишій сизий
Щетинник сизий
Setaria glauca L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Озимі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–100 см, під суцвіттям шорстке. Листки лінійно-ланцетні. Суцвіття — циліндрична колосовидна щільна волоть (султан) завдовжки 3–12 см. Щетинки на суцвітті зелені, рідше фіолетові, удвічі-втричі довші за колоски. Корінь мичкуватий, проникає у ґрунт на 75–170 см, радіально — на 33–80 см.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте з першого року життя в червні-вересні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання не більше за 3–4 см, переважно навесні наступного року. Свіжодостигле насіння з низькою схожістю. Максимальна плодючість — 32 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок довгастий, завдовжки 10 мм, завширшки 2,5–3 мм, світло- і яскраво-зелений, з багатьма поздовжніми жилками, з червонуватою піхвою, без язичка, голий. Другий листок довший і вузький. Зародкова листкова піхва червонувата, завдовжки біля 2,5–3 мм. Біля основи пластинок листків (тобто в області переходу пластинки у піхву) зазвичай бувають довгі волоски. Від пророслого насіння вгору тягнеться тонке білувате стебельце, вище від нього біля поверхні ґрунту рослинка різко потовщується до 1–1,25 мм, тут розташовано перший стебловий вузол, із якого на момент виходу другого листка починають з'являтися додаткові корінці.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +22...26 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, уздовж шляхів майже по всій території країни.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Пажитниця льонова

ПЛЕВЕЛ ЛЬНЯНОЙ, *LOLIUM REMOTUM* SCHRANK.

Пажитниця льонова
Плевел льняної
Lolium remotum Schrank.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ранні ярі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 30–80 см, з прямими або ледь зігнутими стеблами, які внаслідок кущення виростають з одного вузла. Листки світло-зелені, лінійні. Суцвіття — тонкий колос з гладенькою віссю, завдовжки 6–15 см. Колоски мають по 4–8 квіток. Коренева система мичкувата.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні–травні. Цвіте в червні-липні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — в одному колосі 50–100 зернівок. Глибина проростання — 10–13 см. Періоду спокою немає.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перші листки довгі і доволі широкі, голі, яскраво- або блідо-зелені. Язичок слабозвинутий. Піхва першого листка містить червоний пігмент.

ПОШИРЕННЯ: Переважно в льоносійних районах Полісся і Прикарпаття.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Пажитниця п'янка

ПЛЕВЕЛ ОП'ЯНЯЮЩИЙ, *LOLIUM TEMULENTUM* L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ранні ярі

Пажитниця п'янка
Плевел опьяняющий
Lolium temulentum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, рідше біля основи колінчасто-висхідне, грубе, під колоском шорстке, заввишки 40–100 см. Листкові пластинки досить широкі, зі споду гладенькі, зверху шорсткі. Суцвіття — колос. Колоски великі, завдовжки 1–2 см, довгасті, 6- і 8-квіткові. Колоскова лусочка одна, довгастолінійна, завдовжки до 2 см, іноді перевищує колосок. Нижня квіткова лусочка з остюком.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте в червні-серпні. Плодоносить у серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 600 зернівок. Зернівки містять алкалоїд темулін, що викликає збудження у тварин, які споживають зернівки з кормом. Маса 1 000 зернівок — 6–8 г.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перші листки довгі і доволі широкі, голі, яскраво- або блідо-зелені. Язичок слабоборзвинутий. Піхва першого листка містить червоний пігмент.

ПОШИРЕННЯ: Переважно в посівах на правобережному Поліссі й у північній частині Лісостепу. Отруйна рослина.

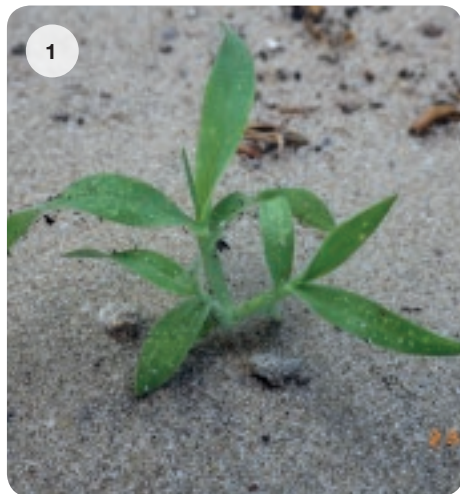
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Пальчатка кровоспиняюча

РОСИЧКА КРОВООСТАНАВЛИВАЮЩАЯ (ЛИНЕЙНАЯ),
DIGITARIA ISCHAEMUM L.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

Пальчатка кровоспиняюча

Росичка кровоостанавливающая
(линейная)
Digitaria ischaemum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 10–70 см, висхідне, рослина кущиться. На нижніх вузлах стебло може вкорінюватися. Листки лінійно-ланцетні. Суцвіття — 2–13 колосовидних гілочок, зібраних пальчасто на верхівці. Корінь мичкуватий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-червні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — близько 5 000 зернівок. Глибина проростання — не більше за 5–6 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок довгастий, завдовжки 5–7 мм, завширшки 1,5–2 мм, з поздовжніми жилками і піхвою завдовжки 3–5 мм. Другий листок довгастий, але довший за перший. Листки і піхви вкрито розсіяними рідкими волосками.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +20...24 °С. Особливо поширена на зволжених піщаних ґрунтах. Добре витримує кислі ґрунти.

ПОШИРЕННЯ: Поширена спорадично майже по всій території України. Росте в садах, на городах, полях.

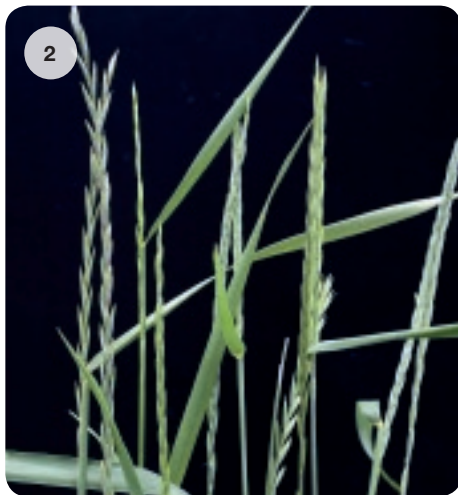
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Пирій повзучий

ПЫРЕЙ ПОЛЗУЧИЙ, AGROPYRON REPENS L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Пирій повзучий
Пырей ползучий
Agropyron repens L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, голе, кругле, заввишки 60–120 см, з підземними стеблами. Листки лінійно-ланцетні, завширшки біля 5 мм, часто трохи закручені, язичок плівчастий, вушок немає. Суцвіття — прямий вузький колос із 3–8 колосками у два ряди з широкого боку веретена. Корінь — кореневища проникають у ґрунт у перший рік життя на 75 см, у другий — на 195 см, у третій — на 250 см. Основна маса кореневищ із бруньками, які дають початок новій рослині, міститься не глибше 20 см, на ущільнених ґрунтах — до 8–10 см.

РОЗВИТОК: Сходить із зернівок і пагонів підземних бруньок у березні-травні. Цвіте в червні-липні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 19 000 зернівок, які у свіжодостиглому стані проростають з глибини не більше за 7–10 см. Відрізки кореневищ завдовжки 5–15 см утворюють пагони з глибини до 25 см. Життєздатність зернівок у ґрунті — понад 5 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок вузьколінійний, завдовжки до 60–80 мм (і більше), завширшки біля 0,5 мм, темнувато-зелений, з обох боків і по краю вкритий короткими дрібними розсіяними волосками, помітнішими по краю пластинки. Піхва листа завдовжки 15–20 мм, зазвичай червонувато-синювата. Другий і третій листки схожі на перший, спершу вужчі й коротші, пізніше стають довгими за перший. Язичок у листків дуже короткий, білий, плівчастий, зверху ніби надірваний. Жилкування листків у вигляді добре помітної середньої жилки і менш чітких двох пар тонких бокових. Зародкова листкова піхва завдовжки 1,5–2,0 мм, червонувато-синювата, оголена, з двома коричнево-червонуватими жилками.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +20...30 °С. Наземні органи пошкоджуються при температурі -10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, зокрема на засолених і вапнякових ґрунтах, біля доріг, жител по всій території країни.

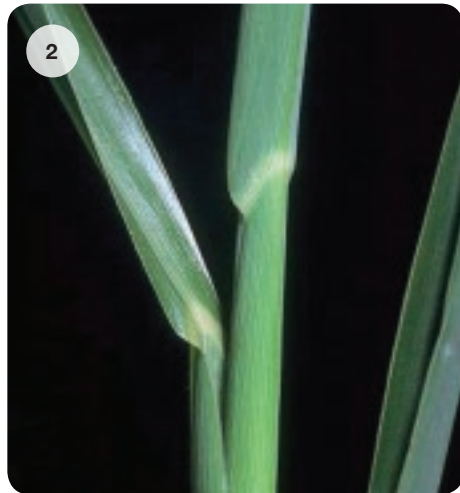
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	

Плоскуха звичайна (куряче просо)

ПРОСО КУРИНОЕ (ЕЖОВНИК), ECHINOCHLOA CRUS-GALLI L.

Плоскуха звичайна (куряче просо)

Просо куриное (ежовник)
Echinochloa crus-galli L.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 30–100 см, пряме або біля основи колінчато-висхідне, голе. Листки широколінійні або лінійно-ланцетні, по краях гострошорсткі, темно-зелені. Суцвіття — прямостояча нещільна волоть з гострошорсткими колосоподібними гілочками, трохи поникла. Корінь мичкуватий.

РОЗВИТОК: Сходить з квітня. Цвіте в червні-вересні. Плодоносить з серпня до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 60 000 зернівок. Глибина проростання — до 12–14 см. Життєздатність зернівок у ґрунті — 13 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок лінійний, на верхівці загострений, з багатьма поздовжніми жилками, завдовжки 20–30 мм, завширшки 2–2,5 мм, з піхвою завдовжки 10–15 мм. Язичка немає. Другий листок схожий на перший, але довший і одразу після сходження вужчий, ніж перший. Сходи блідо-зелені. З першого стеблового вузла рано розвиваються придаткові корінці. Від пророслого насіння вгору тягнеться білувата тонка перемичка, яка на рівні ґрунту раптом переходить у зелене ширше стебельце, біля основи якого є пливчата зародкова піхва завдовжки 6–8 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С, оптимальна — +26...28 °С, максимальна — +50...52 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні, особливо на зрошуваних землях півдня. Засмічує посіви зернових колосових, кукурудзи, рису, буряків, овочевих культур, сади і виноградники, росте на необроблюваних землях, біля каналів зрошуваних і осушувальних систем. Полюбляє добре зволожені суглинисті, гумусові, піщані ґрунти, багаті на поживні речовини.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ: кукурудзу, рис, гречку, соняшник, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку гербіцидів:

Аксіал® 045 ЕС, к. е.	Мілагро® 240, к. с.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Дуал Голд® 960 ЕС, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	Трофі™ 90, к. е.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Фюзілад Форте® 150 ЕС, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Просо волосоподібне

ПРОСО ВОЛОСОВИДНОЕ, PANICUM MILIACEAUM L.

Просо волосоподібне
Просо волосовидное
Panicum miliaceum L.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висотою 20–80 см із прямими та висхідними стеблами, що виростають з одного вузла. Листки лінійні, ланцетовидні опушені з верхнього і нижнього боку; язичок пластинчастий з бахромою. Суцвіття — розлога волоть довжиною 20–40 см, складається з окремих черешкових колосків довжиною 2–2,5 мм. Коренева система мичкувата.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у червні-липні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Сходи з'являються з глибини до 8 см.

ПОШИРЕННЯ: Поширене в західних районах Лісостепу України. Іноді з'являється в західних областях лісової зони, виявлений в околицях Харкова, Умані, Львова та ін. Засмічує переважно просапні культури.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ: кукурудзу, рис, гречку, соняшник, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Просо посівне (падалиця)

ПРОСО ПОСЕВНОЕ ПАДАЛИЦА, PANICUM MILIACEAUM L.

РОДИНА: тонконогові — Роасеае

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Просо посівне (падалиця)

Просо посевное падалица

Panicum miliaceum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 20–80 см із прямими і висхідними стеблами, які виростають з одного вузла. Листки лінійні, ланцетоподібні, опушені зверху і зі споду. Язичок пластинчастий, з бахромою. Суцвіття — розлога волоть завдовжки 20–40 см, складається з окремих черешкових колосків завдовжки 2–2,5 мм. Коренева система мичкувата.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у червні-липні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Сходи з'являються з глибини до 8 см.

ПОШИРЕННЯ: Поширене в західних районах Лісостепу України. Іноді з'являється в західних областях лісової зони, виявлений в околицях Харкова, Умані, Львова та ін. Засмічує переважно просапні культури.

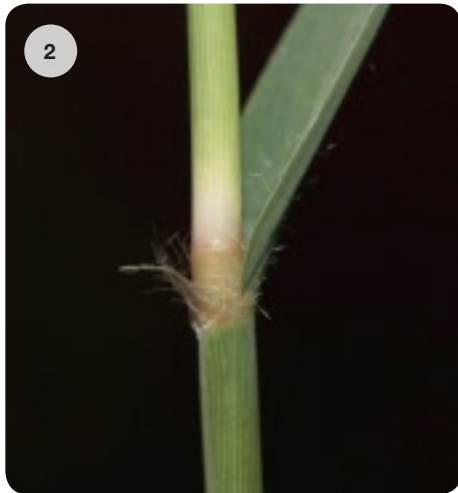
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ: кукурудзу, рис, гречку, соняшник, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Свинорий (цинодон) пальчатий

СВИНОРОЙ ПАЛЬЧАТЫЙ, CYNODON DACTYLON L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Багаторічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Кореневищні

Свинорий (цинодон) пальчатий
Свинорой пальчатый
Cynodon dactylon L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне, біля основи розгалужене, заввишки 10–50 см. Листки ланцетно-загострені, голі або трохи волосисті, блакитно-сизувато-зелені, по краях гостро жорсткуваті. Суцвіття — пальчато зібрані колосоподібні гілочки. Коренева система мичкувата, утворює підземні стебла з вегетативними бруньками, які заглиблюються в ґрунт на 1,5 м, але основне кореневище міститься на глибині 10–20 см.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте у червні-липні. Плодоносить у червні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 10 000 зернівок. Глибина проростання — до 2–3 см. Життєздатність зернівок у ґрунті — 10 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок лінійний, спершу блідо-зелений, згодом темніший, завдовжки 10–12 мм, завширшки 1–1,25 мм, з тонкими поздовжніми зеленими жилками і світлими проміжками між ними, на верхівці гоструватий, по краю і жилках тонкошорсткий, без язичка. Другий і третій листки тягнуться тонке білувате зародкове стебельце, довжина якого залежить від глибини заробки насіння (при неістотному заляганні в середньому 1,5–3 мм). Вище стебельця товщина рослини різко зростає — тут міститься стебловий вузол, від якого в боки відходять білуваті придаткові корінці, а вгору — звичайного типу зелене стебло, в основі якого невеличка (завдовжки 2–2,5 мм) циліндрична плівка, — це залишок зародкової листкової піхви.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +25...30 °С. Відрізки кореневищ завдовжки 1–3 см добре приживаються у вологому ґрунті.

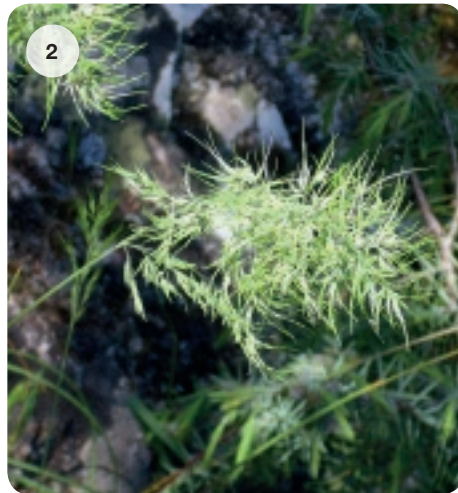
ПОШИРЕННЯ: Поширений у південних районах Степу і в гірському Криму, вітер заносить і північніше. Засмічує всі польові культури, городи, сади, виноградники тощо.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.**Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:**

Аксіал® 045 EC, к. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Мілагро® 240, к. с.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Реглон® Ейр, р. к.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Тонконіг бульбистий

МЯТЛИК ЛУКОВИЧНЫЙ, POA VULBOSA L.

Тонконіг бульбистий
Мятлик луковичный
Poa bulbosa L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні злакові**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Зимуючі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне, а в перезволожених місцях полегло, заввишки 10–30 см. Листки вузьколінійні. Суцвіття — пірамідальна розлога волоть. Коренева система мичкувата.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 1 100 зернівок. Глибина проростання — не більше за 3–4 см. Життєздатність у ґрунті — 3,5 роки. Періоду спокою немає, літні сходи зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок трохи м'ясистий, складений уздовж, знизу кілюватий, зверху широкожолобчастий, з багатьма поздовжніми жилками з білуватими блискітками, завдовжки 10–15 мм, завширшки 1 мм. Другий листок завдовжки 15–20 мм, завширшки 1–1,25 мм. Листя яскраво-зелене, зі споду і по краях інколи з дуже дрібними волосками. Сходи виходять із невеликих цибулин з поверхні ґрунту.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...5 °С, оптимальна — +16...20 °С. Улітку вологолюбний. Вимоги до ґрунту — родючі ґрунти.

ПОШИРЕННЯ: Росте на городах, полях, пасовищах, парах, у садах, біля доріг, по берегах водойм. Злісний засмічувач просапних культур.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, сою.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 EC, к. е.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 EC, к. е.

Тонконіг однорічний

МЯТЛИК ОДНОЛЕТНИЙ, POA ANNUA L.

Тонконіг однорічний
Мятлик однолітний
Poa annua L.

РОДИНА: тонконогові — Poaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні злакові**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні або факультативно дворічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Зимуючі, ранні ярі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне, у перезволожених місцях полегло, заввишки 10–30 см. Листки вузьколінійні. Суцвіття — пірамідальна розлога волоть. Коренева система мичкувата. Плід — плівчата зернівка човниково-тригранної форми, безоста, загострена доверху, зеленувато-сіра або світло-коричнева, завдовжки 2,5–3,5 мм, завширшки 0,75 мм, завтовшки 0,75–1 мм. Маса 1 000 зернівок — 0,25–0,5 г.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в червні 1 серпні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 1 100 зернівок. Глибина проростання — не більше за 3–4 см. Життєздатність у ґрунті — 3,5 роки. Періоду спокою немає, літні сходи зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок лінійний, плоский, завдовжки 20–30 мм, завширшки біля 0,75 мм, доверху трохи звужується, на верхівці загострений. Жилкування листка у вигляді тонкої, але добре помітної середньої і двох бокових жилок, які на світло здаються жовто-зеленими. Наступні листки лінійні, вузькі, з великою кількістю поздовжніх жилок. Язичок листків вузький, невеликий, плівчастий. Піхва першого листка завдовжки біля 7 мм. Сходи голі, зелені. Зародкова піхва завдовжки 3 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...5 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на городах, полях, узбіччях.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, сою.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Аксіал® 045 ЕС, к. е.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 ОД, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Мілагро® 240, к. с.	Фюзілад Форте® 150 ЕС, к. е.

Бульбоочерет приморський

КЛУБНЕКАМЫШ МОРСКОЙ, BOLBOSCHOENUS MARITIMUS L.

Бульбоочерет приморський
Клубнекамыш морской
Bolboschoenus maritimus L.

РОДИНА: осокові — Cyperaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Бульбові

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, тригранне, голе, заввишки 50–100 см. Листки широколінійні, без опушення. Суцвіття — квітки сидять або на коротких ніжках, зібрані в темно-коричневі головки, які виходять із пазух листків і утворюють волосисте суцвіття. Коренева система у вигляді неглибоко розташованих (до 4–5 см) підземних стебел з бульбоподібними потовщеннями.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший листок сходів голчасто-загострений, наступні видовжено-лінійні. У верхній частині піхви з боків півчасті вирости. Колеоптиль синювато-бруднуватий. Мезокотиль укорочений. З першого товстого стеблового вузла утворюється багато коренів. Коренева система у вигляді підземних стебел з бульбоподібними потовщеннями неглибокого залягання (до 4–5 см). Стебло пряме, тригранне, голе. Листки широколінійні, голі.

РОЗВИТОК: Сходить із насіння і пагонів бульб у квітні-червні. Цвіте в травні — серпні. Плодоносить у червні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість: при температурі +18...30 °C розмножується насінням і вегетативно бульбами. Бульби мають по 4–6 бруньок, з яких утворюються надземні плодючі пагони і кореневища з новими бульбами. Одна бульба за вегетаційний період здатна утворити до 50 нових бульб і майже стільки ж надземних пагонів. Глибина проростання — насіння проростає з поверхні ґрунту. Бульби залягають у ґрунті на глибині до 15 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5–8 років.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Вимоги до вологості — проростає при високій вологості, вологолюбна. Мінімальна температура для проростання — +4...6 °C. Максимальна здатність до розмноження досягається при температурі +18...30 °C.

ПОШИРЕННЯ: По всій Україні. Як бур'ян росте на зрошуваних (особливо в рисових системах) і осушуваних полях, перезволожених землях, вологих луках, біля каналів меліоративних систем та по берегах водойм.

ЗАСМІЧУЄ КУЛЬТУРИ В РИСОВИХ ЧЕКАХ: рис, соняшник, сою, кукурудзу.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Каптора® Плюс, р. к.	Трофі™ 90, к. е.
Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Реглон® Ейр, р. к.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Сить бульбоносна

СЫТЬ КРУГЛАЯ, CYPERUS ROTUNDUS L.

Сить бульбоносна
Сыть круглая
Cyperus rotundus L.**РОДИНА:** осокові — Cyperaceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Однодольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Багаторічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Кореневищні

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, тригранне, тонке, гладеньке, заввишки 15–20 см. Листки лінійні, довгі, але коротші за стебло, сизуваті. Верхні 5–6 листочків зібрано пучком під суцвіттям. Суцвіття — зонтик, який на тоненьких гілочках несе пальчасті пучки колосків. Квітки розташовані в пазухах покривних лусочок. Лусочки яйцеподібні, загострені, червонувато-бурі. Коренева система у вигляді тонких кореневищ, які відходять від кореневої шийки головного стебла, з міцним мичкуватим корінням і буруватими бульбоподібними утвореннями.

РОЗВИТОК: Сходить у травні-червні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить з липня до вересня-жовтня.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 10 000 горішків. Розмножується насінням, кореневищами і бульбочками. Кореневища за вегетаційний період розвиваються дуже довгі, утворюють до 50 бульбочок. Глибина проростання — не більше за 2–3 см. Нові стебла з бульбочок найбільше з'являються з глибини 15–20 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 10 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи голі у всіх частинах, зелені. Біля основи рослини невелика світла сірувата плівка, завдовжки 3–4 мм — залишки сім'ядолі. Перший листок лінійний, завдовжки біля 15 мм, завширшки 1 мм, з двома поздовжніми світлими смугами, на верхівці гострий. Другий листок схожий на перший, але довший і з різким кілем знизу — ніби трохи складений догори, тригранний, з тонкими поздовжніми жилками, піхва листка завдовжки до 10 мм, трохи сплюснута, замкнута. Третій листок схожий на другий. Біля основи рослини виходить пучок білуватих тонких корінців: одні ніби з кінчика пророслого насіння, а інші розвиваються безпосередньо над цим самим кінчиком із першого стеблового вузла. На ранній фазі росту корінці другого типу помітно над насінням у вигляді невеликих, трохи темнуватих виступів-горбочків.

ПОШИРЕННЯ: Поширена на крайньому півдні України, особливо на рисових системах. Засмічує рис, люцерну, овочеві культури на зрошуваних землях, росте біля зрошувальних каналів і по берегах річок.

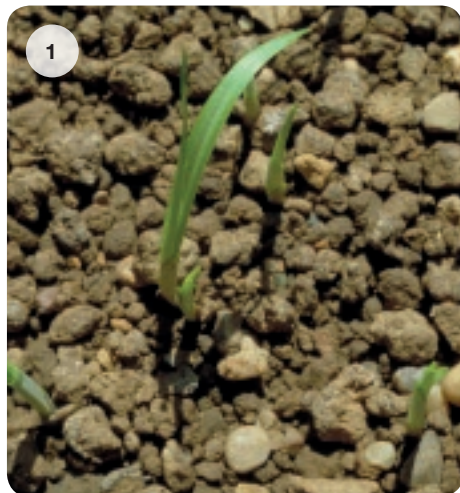
ЗАСМІЧУЄ КУЛЬТУРИ В РИСОВИХ ЧЕКАХ: рис, зернові, соняшник, сою, кукурудзу.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пік® 75 WG, в. г.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Сить їстівна

СЫТЬ СЪЕДОБНАЯ (ЧУФА), CYPERUS ESCULENTUS L.

Сить їстівна

Сыть съедобная (чуфа)
Cyperus esculentus L.

РОДИНА: осокові — Cyperaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, тригранне, тонке, гладеньке, вузли невиразні, заввишки 20–80 см. Листки трикутні, складені, світло-зелені, завширшки біля 5 мм і завдовжки 20–90 см. Верхні 5–6 листочків зібрано пучком під суцвіттям. Суцвіття — зонтик, який на тоньких гілочках несе пальчасті пучки колосків. Квітки розташовані в пазухах покривних лусочок. Лусочки яйцеподібні, загострені, солом'яно-жовті. Коренева система у вигляді тонких кореневищ, які відходять від кореневої шийки головного стебла, з міцним мичкуватим корінням і буруватими бульбодібними утвореннями.

РОЗВИТОК: Сходить у травні-червні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить з липня до вересня-жовтня.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 15 000 горішків. Розмножується переважно вегетативно. Глибина проростання — не більше за 2–3 см. Нові стебла з бульбочок найбільше з'являються з глибини 15–20 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 10 років.

ПОШИРЕННЯ: Поширена на крайньому півдні України, особливо на рисових системах. Засмічує рис, люцерну, овочеві культури на зрошуваних землях, росте біля зрошувальних каналів і по берегах річок. Віддає перевагу малопотужним, трохи кислим ґрунтам.

ЗАСМІЧУЄ КУЛЬТУРИ В РИСОВИХ ЧЕКАХ: рис, зернові, соняшник, сою, кукурудзу.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пік® 75 WG, в. г.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Амброзія полинолиста

АМБРОЗИЯ ПОЛЫННОЛИСТНАЯ, AMBROSIA ARTEMISIFOLIA L.

Амброзія полинолиста
Амброзія полыннолистная
Ambrosia artemisifolia L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
КАРАНТИННИЙ ВИД: обмежено поширений в Україні (близько 3,5 млн га)
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Має високе (до 200–250 см), пряме, зверху розгалужене, міцне, опушене стебло. Листки: верхні чергові, темно-зелені, одноперисті, нижні — двоперистороздільні з лінійно-ланцетними частинами, супротивні, зі споду опушені. Квітки зібрані в роздільностатевої зелені кошики: чоловічі в китцеподібних суцвіттях, розташовані на кінцях стебел і гілок; жіночі розміщені по одній в пазухах листка або під чоловічими суцвіттями. Квітколоже щетинисто-плівчасте. Корінь стрижневий, розгалужений, заглиблюється в ґрунт до 4 м.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщена, брудно-пурпурова або коричнювато-пурпурова, плямиста, завдовжки біля 10–15 мм і завширшки 1,25–1,5 мм. Сім'ядолі завдовжки 7–13 мм і завширшки 2,5–7 мм, на коротких широких черешках, часто на початку з червонуватими крапками і плямами. Перші листки темно-зелені й волосисті зверху, блідіші і волосистіші зі споду, з волосками, спрямованими до верхівки листка (чи його частинок), по краю війчасті. Пластинка листка перистороздільна з двома парами широких яйцеподібно-ланцетних частин і більшою верхівковою частиною; черешок волосистий, за довжиною майже дорівнює пластинці.

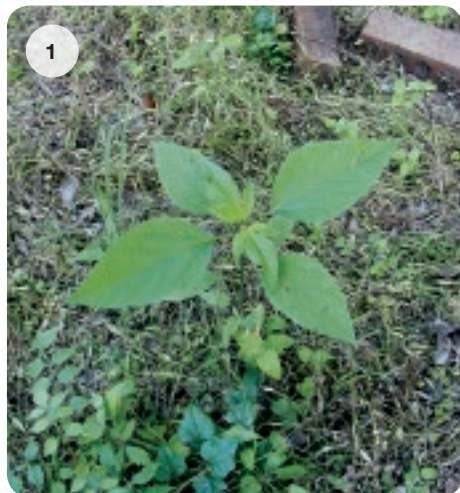
ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Сходить у березні-травні. Цвіте у липні — жовтні. Плодоносить у вересні — листопаді. Глибина проростання — до 8 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 40 років. Максимальна плодючість — 88 000 насінин. Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +20...22 °С.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Амброзія трироздільна

АМБРОЗИЯ ТРЕХРАЗДЕЛЬНАЯ, AMBROSIA TRIFIDA L

Амброзія трироздільна
Амброзия трехраздельная
Ambrosia trifida L

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

КАРАНТИННИЙ ВИД: не виявлений в Україні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки до 150 см. Листки три- і п'ятироздільні, супротивні. Коренева система стрижнева. Розмножується насінням. Суцвіття — кошик, плід — сім'янка, насіння обернено-яйцеподібне, розміром 4–6 см × 3–4 мм, досягає у липні-серпні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина зелена, часто з червонуватими штрихами з нижньої частини, яка іноді дає бічні корінчики, потовщена. Сім'ядолі завдовжки 23–42 мм, завтовшки біля 1,5 мм. Перші листки цільні, наступні трироздільні. Перші листки довгасто-яйцеподібні, зі споду блідо-зелені, зверху яскраво-зелені, з догори спрямованими волосками, по краю хвилясто-зубчасті, в нижній частині з більшими і помітнішими зубцями. Жилкування листків перисто-петельне, жилки зверху вдавлені; черешки листків коротші, ніж пластинки, опушені. Наступні листки трироздільні, з довгастоланцетними зубчастими до надрізаних частками, супротивні. Надсім'ядольне міжвузля висотою 2–3 см, кутове, опушене.

РОЗВИТОК: Цвіте і плодоносить у червні — серпні.

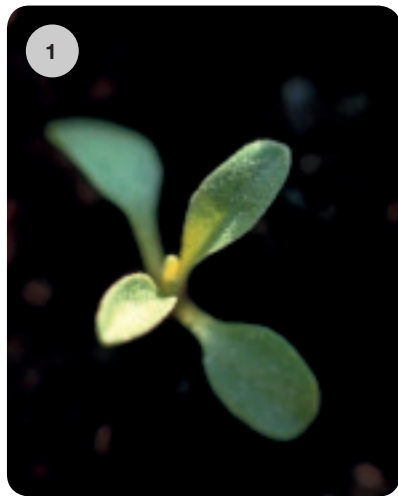
БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 5 тис. насінин з однієї рослини. Період спокою — понад 6 місяців.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Температура проростання — +6...30 °С. Глибина проростання — 2–3 см. Сходи з'являються у червні — липні та вересні.

ПОШИРЕННЯ: Європа: Австрія, Німеччина, Італія, Польща, Франція, Чехія, Словаччина, Швейцарія, Грузія, Росія. Північна Америка: Канада, США, Мексика. Азія: Японія.

Волошка синя

ВАСИЛЕК СИНИЙ, CENTAUREA CYANUS L.

Волошка синя
Василек синий
Centaurea cyanus L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** зимуючий однорічник

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Рослина заввишки 25–100 см. Стебла одиночні, прямі, гіллясті, вкриті клочкуватим павутиновим опушенням. Прикореневі і нижні листки довгочерешкові, рано в'януть, довгасто-обернено-ланцетні, на верхівці тупуваті, решта від ланцетно-лінійних до вузьколінійних, на верхівці загострені, цілокраї, сидячі. Середні стеблові листки завдовжки 3–15 мм і завширшки 0,1–1,2 мм, зверху слабо, а зі споду рясно вкриті павутиновими волосками. Кошики зібрано у волоть або майже щиток. Обгортка яйцеподібна, завдовжки 12–15 мм і завширшки 5–9 мм, слабо павутиново опушена. Віночки серединних квіток синьо-фіолетові, крайових — сині або блакитні, рідше рожеві або білі, частини відгину крайніх квіток ланцетно-яйцеподібні. Сім'янка еліптично-обернено-яйцеподібна, завдовжки 3–4,5 мм і завширшки 1,5–1,8 мм. Чубчик багаторядний, завдовжки 3–3,5 мм, внутрішні волоски втричі коротші за зовнішні і складаються з вузьких щетинок. Цвіте у травні-жовтні. Насіння не має періоду спокою, сходить з глибини 1–6 см, зберігає схожість до 3 років. Максимальна плодючість — 7 тис. насінин. Мінімальна температура проростання насіння — +3...5 °С, оптимальна — +10...12 °С.

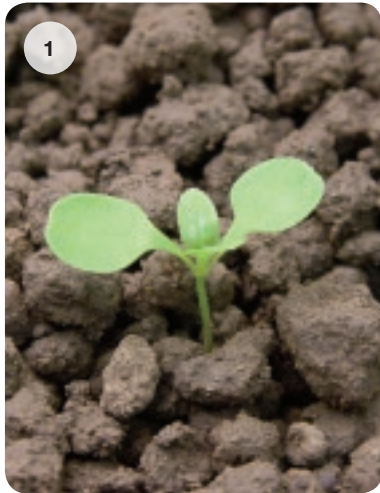
ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки 10–15 мм, м'ясто-циліндрична. Сім'ядолі обернено-яйцеподібні або овальні, на верхівці заокруглені і зазвичай трохи виімчасті, темно-зелені, завдовжки 10–15 мм, завширшки 6–8 мм, матові, злегка м'ясисті, з помітною середньою жилкою, внизу звужені в черешки, які зростаються своїми основами. Перші листки супротивні, довгасті, на верхівці гострі, поступово звужуються до основи в довгі черешки. Листки спрямовані догори, з кожного боку мають 2–4 короткі зубчики з шипиками. Поверхня листків вкрита довгими білуватими волосками, ніби павутинням. Наступні листки чергові, довгасті, по краю з дрібними зубчиками і шипиками. Перші листки разом із черешками завдовжки 30–40 мм, завширшки 5–7 мм.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-квітні і серпні-вересні.**БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ:** Одна рослина здатна утворювати до 7 000 сім'янок, які в сухому стані зберігають схожість до 10 років, а в ґрунті — не менше 3 років.**ПОШИРЕННЯ:** вся Україна, переважно в Лісостепу.**ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ КУЛЬТУРИ:** зернові, ріпак.**Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:**

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Галінсога дрібноквіткова

ГАЛИНСОГА МЕЛКОЦВЕТНАЯ, GALINSOGA PARVIFLORA CAV.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ранні ярі

Галінсога дрібноквіткова
Галинсога мелкоцветная
Galinsoga parviflora Cav.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, опушене, заввишки 10–70 см. Листки супротивні, яйцеподібні або видовжено яйцеподібні, зарубчасто-зубчасті. Суцвіття — кошик, язичкові квітки білі, а трубчасті — жовті. Корінь стрижневий.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 4–5 мм, завширшки 0,75–1 мм, нерідко з коричневими поздовжніми злегка піднятими лініями і пиптиками. Сім'ядолі округлі, в діаметрі 3–3,5 мм, на верхівці дещо з виїмкою, на черешках завдовжки близько 3 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді коричнюватої тонкої середньої жилки і двох бічних жилок, такими тонкими, як і середня, які виходять із черешка разом із нею; бічні жилки проходять біля самого краю пластинки, дугоподібно загинаючись догори, і з'єднуються біля верхівки пластинки; крім того, від середньої жилки відходять численні чергові бічні жилки, петельно-сітчасто розгалужені. Перші листки супротивні, широко яйцеподібно-трикутні, на верхівці гоструваті, біля основи ледь клиноподібні, на черешках трохи коротші за пластинку; по краю листя мають по 3 дрібні нечіткі зубчики з кожного боку. Жилкування листків петельно-сітчасте, середня жилка товща, коричнювата, як і чергові бічні жилки. Найближчі наступні листки супротивні, формою схожі на перші, але більші, з 5–6 зубчиками з кожного боку. Сходи засаджено стоячими багатоклітинними волосками, які на сім'ядолях і підсім'ядольній частині мають вигляд невеликих пиптиків. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки до 10–15 мм, з поздовжніми піднятими лініями, ледь гранчасте.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Весняні сходи з'являються у квітні-травні, а літньо-осінні — в липні-вересні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні — вересні. Глибина проростання — не більше за 2–3 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5 років. Максимальна плодючість — до 300 000 сім'янок здатні давати кілька поколінь рослин протягом року. Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +16...30 °С.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Гірчак повзучий (синоніми: рожевий, степовий, звичайний)

ГОРЧАК ПОЛЗУЧИЙ (СИН.: РОЗОВИЙ, СТЕПНОЙ, ОБЫКНОВЕННЫЙ, ACROPTILON REPENS (L.) DC.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
КАРАНТИННИЙ ВИД: обмежено поширений в Україні (близько 307 тис. га)
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Багаторічні коренепаросткові

Гірчак повзучий (синоніми: рожевий, степовий, звичайний)
Горчак ползучий (син.: розовий, степной, обыкновенный)
Acroptilon repens (L.) DC.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, павутиново опушене, розгалужене по всій довжині, заввишки 25–60 см. Листки почергові, ланцетні або довгасто-яйцеподібні, цілокраї, нижні зубчасті або надрізані, по краю шорсткі, павутиново опушені. Суцвіття — квітки рожеві, трубчасті, зібрані в поодинокі, розташовані на кінцях стебел кошики. Квітколоже щетинисте. Коренева система дуже розгалужена, має багато бічних коренів і проникає в ґрунт на глибину до 10 м. Плід — сім'янка з чубчиком. Форма плоду обернено-яйцеподібна, широкоовальна, стиснута. Колір плоду зеленувато-жовтий або зеленувато-сірий. Насіння — завдовжки 2,5–4 мм, завширшки 1,25–2,75 мм, завтовшки 1,25–1,75 мм. Маса 1 000 насінин — 2–3 г.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Сходить у квітні. Приживаються відрізки завдовжки 10–20 см. Цвіте з першого року життя, але не плодоносить; на другий рік життя цвіте в червні — серпні, плодоносить у липні — вересні. Глибина проростання — 6–8 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5 років і більше. Максимальна плодючість — до 23 тис. сім'янок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина зеленувата, завдовжки 8–10 мм, завширшки 1,25 мм. Сім'ядолі довгасто-обернено-яйцеподібні, на верхівці широко заокруглені, внизу поступово звужені в короткі черешки, які зрослися основами в невелику піхву, завдовжки 15–20 мм (разом із черешком), завширшки 7–8 мм. Перші листки чергові. Перший листок довгастий, на верхівці гострий, по краю з дрібними окремими шипиками, на короткому черешку, опушений дрібними короткими і довгими м'якими багатоклітинними волосками. Жилкування листка у вигляді товщої внизу і звуженої вгорі середньої жилки, її бічні гілочки тонкі, чергові, менш виражені. Другий листок теж довгастий, по краю з зубчиками й шипиками на верхівках зубчиків. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинуте. Сходи блідо-(жовтувато)-зелені, сіруваті від опушення.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Температура проростання — +8...10 °С, оптимальна — +20...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений майже по всьому світу, найбільше в Азії, наприклад, в Казахстані 2,6 млн га. Вперше потрапив на нашу територію з насінням люцерни з Середньої Азії. В Україні карантинний вид із 1938 року. Наразі має статус обмежено поширеного карантинного виду в Україні (поширений на 307 тис. га): Крим — 69 тис. га, Херсонська обл. — 211 тис. га, Запорізька обл. — 24 тис. га. Виявлений на невеликих площах Одеської, Донецької і Харківської областей.

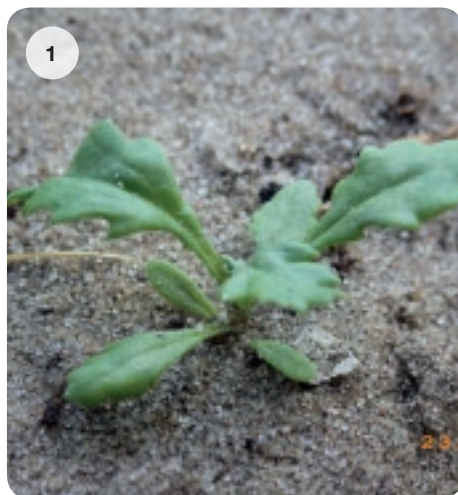
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Реглон® Ейр, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.	

Найкраще знищувати на парових полях або після збирання ранніх культур не пізніше середини червня сумішшю: Ураган Форте, 4–5 л/га + Діален Супер, або дикамба, 2 л/га.

Жовтозілля звичайне

КРЕСТОВНИК ОБЫКНОВЕННЫЙ, *SENECIO VULGARIS* L.**РОДИНА:** айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Зимуючі

Жовтозілля звичайне
Крестовник обыкновенный
Senecio vulgaris L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–40 см, розгалужене, голе або злегка опушене. Листки чергові, прикореневі і найнижчі — стеблові довгочерешкові, видовжені, наступні — сидячі, майже ліроподібні, вільмчато-лопатеві, вгорі стеблообгортні. Суцвіття — жовті квітки, зібрані в рідкі кошики. Захисна чашечка циліндрична, однорядна. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні і серпні-вересні, літньо-осінні зимують. Цвіте у квітні — вересні. Плодоносить у травні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 40 000 сім'янок. Глибина проростання — не більше за 3–4 см у свіжодостиглому стані.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла пряма, потовщена, зазвичай більш або менш вигнута, синювато-червонувата, завдовжки біля 8–10 мм. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 5–8 мм, завширшки 1,5–2,5 мм, на верхівці тупі, трохи м'ясисті, з помітною середньою жилкою і менш чіткими, вигнутими догори боковими, які тонко галузяться, внизу звужені в широкі черешки. Перший листок овальний, завдовжки 10–15 мм, завширшки 5–8 мм, на верхівці гострий, на короткому черешку, з кожного боку по два або чотири зубчики, з товщою середньою жилкою і перистими боковими. Другий листок схожий на перший, але з численними зубчиками по боках. Третій і четвертий листки довгастоовальні, нерівномірно вільмчато-зубчасті. П'ятий листок довгастий, перистороздільний, з зубчастими частинами. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки 5–10 мм. Черешки листків біля основи розширені, з короткими волосками; окремі волоски помітні і зі споду пластинок, в головно по жилках.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +16...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, у садах. Віддає перевагу зволуженим місцям на чорноземних ґрунтах.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Злинка канадська

МЕЛКОЛЕПЕСТНИК КАНАДСКИЙ, ERIGERON CANADENSIS L.

Злинка канадська
Мелколепестник канадский
Erigeron canadensis L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Малорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Зимуючі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 30–180 см, густо вкрите волосками. Листки чергові, ланцетні або лінійно-ланцетні, цілокраї або рідко зубчасті, майже сидячі, густо вкривають усе стебло. Суцвіття — білуваті язичкові квітки, зібрані в дрібні, дуже численні кошики (3–5 мм), які входять до складного суцвіття — густої довгої волоті. Корінь стрижневий.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — близько 66 000 сім'янок. Глибина проростання — не більше за 1–1,5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина слаборозвинута. Сім'ядолі овальні, завдовжки 3–4 мм, завширшки 1,5–2 мм, на верхівці заокруглені. Перші листки почергові. Перший листок короткоовальний, завдовжки 5–7 мм, завширшки 4–5 мм, на верхівці з невеликим шипиком, укритим волосками, темно-сірувато-зелений, до основи звужений в опушений черешок. Жилкування листка у вигляді товщої середньої жилки, що закінчується шипиком на верхівці листка, і тонких дугоподібних розгалужених бокових жилок, які утворюють своїми розгалуженнями численні комірки. Другий і третій листки схожі на перший, але густіше опушені, з зубчиками по боках, більше довгастоовальні. Наступні листки довгасті, зубчасті. Надсім'ядольні міжвузля недорозвинуті.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні та наприкінці літа — на початку осені (останні зимують). Цвіте в липні — вересні. Плононосить у серпні — жовтні.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна +18...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, у садах і на городах по всій країні.

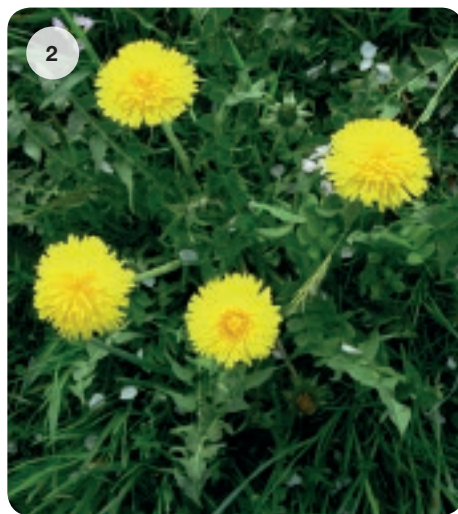
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Кульбаба лікарська

ОДУВАНЧИК ЛЕКАРСТВЕННИЙ, TARAXACUM OFFICINALE L.

Кульбаба лікарська

Одуванчик лекарственный
Taraxacum officinale L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Стрижнекореневі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло безлисте, пустотіле, зверху слабо опушене, закінчується одним великим кошиком. Листки утворюють прикореневу розетку, численні, ланцетоподібні, поступово звужуються в черешках, перистороздільні, з широкотрикутними, спрямованими донизу частками. Суцвіття золотаво-жовті, зовнішні пелюстки у квіток язичкові, внутрішні — трубчасті. Корінь стрижневий, потовщений.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-квітні та в кінці літа — на початку осені. Цвіте на другий рік життя у травні-червні (за сприятливих умов повторно восени). Плодоносить у травні-червні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 1,5–2 см. Максимальна плодючість — до 8 000 насинин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла зеленувата, завдовжки 5–7 мм, завширшки 0,4–0,5 мм. Сім'ядолі коротко еліптичні, майже округлі, завдовжки 5–8 мм, завширшки 3–5 мм, на верхівці широко заокруглені, біля основи звужені в черешок завдовжки 4–5 мм. Перші листки чергові. Перший листок овальний або обернено-яйцеподібний, на верхівці з невеликим шипом, завдовжки 15–20 мм, завширшки 8–10 мм (або ще довший), унизу поступово звужений у довгий черешок, з кожного боку з двома зубчиками, спрямованими донизу. Жилкування сім'ядоль і листка у вигляді середньої жилки і тонких петельно-сітчастих гіллястих чергових бокових жилок, які своїми розгалуженнями утворюють дрібні округлі кутові комірки і дуже відхилені від жилки. Другий листок довгасто-обернено-яйцеподібний, по краю з рідкими зубчиками. Третій і четвертий листки довгасто-лопатеві, доверху розширені й заокруглені, донизу поступово звужуються, по краю виїмчато-зубчасті зі спрямованими донизу рідкими зубчиками. Наступні листки від вигрижено-зубчастих до перистороздільних із трикутними лопатями і зубчиками. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Сходи мають молочний сік.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Латук дикий

ЛАТУК КОМПАСНИЙ, *LACTUCA SERRIOLA* L.

Латук дикий
Латук компасный
Lactuca serriola L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Зимуючі

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, жорстке, вгорі розгалужене, заввишки 40–140 см. Листя сизе, жорстке, часто виїмчасте, перистороздільне, з оберненими верхівками, по краях і на головній жилці зі споду шипувате, стрілоподібно-стеблообгортне. Суцвіття — світло-жовті квіткові головки, дрібні, розташовані волотеподібно. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні або восени, на півдні зимує. Цвіте з липня до пізньої осені. Плононосить з серпня.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — понад 52 000 сім'янок. Глибина проростання — не більше за 4–5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 8–10 мм. Сім'ядолі широко-овальні, завдовжки 10–12 мм, завширшки 6–7 мм, на верхівці заокруглені й трохи виїмчасті, до основи звужені в черешок завдовжки до 5 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді середньої звислої жилки і тонких петельно-сітчастих бокових жилок, які дугоподібно закручуються догори. Перші листки чергові. Перший листок довгастий або довгасто-обернено-яйцеподібний, по краю нечітко кутастий, на верхівці заокруглений, завдовжки 20–25 мм, завширшки 10–12 мм, донизу поступово звужується в довгий черешок. Другий листок схожий на перший, але більший, по краю трохи хвилястий, з неясними окремими зубчиками. Третій листок довгастий, виїмчато-зубчастий, з вузько-крилатим черешком, на якому помітно окремі дрібні зубчики. Надсім'ядольна частина стебла майже нерозвинена (заввишки близько 2–3 мм), друге міжвузля при виході третього листка висунуте на 7–8 мм. У сходах є молочний сік. На черешках і по краю пластинки є короткі залозисті волоски.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +18...20 °С, максимальна — +34...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, у садах, біля жител і доріг. Поширений по всій території країни.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Латук (молокан) татарський

ЛАТУК ТАТАРСЬКИЙ, LACTUCA TATARICA L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Латук (молокан) татарський
Латук татарський
Lactuca tatarica L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, вгорі розгалужене, заввишки 30–80 см. Перші листки обернено-яйцеподібні, короткочерешкові; наступні довгасто-ланцетні, виімчасто-перистороздільні, з повернутими назад частинками. Верхні — ланцетні, цілокраї. Квітки двопалі, блакитні або фіолетово-блакитні. Квітки в кошиках утворюють суцвіття щиток.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте з липня до кінця літа. Плодоносить у серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 6 200 сім'янок. Глибина проростання — не більше за 4–5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки обернено-яйцеподібні, з тупою округлою верхівкою. Жилкування сім'ядоль у вигляді середньої звивистої жилки і тонких петельно-сітчастих бокових жилок, які дугоподібно закручуються догори. У сходах є молочний сік. На черешках і по краю пластинки є короткі залозисті волоски.

ПОШИРЕННЯ: По всій території країни, більше в Степу. Росте на солончакових, суглинистих, супіщаних і кам'янистих ґрунтах у регіонах з теплим посушливим літом.

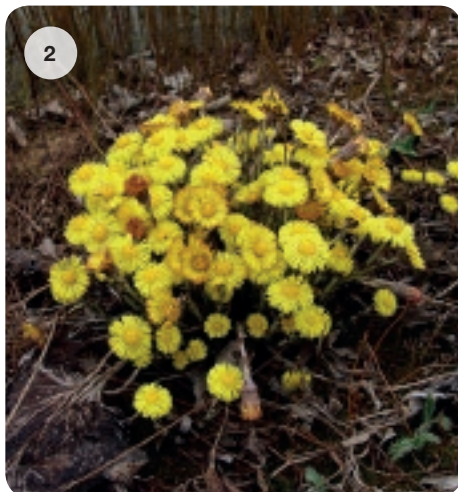
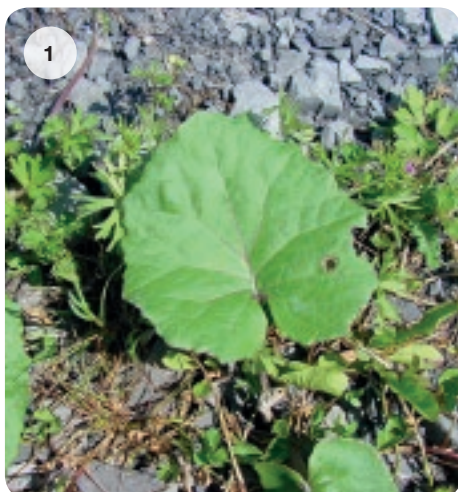
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Мати-й-мачуха

МАТЬ-И-МАЧЕХА ОБЫКНОВЕННАЯ, TUSSILAGO FARFARA L.

Мати-й-мачуха

Мать-и-мачеха обыкновенная
Tussilago farfara L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, негіллясте, світло-зелене. Навесні з кореневища виростають квіткові стебла заввишки до 30 см, з яйцеподібно-ланцетними гострими листками. Прикореневі листки розвиваються після цвітіння. Листки зверху голі, зі споду білоповстяні. Квітки золотисто-жовті, в поодиноких пониклих кошиках. Корінь повзучий, гіллястий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте у березні-квітні. Плід — сім'янка.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 200–300 насінин. Глибина проростання — не більше за 2 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла слаборозвинена, червонувата. Сім'ядолі лінійні, завдовжки 5 мм, завширшки 1–1,25 мм, на верхівці тупі, на дуже коротких, біля основи розширених черешках, трохи м'ясисті. Перші листки чергові. Перший листок овальний, на верхівці гострий, зі споду повстяно-білошерстий, зверху опушений не так сильно. Другий листок коротко- і широкояйцеподібний, на верхівці гострий, з кожного боку має по одному зубчику, опушений, як і перший листок, завдовжки біля 6 мм, завширшки майже такий самий (приблизно 5 мм). Третій листок коротко-яйцеподібний, завдовжки до 10 мм, нечітко п'ятикутний, з нечисленними зубчиками по боках, на верхівці гострий. Четвертий листок тупосемикутний, з нечіткими зубчиками між кутами. П'ятий листок схожий на попередній, але з чіткішими зубцями між кутами. Жилкування листків у вигляді товстої середньої жилки і тонших бокових, із яких помітніші нижні, які відходять майже пальчато від основної середньої жилки. Опушення всіх листків схоже на опушення двох перших листків. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ПОШИРЕННЯ: Рoste по всій території України. Рoste на глинистому ґрунті на схилах і по берегах річок, на полях і городах як бур'ян.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ: зернові, технічні, овочеві

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Нетреба звичайна

ДУРНИШНИК ОБЫКНОВЕННЫЙ, XANTHIUM STRUMARIUM L.

Нетреба звичайна
Дурнишник обыкновенный
Xanthium strumarium L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–100 см, розгалужене, опушене. Листки чергові, на довгих черешках, овально-трикутні або яйцеподібні, сірувато-зелені від білуватих волосків. Суцвіття — квітки в одноставих кошиках: жіночі — по дві в пазухах верхніх листків, чоловічі — по кілька на кінцях стебел. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні — листопаді. Сходить у квітні-травні (червні).

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 23 700 насінин. Глибина проростання — у свіжодостиглому стані не більше за 18–20 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщена — завдовжки 25–35 мм (і довше), завширшки 2–2,5 мм, зазвичай червонувата. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 25–35 мм, завширшки 7–10 мм, трохи м'ясисті, на верхівці тупуваті, донизу звужені у вузькокрилаті зрозені основами черешки. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої, зверху випуклої середньої жилки, яка доходить до верхівки пластинки, і двох бокових жилок, які виходять із черешка і тягнуться вгору вздовж усієї пластинки майже паралельно середній і лише трохи дугоподібно вигинаються, вони тонші, теж дещо випуклі зверху. Усі жилки майже не галузяться або дають окремі короткі гілочки вбік. Перші листки супротивні, коротко- і широкояйцеподібні, завдовжки 30–40 мм, завширшки 20–30 мм, біля основи трохи серцеподібні, на верхівці тупі або дещо гоструваті, на черешках завдовжки 10–15 мм. Листки і їхні черешки вкрито дрібними густими волосками, особливо помітними по краю і зі споду по жилках. Наступні листки чергові, яйцеподібні, вилкувато-зубчасті, волосисті, знизу опушені густіше, біло-сіруваті. Надсім'ядольне міжвузля потовщено-циліндричне, заввишки 10–15 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +14...16 °С, оптимальна — +20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, пасовищах, городах, у садах, балках, біля жител, переважно на піщаних ґрунтах. Поширений по всій території країни.

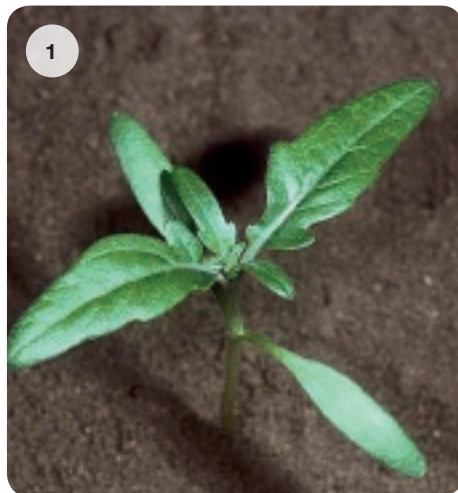
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™, с. е.	

Нетреба колюча

ДУРНИШНИК ИГОЛЬЧАТЫЙ, XANTHIUM SPINOSUM L.

Нетреба колюча

Дурнишник игольчатый
Xanthium spinosum L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, гіллясте, опушене короткими волосками, рідше голе. Корінь стрижневий. Листки почергові, на коротких черешках, з 3–5 клиноподібно звуженими лопатями, з довшою середньою лопаттю. Біля основи листків є по одній або по дві трироздільні жовті колючки. Маточкові квітки непоказні, жовтуваті, ниткоподібно-трубчасті, з малопомітним віночком. Плоди овальні, їхні обгортки жовтувато-бурі, густо вкриті тонкими, прямими, на верхівці гачкуватими колючками, між ними одна коротша.

РОЗВИТОК: Плодючість — до 1 000 і більше насінин.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Цвіте в липні-серпні. Плодоносить до пізньої осені.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщена — завдовжки 25–35 мм (і довше), завширшки 2–2,5 мм, зазвичай червонувата. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 25–35 мм, завширшки 7–10 мм, трохи м'ясисті, на верхівці тупуваті, донизу звужені у вузькокрилаті зрощені основами черешки. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої, зверху випуклої середньої жилки, яка доходить до верхівки пластинки, і двох бокових жилок, які виходять із черешка і тягнуться вгору вздовж усієї пластинки майже паралельно середній і лише трохи дугоподібно вигинаються, вони тонші, теж дещо випуклі зверху. Усі жилки майже не галузяться або дають окремі короткі гілочки вбік. Перші листки супротивні, коротко- і широкояйцеподібні, завдовжки 30–40 мм, завширшки 20–30 мм, біля основи трохи серцеподібні, на верхівці тупі або дещо гоструваті, на черешках завдовжки 10–15 мм. Листки і їхні черешки вкрито дрібними густими волосками, особливо помітними по краю і зі споду по жилках. Наступні листки чергові, яйцеподібні, вилкувато-зубчасті, волосисті, знизу опушені густіше, біло-сіруваті. Надсім'ядольне міжвузля потовщено-циліндричне, заввишки 10–15 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Температура проростання — +14...16 °С, дружні сходи з'являються при температурі +22...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте у садах, балках, на городах, біля жител. Поширена по всій території країни.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™, с. е.	

Осот городній

ОСОТ ОГОРОДНИЙ, SONCHUS OLERACEUS L.

Осот городній
Осот огородний
Sonchus oleraceus L.**РОДИНА:** айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Однорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Ярі (ранні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, порожнисте, заввишки 30–120 см. Листки чергові, м'які, перисто- або ліроподібнороздільні, голі, прикореневі й нижні стеблові — крилаточерешкові, останні з великими вушками. Суцвіття — жовті язичкові квітки, зібрані в яйцеподібні кошики в діаметрі 25–35 мм, скупчені на верхівці стебла, обгорнуті верхівковими листками. Корінь стрижневий. Епикотиль високий. Гіпокотиль синювато-червоний.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні й на початку осені. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — понад 53 000 сім'янок. Глибина проростання — до 3–4 см. Стан спокою — до наступної весни.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла циліндрична, нерідко синювато-червонувата, матова. Сім'ядолі овальні або довгасто-обернено-яйцеподібні, завдовжки 7–8 мм, завширшки 4–5 мм, на коротких широких черешках, матові, сизувато-зелені. З черешка сім'ядолі виходять три тонкі жилки: середня чіткіша, бокові малопомітні, сітчасто розгалужені, з'єднуються з середньою короткими більше і менш прямими перемичками. Перший листок округло-овальний, завдовжки біля 15 мм, завширшки 8–10 мм, на верхівці заокруглений, з невеликим шипом, по краю нечітко кутастий, з дрібними і рідкими щетинками-шипиками на вершинах кутів, донизу листок клиноподібно звужується і переходить у досить довгий (завдовжки 20–30 мм) черешок. Другий листок схожий на перший, але більший, по краю хвилясто-зубчастий, зі світлими, горизонтально спрямованими щетинками-шипиками на зубчиках, нижні з яких повернуто вниз. Третій листок ще більший і на довшому черешку, вільчасто-щетинисто-зубчастий. Надсім'ядольне міжвузля невисоке.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +22...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, луках, городах, у садах, біля жител, уздовж шляхів.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

ОСОТ ЖОВТИЙ ПОЛЬОВИЙ

ОСОТ ПОЛЕВОЙ (ЖЕЛТЫЙ), SONCHUS ARVENSIS L.

Осот жовтий польовий
Осот полевой (желтый)
Sonchus arvensis L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Багаторічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Коренепаросткові

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 50–150 см. Листки чергові, голі. Суцвіття — жовті язичкові квітки, зібрані в кошики. Корінь у перший рік проникає в ґрунт на глибину 2,1 м, на третій рік — на 4 м.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні і навіть улітку. Цвіте на першому році життя з червня по вересень. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 8–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 5 років. Максимальна плодючість — 30 000 сім'янок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла малорозвинена, низька. Сім'ядолі короткоовальні, завдовжки 5–7 мм, завширшки 3–5 мм, на верхівці з невеликим, ледь помітним вдавленням, на коротких черешках. Перший листок довгасто-обернено-яйцеподібний, до верху розширений, на верхівці широко заокруглений, донизу поступово звужений у вузькокрилий черешок, по краю з дрібними, спрямованими донизу гострими зубчиками, помітнішими в нижній частині листка. Другий листок схожий на перший, виімчасто-зубчастий, з великою кількістю зубчиків, довших, ніж у першого листка, тому він колючо-виімчасто-зубчастий. Наступні листки довгасті, щетинисті, нерівномірно виімчасто-зубчасті по краю. Надсім'ядольна частина стебла нерозвинена. Сходи цього осоту протягом першого місяця розвивають потужний веретеноподібний корінець.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +25...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Засмічує поля, пасовища, сади, городи, переважно на добре зволжених землях.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.**Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:**

Галера™ Супер, р. к.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Осот рожевий

БОДЯК ПОЛЕВОЙ (ОСОТ РОЗОВИЙ), CIRSIIUM ARVENSE (L.) SCOP.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Осот рожевий
Бодяк полевої (осот розовий)
Cirsium arvense (L.) Scop.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 50–150 см. Листки чергові, голі. Суцвіття — язичкові квітки, зібрані в кошики. Корінь у перший рік проникає в ґрунт на глибину до 2 м, на третій рік — на 4 м.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні і навіть улітку. Цвіте на першому році життя з червня по вересень. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 8–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 5 років. Максимальна плодючість — 30 000 сім'янок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщена, зеленувата, низька, тому сім'ядолі розташовано близько до поверхні ґрунту. Сім'ядолі обернено-яйцеподібні, інколи дещо видовжені, завдовжки 8–10 мм, завширшки 4–5 мм, на верхівці широко розгалужені, до основи звужені в дуже короткі черешки, трохи м'ясисті, щільні, часто нерівні — одна більша за іншу. Перші листки обернено-яйцеподібні, швидко видовжуються і стають овальними або довгастими, щетинисто-зубчасті, по краю зі світлими жорсткими щетинками, які виходять із зубчиків, опушені багатоклітинними волосками, але з обох боків зелені. Найближчі наступні листки довгасті, колючі, виїмчато-щетинисто-зубчасті, опушені, як і перші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене, всі листки розташовуються у вигляді розетки біля поверхні ґрунту.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +25...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Засмічує поля, пасовища, сади, городи, переважно на добре зволужених землях. На полях, городах і в садах росте також однорічний ярий пізній бур'ян — осот щетинистий. Він відрізняється від осоту рожевого м'якшими голими листками і щільно обгорнутими верхівковими листками, а також скупченнями кошиків на кінці стебла.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Полин віничний

ПОЛЫНЬ ВЕНИЧНАЯ, ARTEMISIA SCOPARIA WALDST. & KIT.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні або однорічні ранні ярі

Полин віничний
Полынь веничная
Artemisia scoparia Waldst. & Kit.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Квітконосні стебла висхідні або прямостоячі, 30-60 см завдовжки, бурі, біля основи здеревілі. Перисто-розсічене листя з вузькими лінійно-ланцетними або ниткоподібними часточками, в молодому віці опушене, пізніше — голе. Квітки жовті або червонуваті, в яйцевидних пониклих кошиках, які утворюють китицю. Крайові квітки маткові, ниткоподібно-трубчасті, двузубчаті; середні — двостатеві, трубчасті, п'ятизубчаті. Цвіте з кінця липня до пізньої осені. Плід — сім'янка.

РОЗВИТОК: Цвіте у липні — вересні. Сходить наступної весни в квітні-травні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 4-5 см. Максимальна плодючість — 70 000–80000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина довжиною 5 мм і товщиною 0,3–0,4 мм, синювато-червонувата. Сім'ядолі короткоовальні, майже округлі, на верхівці тупі, майже сидячі, сірувато-зелені, довжиною 2–3 мм і шириною 1,5–2 мм. Перші листки мілкі, продовгуваті, на верхівці гострі, донизу переходять в черешки завдовжки, як і пластинки. Листки опушені дрібними простими розгалуженими волосками, сірувато-зелені. Найближчі наступні листки клиноподібні, 3- або 5-зубчасті з більш крупним середнім і дрібними боковими зубчиками, чергові. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, городах, у садах. Поширений по всій країні.

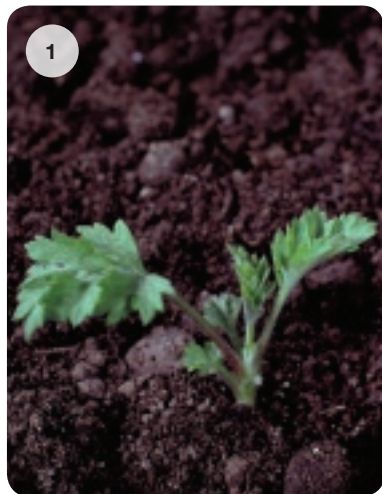
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Полин гіркий

ПОЛЫНЬ ГОРЬКАЯ, ARTEMISIA ABSINTHIUM L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічний

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Полин гіркий
Полынь горькая
Artemisia absinthium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Кущоподібний насіннєвий бур'ян. Стебла прямі або біля основи висхідні, подекуди червонуваті або коричнюваті, гранчасті, розгалужені на ділянці цвітіння, заввишки 100 см і вище. Листки перистороздільні, верхівка розсічена, верхнє листя на стеблах здебільшого трійчасте або лінійно-ланцетне. Зверху листя голе, зі споду біле, повстисте. Суцвіття — квіткові яйцеподібні кошики, квітки малі, численні, від жовтуватих до червонувато-коричневих, у суцвіттях пірамідальної форми, з сильним запахом. Корінь багатоголовчастий, розгалужений.

РОЗВИТОК: Цвіте у липні — вересні. Сходить наступної весни в травні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 8–9 см. Максимальна плодючість — 50 000–70 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, зазвичай містить червонуватий пігмент. Сім'ядолі короткоовальні, злегка обернено-яйцеподібні, на верхівці заокруглені, майже сидячі, завдовжки 2,5–3 мм, завширшки 1,5–2 мм. Перші листки овальні, на верхівці гоструваті, завдовжки 3–7 мм, завширшки 1,5–3,5 мм, на черешках завдовжки 2–3 мм, відкриті дрібними гілкуватими волосками. Третій і четвертий листки теж супротивні, клиноподібні, на верхівці тризубчасті або трироздільні, з коротколанцетними гострими бічними зубцями і більшим округлим середнім зубцем з шипиком на верхівці. Донизу листки поступово звужуються в черешок. Сходи здаються сіро-зеленими через густе опушення.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, пасовищах, городах, у садах, особливо рясно у вологих місцях. Поширений по всій країні.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Роман польовий

ПУПАВКА ПОЛЕВАЯ, ANTHEMIS ARVENSIS L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (може бути зимуючим)

Роман польовий
Пулавка полевая
Anthemis arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, переважно розгалужене, часто слабо опушене, заввишки до 50 см. Листки переважно перистороздільні, з плоскими лінійно-ланцетними суцільними або дво- чи тризубчастими частками, слабо опушені. Суцвіття — поодинокі головки з жовтими трубчастими і білими променеподібними квітками. Квітколоже кеглеподібне, заповнене. Корінь веретеноподібний.

РОЗВИТОК: Сходить восени-навесні. Належить до рослин із поверхневим проростанням. Цвіте в травні — вересні. Плононосить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 2–5 см. Максимальна плодючість — 4500 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла невисока. Сім'ядолі овальні, на верхівці заокруглені, майже сидячі, завдовжки 4–6 мм, завширшки 2,5–3,5 мм, злегка м'ясисті. Перші листки в обрисі більш-менш яйцеподібні, перистороздільні, з двома парами дрібних ланцетних часток і більшою верхівкою, на черешках з обох боків укриті короткими розсіяними волосками. Третій і четвертий листки теж супротивні, в обрисі подовжено-яйцеподібні, перисторозсічені, частини їхні ланцетні, зубчасті, частіше їх три пари, верхня частина клиноподібна, трироздільна; з обох боків, по краю і черешку, опушені дрібними короткими волосками. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, максимальна — +22...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України. Любить легкі піщані ґрунти, які потребують вапнування. Індикатор ґрунтового закислення.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Роман собачий

ПУПАВКА ВОНОЮЧАЯ, ANTHEMIS COTULA L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні (факультативно дворічний)
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (може бути зимуючим)

Роман собачий
Пупавка воночая
Anthemis cotula L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло розгалужене пряме, з розсіяним опушенням, заввишки до 50 см. Листки подвійно або потрійно перисторозсічені, зі споду білі, з довгими волосками. Перистість лінійна, часто розгалужена. Суцвіття — поодинокі кошики з короткими черешками, заповнені, з жовтими трубчастими і білими променеподібними крайовими квітками. Квітколоже келлеподібне. Корінь тонкий стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте влітку — пізно восени. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Життєздатність насіння в ґрунті — до 10 років. Максимальна плодючість — 45 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина ледве піднімається над ґрунтом, зелена або брудно-пурпурова. Сім'ядолі овальні, завдовжки 3–5 мм, завширшки 1–2,5 мм, сидячі. Перші листки з'являються одночасно (згодом увиразнюється їх чергове розташування), в обрисі широкояйцеподібні, перисторозсічені, з двома парами бокових і одним верхівковим ланцетними сегментами, вкриті рідкими жорсткими віддаленими волосками, помітнішими на черешках. Найближчі наступні листки перисторозсічені, з надрізано-зубчастими (до перистороздільних і навіть розсічених) боковими сегментами, опушені, як і перші листки. Черешки листків порівняно широкі, довші за пластинку. Надсім'ядольне міжвузля стає помітним (хоч воно й не дуже коротке) лише під час виходу 4–5-го листка.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, максимальна — +22...28 °С. Максимальна глибина проростання — 5–6 см.

ПОШИРЕННЯ: Дуже поширений по всій території України. Любить зволожені, вапнисті, важкі суплинисті й глинисті ґрунти з мергельним підґрунтям.

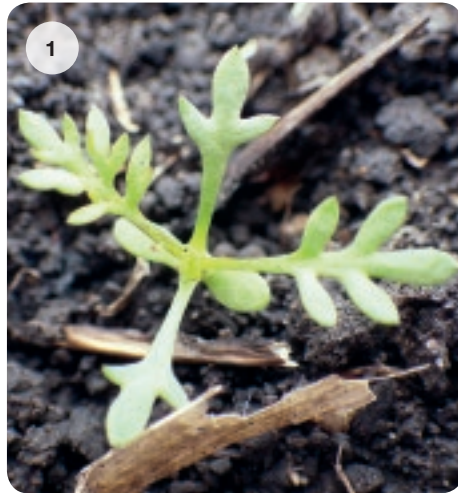
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Ромашка запашна

РОМАШКА БЕЗЛЕПЕСТНАЯ, MATRCARIA MATRICOIDES L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні (факультативно дворічний)

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (іноді зимуюча)

Ромашка запашна
Ромашка безлепестная
Matricaria matricoides L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло невисоке, пряме, відстовбурчено-розгалужене, голе, заввишки 5–40 см. Листки спочатку прості, згодом дво- або триперисті, вузькі до ниткоподібного. Суцвіття — жовто-зелені квіткові головки, поодинокі або по кілька на кінцях пагонів. Квітокоже конічне, ввігнуте, склепінчасте, з жовтими трубчастими квітками, язичкових квіток у кошиках немає. Корінь тонкий стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте влітку. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 2–5 см. Максимальна плодючість — 5 300 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи цього виду нагадують сходи ромашки непахучої, від якої відрізняються коротшими і цілісними (а не зубчастими або роздільними) третім-четвертим листками та світлішим (світло-зеленим) кольором.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, максимальна — +22...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Дуже поширений по всій території України. Любить відкриті, не бідні на поживні речовини, суглинисті й піщано-суглинисті ґрунти. Має сильний запах.

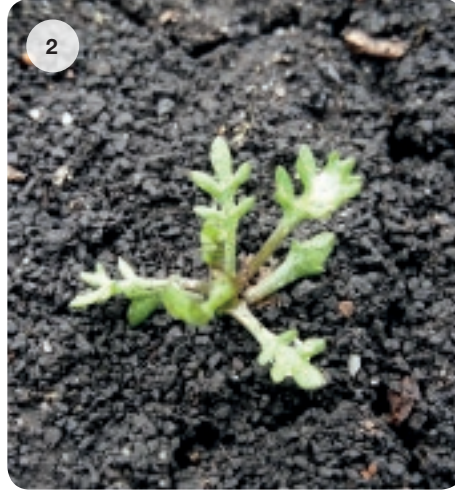
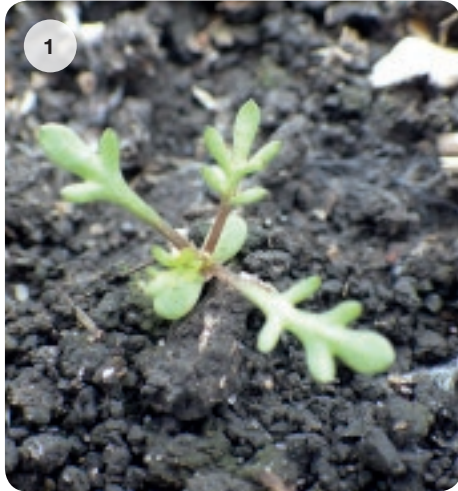
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Ромашка лікарська

РОМАШКА ЛЕКАРСТВЕННАЯ, MATRICARIA CHAMOMILLA L.,
(CHAMOMILLA RECUTITA (L.) RAUSCHERT)

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні (факультативно дворічний)
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (іноді зимуюча)

Ромашка лікарська
Ромашка лекарственная
Matricaria chamomilla L.,
(*Chamomilla recutita* (L.) Rauschert)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, циліндричне, голе, розгалужене, заввишки 20–25 см. Листки голі, сидячі, чергові, дво- або триперисторозсічені на сегменти. Суцвіття — дрібні квітки, зібрані на кінцівках стебла і його гілок у кошики, крайові квітки язичкові, маточкові, білі, серединні — двостатеві, трубчасті, жовті. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте влітку. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 0,5 см. Максимальна плодючість — 5 300 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина низька, тонка, завширшки біля 0,5 мм, донизу непомітно переходить у корінець. Сім'ядолі овальні, інколи обернено-яйцеподібні, сидячі, на верхівці тупі або навіть заокруглені, завдовжки 2–3 мм, завширшки 1,2–1,5–1,8 мм. Перші листки довгасті в контурі, трироздільні, з видовженою вузько-довгастою більшою середньою часткою і двома дрібними (пізніше видовжуються) спрямованими вгору боковими зубчиками, з яких один розташований не навпроти, а трохи вище за інший. Третій і четвертий листки теж супротивні, перисторозсічені, їхні бокові сегменти нерідко зубчасті або двороздільні, ланцетні, верхівковий більший за бокові. Сходи світло-зелені.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, максимальна — +22...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: У природних умовах невеликими заростями росте майже по всій території країни біля доріг, на пустирях, узліссях, полях, городах, у садах тощо.

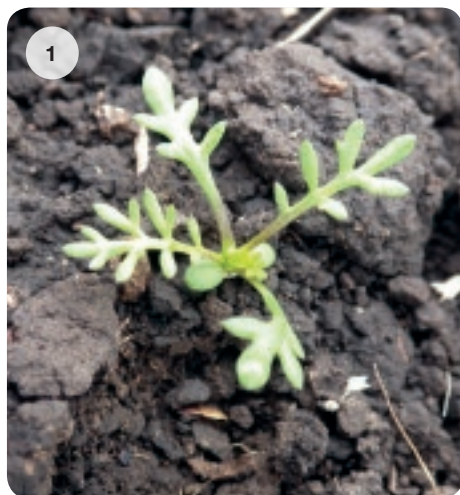
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Ромашка обідрана (триреберник непахучий)

РОМАШКА НЕПАХУЧАЯ (ПРОДЫРЯВЛЕННАЯ),
MATRICARIA PERFORATA MERAT. (MATRICARIA INODORA L.)

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічна або факультативно дворічна
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (іноді зимуюча)

Ромашка обідрана (триреберник непахучий)
Ромашка непахучая (продырявленная)
Matricaria perforata Merat. (Matricaria inodora L.)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, дуже розгалужене, заввишки біля 50 см. Листки неопушені, перисті, з щільно розміщеними ниткоподібними частками. Перисті листочки першого справжнього листка короткі й широкі. Суцвіття — кошик, спочатку з поширеними, пізніше з загнутими променеподібними квітами та з листками оцвітини майже однакової з ними довжини, трубчасті квіти жовті. Квітоколоже трохи вигнуте, наповнене, без плівчастих лусок. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить восени, але й навесні також. Цвіте навесні-восени. Плодоносить улітку-восени.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 5 000 насинин. Рoste на торф'яних заболочених ґрунтах, любить також легкі осадові суглинисті або глинисті ґрунти, які містять вапно.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонка, донизу непомітно переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі овальні або видовжено-обернено-яйцеподібні, завдовжки 3–4 мм, завширшки 1,5–2 мм, децю м'ясисті. Перші листки вузько-довгасті, дрібні, на верхівці загострені, біля основи поступово звужені в короткі черешки, з кожного боку 1–2 чіткі ланцетні зубчики і більший верхівковий зубчик. Третій і четвертий листки теж супротивні, лінійні, перистороздільні, з вузькими дрібними ланцетними частками, нерідко зубчастими або роздільними. Наступні листи лінійно-ниткоподібні, дво- і триперистороздільні або розсічені, з вузькими ниткоподібними частками першого і наступних порядків. Усі листки голі, трохи сіруваті, темно-зелені.

ПОШИРЕННЯ: Дуже поширений по всій території України. Рoste на городах, біля доріг тощо.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Хризантема (королиця) посівна

ХРИЗАНТЕМА ПОСЕВНАЯ (НИВЯНИК ПОСЕВНОЙ), CHRYSANTEMUM SEGETUM L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Хризантема (королиця) посівна
Хризантема посевная (нивяник посевной)
Chrysanthemum segetum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, просте або розгалужене, голе, заввишки до 60 см. Листки видовжені, лопатево-перисті, блакитно-зелені, з товстим восковим шаром. Верхні напівохоплюють стебло. Суцвіття — поодинокі великі квіткові голівки, черешкові. Трубоччасті квітки жовті, трубкоподібної форми, крайові — язичкоподібні. Листя оцвітини жовтувато-зелене. Корінь стрижневий, короткий.

РОЗВИТОК: Сходить пізно навесні. Цвіте у червні — вересні. Плодоносить влітку-восени.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: У рік досягання насіння не проростає, перебуваючи в стані спокою 6–8 місяців. Сходи з'являються з глибини не більше за 4–5 см.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Температура проростання — +10...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, парах, перелогах, городах, на пухких, бідних на вапно ґрунтах. Є індикатором закислення ґрунтів.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Цикорій звичайний (Петрові батоги)

ЦИКОРИЙ ОБЫКНОВЕННЫЙ, CICHORIUM INTYBUS L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Цикорій звичайний (Петрові батоги)
Цикорій обыкновенный
Cichorium intybus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Багаторічна шорстка рослина висотою (15) 40—80 (120) см. Прикореневі листки виїмчато-перистороздільні, стеблові — ланцетні. Всі квіткі язичкові. Кошики 3—5 см у діаметрі, сидять здебільшого пучками в пазухах листків. Обгортка кошиків 2-рядна.

Кошики петрових батогів розкриваються о 5—6-й годині ранку, а о 10-й вже закриваються, їх використав для створення квіткового годинника видатний шведський ботанік Карл Лінней. Петрові батоги можуть бути й барометром: їхні кошики на дощ не розкриваються.

Шкірясті листки петрових батогів зібрані у прикореневій розетці. Довгий стрижневий корінь проникає в ґрунт на значну глибину — до ґрунтових вод.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина низька, поступово переходить в корінь. Сім'ядолі видовжено-лопатчасті, догори розширені і на верхівці широкозакруглені, донизу поступово звужені у короткі черешки, довжиною 12—15 мм з черешками, шириною 5-7 мм, блідо-зелені з слабо помітними жилками. Перші листки чергові. Перший листок видовженозворотньо-яйцеподібний, догори розширений, поступово звужується у широкий черешок, по краю дещо виїмчастий із 2—3 зубчиками з кожного боку, опушений рідкими волосками. Другий листок схожий на перший, але більш ясно виїмчато-зубчастий і більш видовжений.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте з червня до осені. Плодоносить у вересні-жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Літньо-осінні сходи, які з'являються в серпні-вересні, добре зимують.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С, оптимальна — +15...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений в Степу і Лісостепу України. Росте вздовж доріг, залізничних колій, витримує засолення ґрунтів, зрідка трапляється на полях, переважно в посівах озимих і ярих колосових.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Черета волосиста

ЧЕРЕДА ВОЛОСИСТАЯ, *BIDENS PILOSA* L.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Черета волосиста
Черета волосистая
Bidens pilosa L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 15–100 см, часто червонувато-буре, голе чи коротковолосисте. Листки трироздільні, голі або негусто волосисті. Корінь стрижневий. Суцвіття — трубчасті брудно-жовті квітки, зібрані в кошики, ширина і висота яких майже однакова.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у липні — вересні. Плодоносить у серпні — жовтні і до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — близько 12 000 сім'янок. У ґрунті сім'янки мають тривалий період спокою і можуть проростати лише через три місяці після досягання, а в природних умовах проростають через 6–8 місяців, тобто наступної весни. Глибина проростання — не більше за 3–4 см.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +8...10 °С, оптимальна — +24...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте в садах, на городах, заплавах луках і пасовищах, по берегах водойм, річок, каналів, всюди, крім південної частини Криму.

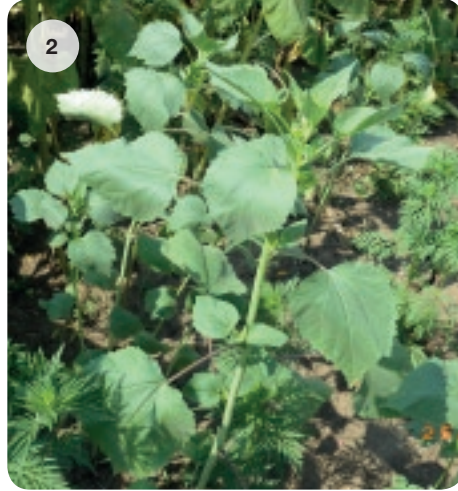
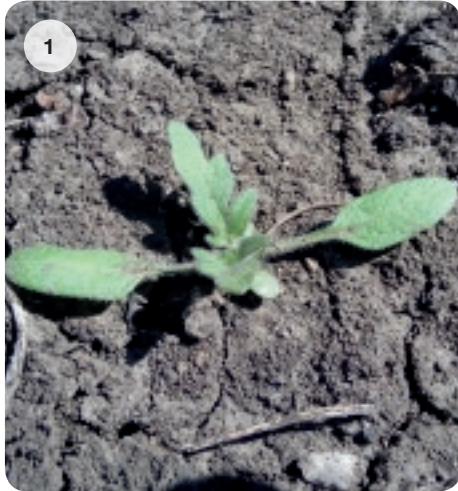
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Чорноцир нетреболистий

ЦИКЛАХЕНА (ИВА) ДУРНИШНИКОЛИСТНАЯ, CYCLACHAENA XANTHIFOLIA FRESEN.

РОДИНА: айстрові — Asteraceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Чорноцир нетреболистий
Циклахена (ива) дурнишникалистная
Cyclachaena xanthifolia Fresen.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 50–200 см, розгалужене. Корінь стрижневий. Листки черешкові, супротивні, яйцеподібні, по краю зубчато-пилчасті, зверху шорсткі, вкриті товстими волосками, зі споду сіруваті від короткого опушення. Суцвіття — колосовидна волоть, у яку зібрані численні дрібні кошики.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщено-циліндрична, поступово звужується донизу, завширшки 1–1,5 мм (в середній частині), червонувата. Сім'ядолі овальні, завдовжки 3–5 (7) мм, завширшки 1,5–3 (4) мм, на коротких черешках, біля основи зростаються в невелику піхву. Перші листки супротивні, овальні, злегка яйцеподібні, по боках з 1–2 малопомітними зубчиками і рудими дрібними волосками на черешках. Наступні листки супротивні, овальні, яйцеподібні, опушені, в нижній частині з 2–3 зубчиками з кожного боку, вище яких дрібніші притуплені зубчики. Жилкування листків петельно-сітчасте. Наступні листочки супротивні, довгасто-яйцеподібні. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки 4–5 мм, потовщене. Сходи мають специфічний запах.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в липні — вересні. Плодоносить у вересні-жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 1790 тис. насінин. Життєздатність насіння в ґрунті — 5–8 років. Глибина проростання — не більше за 6–8 см.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території країни, засмічує овочеві й польові просапні культури, росте в садах, уздовж шляхів і залізниць.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Горошок волохатий

ВИКА МОХНАТАЯ, VICIA VILLOSA ROTH.

РОДИНА: бобові — Fabaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні (факультативно дворічний)

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Горошок волохатий
Вика мохнатая
Vicia villosa Roth.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне або лежаче, чіпке, завдовжки 30–200 см, чотиригранне, галузиться вниз. Листки чергові, сидячі, парноперисті, складаються з лінійних або еліптичних листочків на коротких черешках, з нижнього боку опушені. Вусики розгалужені, горошок ними прикріплюється до інших рослин. Прилистки дрібні, напівстрілоподібні, зубчасті. Суцвіття — одностороння китиця, із 20–30 блідо-лілових квіток, виростає з пазухи листка. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в червні-липні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 12–14 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 3–5 років. Максимальна плодючість — 8 600 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Стебло дещо гранчасте. Сім'ядолі з ґрунту не виносить. Нижні листків два-три, вони більше і менш зближені між собою. Перші розвинені листки з двома парами вузьколінійних листочків, завдовжки 15–18 мм, завширшки 1,2–1,5 мм, на верхівці з невеликим вістрям, з помітною середньою жилкою. Черешки листочків дуже короткі, малопомітні, світлі, листочки нижньої пари зазвичай трохи більші за верхні. Загальний черешок листка (до першої пари листків) завдовжки 8–10 мм, другий листок теж із двома парами вузьких листочків, завдовжки 18–20 мм, завширшки 2–2,5 мм, схожі на листочки першого листка. Черешок листка продовжується між верхніми листочками у вигляді вусика. Третій і четвертий листки схожі на другий листок і складаються з двох пар довгих лінійних листочків (інколи є ще п'ятий непарний листок) і тонкого довгуватого (до 40–50 мм) ціпкого вусика, який виходить між ними. Обидві пари листочків у цих листків віддалені одна від одної на 6–7 мм (у перших листків ця відстань 3,5–4,5 мм). Прилистки перших листків вузьколанцетні шилоподібні, у наступних листків напівстрілоподібні. Розгалуження починається на 7–9-й день, гілочки з'являються з пазух нижніх листків. Сходи в усіх частинах вкрито розсіяними волосками.

Від сходів горошку мишачого відрізняється тим, що перший листок має дві пари листочків, а у горошку мишачого лише одна пара.

ПОШИРЕННЯ: по всій Україні

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Каптора® Плюс, р. к.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Горошок мишачий

ГОРОШЕК МЫШИНЫЙ, VICIA CRACCA L.

РОДИНА: бобові — Fabaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Однорічні (факультативно дворічний)

Горошок мишачий
Горошек мышиный
Vicia cracca L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне, чіпке, завдовжки до 120 см, чотиригранне, галузиться звичайно вниз. Листки чергові, парноперисті, складаються з лінійних або еліптичних листочків на коротких черешках, з нижнього боку опушені. Вусики розгалужені, ними горошок прикріплюється до інших рослин. Суцвіття — однібочна китиця з 20–30 синьо-фіолетових квіток, виростає з пазухи листка. Корінь глибоко йде, стрижневий, має міцні підземні пагони.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить в липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 12–15 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 3–5 років. Максимальна плодючість — 8 600 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Стебло тонке, чотиригранне, брудно-фіолетове. Перші розвинені листки двійчасті, їхні листочки лінійно-ланцетні, завдовжки 7–8 мм, завширшки 1,2–1,5 мм, на верхівці з невеликим вістрям, із ледь помітною поздовжньою середньою жилкою. Черешок цих листків завдовжки 4–5 мм, прилистники дрібні, шилоподібні. Третій листок схожий на перші два. Четвертий листок парноперистий, з двома парами листочків і простим вусиком на верхівці. Усі листки темно-зелені.

Від сходів горошку волохатого відрізняється тим, що перший листок має одну пару листочків, а у горошку волохатого — дві пари.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні на полях, в садах, лісосмугах. З польових культур засмічує переважно озими.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмак® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.
Калісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Конюшина повзуча, біла

КЛЕВЕР ПОЛЗУЧИЙ, TRIFOLIUM REPENS L.

РОДИНА: бобові — Fabaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Конюшина повзуча, біла
Клевер ползучий
Trifolium repens L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло сланке, голе, з повзучими пагонами, які на вузлах укорінюються. Листки трійчасті, на довгих (до 30 см) черешках, з широко-обернено-яйцеподібними листочками завдовжки 1–2 см. Суцвіття — квітки 6–12 мм, білі або блідо-рожеві, пізніше бурі, зібрані в кулеподібні головки до 2 см у поперечнику, нещільні. В одному суцвітті 30–80 квіток. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходи з насіння і пагони з бруньок на кореневій шийці з'являються у квітні-травні. Цвіте у травні-червні. Плодоносить у липні — жовтні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина слаборозвинена, тонка. Сім'ядолі овальні, завдовжки 3–4 мм, завширшки 1,5–2 мм, на верхівці заокруглені, на коротких (завдовжки 2–3 мм) черешках. Перші листки чергові. Перший листок широкоокруглий, завдовжки і завширшки біля 4 мм, на верхівці з невеликою виїмкою, по краю трохи хвилястий, голий, на черешку завдовжки 15–20 мм, посередині, ближче до основи, вкритий дрібними темно-коричневими плямами. Другий листок трійчастий, листки його обернено-яйцеподібні, на верхівці трохи виїмчасті, голі, по боках у них 3–4 невеличкі зубчики, у вершину яких входять бокові жилки. Середина листочків з розсіяними темно-коричневими плямами. Черешок другого листка ще довший, ніж у першого. Третій листок схожий на другий. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — від +4...6 °С, оптимальна — до +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на луках, схилах, узліссях, трав'янистих місцях, по степах, переважно в западинах по всій країні, крім високогір'я Карпат.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Чина бульбиста

ЧИНА КЛУБНЕВАЯ, LATHYRUS TUBEROSUM L.

РОДИНА: бобові — Fabaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Бульбові

Чина бульбиста
Чина клубневая
Lathyrus tuberosum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 30–100 см, повзуче, злегка опушене, тоненьке, розгалужене. Листки чергові, складаються з однієї пари еліптичних або видовжено-еліптичних, зверху голих, зі споду опушених листочків, між якими міститься гіллястий вусик. Суцвіття — квітки в пазухах верхніх листочків з яскраво-червоним віночком завдовжки 13–17 мм і чашечкою з нерівними зубчиками. Коренева система складається з тоненьких кореневищ у вигляді підземних стебел з округлими або злегка видовженими бульбоподібними потовщеннями.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Свіждостигле насіння проростає в ґрунті з глибини не більше за 20 см лише навесні наступного року.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі не виносить. Стебельце округле, трохи гранчасте (чотиригранне), в нижній частині червонувато-буре. Перший листок лінійно-ланцетний, лускатий, зрощений наполовину з прилистниками, на вузькокрилатому черешку завдовжки 2–2,5 мм, з двома сидячими еліптичними листочками завдовжки 10–14 мм, завширшки 3,5–5,5 мм і з гострим виступом між ними. Другий листок схожий на перший, але довший. Біля основи листка два ланцето-напівстрілоподібні прилистники, зрощені з черешком.

ПОШИРЕННЯ: Засмічує польові ярі й озимі культури, овочеві, росте в садах, на луках, пасовищах, узліссях, узбіччях. Поширений скрізь, особливо на легких піщаних ґрунтах на півдні України, в Криму. Засмічує посіви різних культур.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Березка польова

ВЬЮНОК ПОЛЕВОЙ, CONVULVULUS ARVENSIS L.

РОДИНА: березкові — Convolvulaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Березка польова
Вьюнок полевої
Convolvulus arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло сланке або витке, голе, завдовжки 30–200 см. Листки чергові. Суцвіття — квітки рожеві, білі, поодинокі чи розміщуються в пазухах листків по 2–3, на довгих квітконосах. Корінь у вигляді розвинутих вертикальних і горизонтальних паростків, які проникають у ґрунт на глибину 4–6 м.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ З НАСІННЯ: підсім'ядольна частина зазвичай бруднувато-червонувата, сім'ядолі обернено-яйцеподібні, майже чотирикутні, на верхівці з широкою виїмкою, завдовжки 8–10 мм, завширшки 10–15 мм, на черешках завдовжки 10–15 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді білуватих пір'ястих жилок. Перший листок ланцетно-трикутно-яйцеподібний, біля основи стрілоподібний, з гострою виїмкою. Черешок листка довгий. Надсім'ядольне міжвузля розвинуте, заввишки 10–15 мм і більше.

Сходи березки за формою дещо нагадують сходи редьки і капусти, але у березки сім'ядолі і підсім'ядольна частина неопушені. Також сходи нагадують сходи плетуки звичайної (*Calystegia serium* (L.) R. Br.), у якої сім'ядолі вдвічі більші.

Сходи з кореневих паростків з'являються при температурі ґрунту +13...14 °С на глибині 10 см. Листки чергові, яйцеподібно-еліптичні або довгасті, розташовані на черешках.

РОЗВИТОК: Цвіте в перший рік життя в липні — вересні, на другий — з травня до осені. Плодоносить з липня по жовтень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 9 800 насінин. Життєздатність у ґрунті — до 50 років. Максимальна глибина проростання, з якої з'являються пагони вегетативного розмноження (з бруньок на коренях), — близько 40 см. У свіжодостиглому стані проростають з глибини не більше за 15 см.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, у садах, на пасовищах по всій країні.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Воловик лікарський

ВОЛОВИК ЛЕКАРСТВЕННЫЙ, ANCHUSA OFFICINALIS L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Воловик лікарський
 Воловик лекарственный
 Anchusa officinalis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 30–90 см, замолоду просте, пізніше дуже розгалужене, з пониклими після цвітіння гілками. Листки чергові, прості, лінійно-ланцетні, цілокраї: верхні — сидячі, нижні — звужені в крилатий черешок. Квітки двостатеві, правильні, у завійках; віночок лійкоподібно-колесоподібний, спочатку фіолетовий, пізніше синій. Плід — горішок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщена, дрібножорстковолоса. Сім'ядолі великі, овальні, теж опушені. Перші листки почергові, довгасті. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинуте.

РОЗВИТОК: Рослина світлолюбна. Сходить у кінці березня — на початку травня. Цвіте у травні-червні. Плодоносить з кінця липня до пізньої осені. Може розмножуватися відрізками коренів.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Плодючість — від 500 до 1000 і більше горішків. Медонос, лікарська рослина.

ПОШИРЕННЯ: Росте майже по всій території України на полях, біля доріг, у забур'яненних місцях.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагарт® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Геліотроп європейський

ГЕЛИОТРОП ЄВРОПЕЙСЬКИЙ, HELIOTROPIMUM EUROPAEUM L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі

Геліотроп європейський
Heliotropium europaeum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Рослина заввишки 20–30 см, опушена, з черговим довгасто-еліптичними листям. Корінь стрижневий, міцний. Сім'ядольні листки овальні, на коротких черешках. Листки від світло- до сіро-зелених, еліптично-лопатеві, завдовжки 3–4 см, з обох боків покриті м'якими волосками. Квітки білуваті, запашні, дрібні (2–4 мм), зібрані в густі верхівкові завитки. Чашечка п'ятироздільна, віночок трубчасто-колосовидний. Тичинок 5 шт. Маточка з верхньою чотиригніздовою зав'яззю. Плід — 4 горішки. Цвіте у червні-серпні. Віддає перевагу сухим піщаним ґрунтам і кам'янистим схилам.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина низька, зеленувата, опушена. Сім'ядолі яйцеподібні, завдовжки 2,5–4,0 мм, завширшки 2–3 мм, на черешках завдовжки 2–3 мм, волосисті. Перші листки супротивні, яйцеподібно-овальні, дещо розширені до основи, по краях неясно-хвилясті, на верхівці тупі, на черешках 3–5 мм, опушені дрібними жорсткими волосками. Через опушення сходи здаються сірувато-зеленими.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у липні — вересні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 53 тис. Глибина проростання — не більше за 4–6 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +8...10 °С, оптимальна — +20...25 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена переважно в степовій зоні України, зрідка в Лісостепу. Засмічує ярі й озимі колосові культури, просапні, росте в садах, на городах, пасовищах.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Топшот™ 113 OD, м. д.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Горобейник польовий

ВОРОБЕЙНИК ПОЛЕВОЙ, LITHOSPERMUM ARVENSE L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні (факультативно дворічні)

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні) і зимуючі

Горобейник польовий
 Воробейник полевої
Lithospermum arvense L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, просте або вгорі трохи розгалужене, жорстко-волосисте, заввишки до 50 см. Листя вузьке, довге, густо опушене притисненими волосками, листя біля кореня майже яйцеподібне, черешкове, стеблове листя лінійно-ланцетне, сидяче. Квітки малі, білі, скупчені у верхівкових облиствлених закрутках; віночок п'ятичленний. Корінь стрижневий, міцний, містить барвник червоного кольору.

РОЗВИТОК: Сходить восени й навесні. Сприятлива глибина проростання — до 2 см. Цвіте навесні — на початку літа. Плодоносить у червні. У північних регіонах цвітіння і плодоношення триваліше.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 0–2 см. Плодючість — 50–250 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 15–25 мм, завширшки 1–1,25 мм, унизу переходить у червонуватий корінець, укрита численними дрібними відстовбурченими жорсткуватими волосками. Сім'ядолі коротко- і широкоовальні, завдовжки 10–12 мм, завширшки 8–9 мм, на верхівці виїмчасті, біля основи майже округлі або слабо клиноподібні, на коротких широких черешках, опушені дрібними простими відстовбурченими волосками. Жилкування сім'ядолі у вигляді товщої середньої жилки і 2–3 пар висхідних петельних бокових жилок. Перші листки супротивні, довгасті, гострі, звужені численними жорсткими волосками, які виходять із дрібних бородавочок, з товщою, зі споду випуклою середньою жилкою і дуже тонкими черговими петельними боковими. Третій і четвертий листки теж супротивні, схожі на перші два. Надсім'ядольне міжвузля розвинене, високе, округло-циліндричне.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, часто трапляється у Степу і Лісостепу.

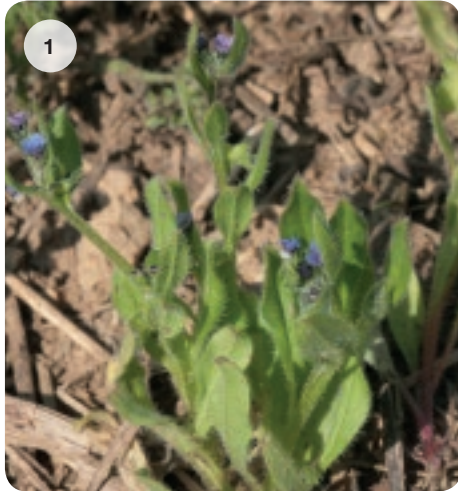
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Реглон® Ейр, р. к.	

Гостриця (асперуга) лежача

ОСТРИЦА (АСПЕРУГА) ПРОСТЕРТАЯ, ASPERUGO PROCUMBENS L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) – Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі, ефемери

Гостриця (асперуга) лежача
 Острица (Асперуга) простертая
Asperugo procumbens L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло до 40 см, соковите, гострогранне, по ребрах обсажене міцними гачкуватими спрямованими донизу кульками; більш-менш гіллясте, слабке, зазвичай вплітається в чагарники або паркани. Листки переважно ніжні, лопатчато-довгасті, гоструваті, відстовбурчені, негустощетинно-волосисті.

Квітки дрібні, майже сидячі, з 1–4 приквітковими листками в пазухах. Чашечка яйцеподібна, покрита шилоподібними прилеглими щетинками, з нерівними частками, при плодах вона дуже велика, навпіл складена (дволопатева), сплюснута, серцевокругло-яйцеподібна і по краю крупно і нерівно лопатево-зубчаста, на короткій відігнутій донизу плодоніжці, з виступаючою сіткою жилок, майже гола і тільки по краях лопатей в'їхчасто-щетинна. Віночок спершу фіолетовий, потім блакитний, квітка з тупими лопатями. Плід — горішок.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-квітні, Цвіте у квітні — червні. Плодоносить протягом весни і літа, може дати дві генерації.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — до 6 см, температура проростання — 5–6 °С. Життєздатність насіння в ґрунті — 3–5 років. Максимальна плодючість — 2–3 тис. насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі овальні довжиною 6–8 мм і шириною 4–5 мм, на верхівці гоструваті, до основи звужені в черешок 4–5 мм, вкриті (переважно з верхнього боку) дрібними жорсткими волосками, що виходять з невеликих бородавок. Жилкування сім'ядоль — це звивиста середня жилка до верхівки пластинки і більш тонкі бічні гілочки. Перші листки супротивні, вузько-видовжені, довжиною 7–8 мм, шириною 1,5–2 мм, на верхівці загострені, до основи поступово звужені в довгий, як і пластинка, черешок. Листки і черешки опушені жорсткими волосками, що сидять на зеленувато-білих бородавочках.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні на полях, узбіччях, в садах, лісосмугах. З польових культур засмічує переважно ярі.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Незабудка польова

НЕЗАБУДКА ПОЛЕВАЯ, MYOSOTIS ARVENSIS (L.) HILL

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (але може бути зимуючою)

Незабудка польова
 Незабудка полевая
 Myosotis arvensis (L.) Hill

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, голе, сизувато-зелене, заввишки 30–100 см. Листки зближені, довгасто-лінійні, по краях загострені. Суцвіття — зонтик. Корінь розгалужений, потовщений, з пагонами. Зимує розеткою.

РОЗВИТОК: Сходить з травня по серпень. Цвіте в травні-червні. Плодоносить з червня по серпень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — до 0,5–1 см. Максимальна плодючість — 500–1 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонкоциліндрична, донизу поступово звужена в корінець. Сім'ядолі округлі, в діаметрі 3,5–4,5 мм, на коротких черешках, на верхівці широко заокруглені, вкриті короткими дрібними волосками, які виходять із дрібних білуватих бородавок. Перші листки чергові. Перший листок довгасто-обернено-яйцеподібний, на верхівці тупий і інколи трохи виїмчастий, донизу поступово звужений у черешок, з обох боків і по краю опушений тонкими волосками, які виходять із дрібних білуватих горбків, причому зі споду волоски коротші і рідко розташовані, темно-зелений. Жилкування листа у вигляді чіткої середньої жилки (знизу вкритої рідкими волосками) і перистих бокових. Другий листок схожий на перший, дещо гірший за нього, особливо одразу після сходження, і на довшому черешку. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Черешки листків біля основи розширюються у вузькоплівчасту по краю піхву.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території країни. Полюбляє вологі, добре провітрювані суглинисті ґрунти.

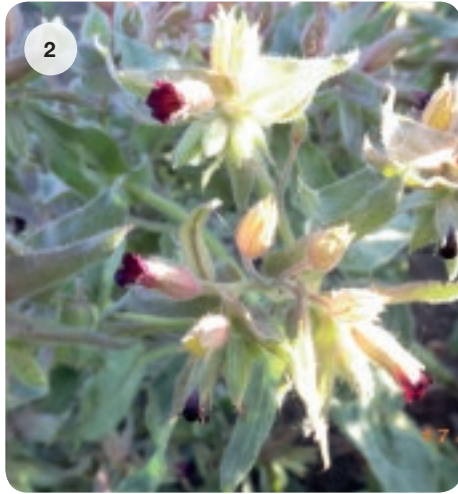
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Калісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Нонея темно-бура

НОНЕЯ ТЕМНО-БУРАЯ, NONEA PULLA DC.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Стрижнекореневі

Нонея темно-бура
 Нонея темно-бурая
 Nonea pulla DC.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло прямостояче, м'яко-щетинисто-волосисте, розгалужене, 15–60 см заввишки. Листя почергове, видовжено-ланцетне, цільнокрає, загострене, опушене з усіх сторін. Стеблові листя напівстеблоохоплююче, нижнє листя черешкове, верхнє – сидяче, виразне бічне жилкування відсутнє. Коренева система стрижнева. Квітки чашоподібні, довжиною 10–14 мм, численні, обліствлені в китицеподібних закрутках, віночок буро-фіолетовий, чашолистки короткі, зубчасті. Плід — горішок. Розвиток: Плодючість — до 1 000 і більше насінин.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Сходи з горішків та пагони з бруньок (на кореневій шийці) з'являються в квітні – серпні. Проростає з глибини 10–13 см. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить до пізньої осені.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока, з дрібними волосками. Сім'ядолі овальні довжиною 14–15 мм і шириною 7–8 мм, на верхівці гоструваті, майже сидячі, опушені залозистими волосками. Перші листки продовгуваті, опушені залозистими волосками, до основи звужені в короткий черешок.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Температура проростання — +4...6 °С, дружні сходи з'являються при температурі +22...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте у садах, балках, на городах, біля жител. Поширена по всій території країни.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Синяк звичайний

СИНЯК ОБЫКНОВЕННЫЙ (РУМЯНКА ОБЫКНОВЕННАЯ), ECHIUM VULGARE L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Синяк звичайний
 Синяк обыкновенный
 (румянка обыкновенная)
 Echium vulgare L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 30–100 см, розгалужене, опушене. Листки чергові, цілокраї, нижні — довгасто-ланцетні, черешкові, верхні — лінійно-ланцетні, сидячі, густо опушені. Суцвіття — квітки в простих завитках. Віночок ліycopодібний, спершу червонуватий, згодом синій, зовні опушений, тичинки червоні. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у травні — вересні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 8–10 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки до 20–30 мм, завширшки 1,25 мм, зеленувато-червонувата, вкрита дрібними відстовбурченими волосками. Сім'ядолі широкоовальні, завдовжки 8–15 мм, завширшки 5–9 мм, на верхівці широкозаокруглені, біля основи звужені в короткі широкі черешки, по краю нечітко хвилясті, тому здаються неправильними в контурі, вкриті жорсткими волосками, густими вгорі і рідшими внизу. Середня жилка на сім'ядолях добре виражена, але не доходить до верхівки пластинки, бокові жилки тонкі, висхідні, петельно-сітчасті. Перший листок довгасто-обернено-яйцеподібний, на верхівці гострий, до основи поступово звужений у широкий черешок. Наступні листки довгасті. Усі листки жорстковолосисті, волоски (як і на сім'ядолях) виходять із водянистих бородавок.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Температура проростання мінімальна — +10...12 °С, оптимальна — +20...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях і пасовищах, уздовж доріг, переважно на чорноземних ґрунтах. Добрий медонос, з насіння можна одержувати олію. Засмічує переважно багаторічні трави, інші багаторічні польові культури і плодові насадження.

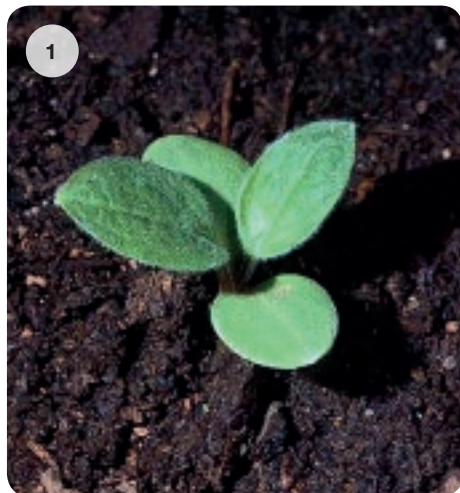
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Чорнокорінь лікарський

ЧЕРНОКОРЕНЬ ЛЕКАРСТВЕННЫЙ, CYNOGLOSSUM OFFICINALE L.

РОДИНА: бурачникові (шорстколисті) — Boraginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Чорнокорінь лікарський
 Чернокорень лекарственный
Cynoglossum officinale L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 30–100 см, у верхній частині розгалужене і густо вкрите листям, у нижній, біля основи, — залишками відмерлого листя. Листки нижні видовжено-еліптичні, на крилатих черешках, середні — довгасто-ланцетні, загострені, сидячі, опушені. Суцвіття — квітки в завитках, віночок темно-червоний, рідше білуватий. Корінь розгалужено стрижневий. Плід — обернено-яйцеподібний горішок, стиснутий з боків, густо вкритий гачечками, темно-сірувато-коричневий, завдовжки 4,5–6 мм, завширшки 4–5 мм, завтовшки 3 мм. Маса 1 000 насінин — 8–10 г.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки біля 10 мм, завширшки 1,75–2 мм. Сім'ядолі овально-округлі, завдовжки 18–20 мм, завширшки 15–18 мм, на широких крилатих черешках, удвічі коротші за пластинки, вкриті відстовбурченими волосками, з потовщеною середньою і петельно-сітчастими бічними жилками. Перші листки довгасті, на довгих (рівних за довжиною пластинці) широких черешках, на верхівці гоструваті, рясно опушені жорсткуватими волосками (простими і залозистими), з товстою білуватою середньою жилкою і петельно-сітчастими боковими, загнутими догори. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

РОЗВИТОК: Свіжодостигле насіння не сходить, проростає навесні наступного року. Цвіте в травні-червні. Плодоносить в червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 12–15 см. Мінімальна температура проростання — +8...10 °С, оптимальна +18...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, суходільних пасовищах, городах, у садах.

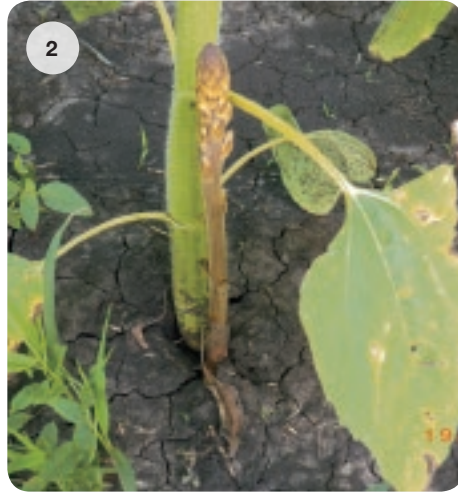
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Вовчок соняшниковий

ЗАРАЗИХА ПОДСОЛНЕЧНИКОВАЯ, OROBANCHE CUMANA WALLR.

РОДИНА: вовчкові — Orobanchaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Паразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Вовчок соняшниковий
 Заразиха подсолнечникова
 Orobanche cumana Wallr.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, нерозгалужене, заввишки 10–50 см, біля основи товще, бурувате, борошнисто-залозисте, рідко вкрите загостреними цілокраїми або зубчастими лусочками бурого кольору, які є рудиментарними листочками. Суцвіття — квіткі в пазухах лусок, зібрані в циліндричне суцвіття. Віночок трубчастий, колінчасто-зігнутий, біля основи білуватий, з фіолетово-голубим двогубим відгином. Корінь перетворився на присоски-гаусторії, якими вовчок прикріплюється до рослини-живителя і висмоктує з неї поживні речовини. Плід — коробочка.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Дрібне, як пил, насіння проростає поблизу коріння рослин-господарів. Проросле насіння дає білуваті ниткоподібні вирости, які присмоктуються до коренів за допомогою особливих присосок. На поверхні коренів виникають вузлуваті, бульбоподібні утворення, з нижньої частини яких розвиваються численні вирости паразита, а нагору ці бульби дають вертикальні жовтуваті м'ясисті стебла з лусочками замість листків. Виходять на поверхню разом із синюватим суцвіттям. Так вовчок виходить на поверхню ґрунту і стає помітним на пізніших стадіях свого розвитку.

РОЗВИТОК: Цвіте від травня до липня. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 60–100 тис. насінин, які вітер легко переносить на великі відстані. Життєздатність у ґрунті — 6–10 років. Глибина проростання — 20–25 см, у разі наявності рослин-живителів заросток прикріплюється до їхнього коріння.

ПОШИРЕННЯ: По всій території України. Насіння вовчка проростає під впливом кореневих виділень кукурудзи, сої, льону, але на цих рослинах не паразитує.

ЗАСМІЧУЄ КУЛЬТУРИ: соняшник, трапляється на помідорах, картоплі, тютюні, махорці, з бур'янів — на полинах, ромашці непахучій та інших.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Каптора®, р. к.

Каптора® Плюс, р. к.

Зірочник середній

ЗВІЗДЧАТКА СРЕДНЯЯ (МОКРИЦА), STELLARIA MEDIA L.

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі, ефемери

Зірочник середній
Звездчатка средняя (мокрица)
Stellaria media L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче або висхідне, 5–30 см, розгалужене, вкрите між вузлами рідкими кучерявими волосками. Листки яйцеподібні, супротивні, загострені, нижні — черешкові, верхні — сидячі. Суцвіття — квітки на довгих опушених квітконіжках, розміщуються поодинокі, на кінцях стебел або в пазухах листків. Пелюстки білі, трохи коротші за чашечку. Корінь стрижневий, розгалужений, тонкий, слабкий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні, а також влітку і восени. Цвіте у квітні — вересні. Плодоносить з травня до жовтня, даючи за літо 2–3 покоління.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 4–5 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 30 років. Максимальна плодючість — 25 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла зеленувата, завдовжки 10–12 мм, завширшки 0,5 мм, унизу непомітно переходить у тонкий корінець. Сім'ядолі ланцетні, завдовжки 5–7 мм, завширшки 2–3,5 мм, на верхівці гострі, біля основи швидко звужуються в черешок завдовжки 7–8 мм. Жилкування листків у вигляді тонкої середньої жилки і менш помітних тонких бокових гілочок, які відходять від неї. Третій і четвертий листки схожі на перші два, теж супротивні. Сім'ядолі опушені зверху дрібними, ніби зірчастими волосками, черешки сім'ядоль і листків укрите (головно біля основи) рідкими відстовбурченими, досить довгими волосками. Надсім'ядольна частина стебла завдовжки від 5–10 мм. Із пазух сім'ядоль у цього бур'яну рано з'являються бокові пагони.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +18...26 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, на городах, у садах, де часто є злісним бур'яном.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Кукіль звичайний

КУКОЛЬ ОБЫКНОВЕННЫЙ, AGROSTEMMA GITRAGO L.

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Кукіль звичайний
Куколь обыкновенный
Agrostemma githago L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, часто розгалужене, вкрите волосками, заввишки 90 см. Листки лінійні або лінійно-ланцетні, опушені; нижні — черешкові, верхні — сидячі. Суцвіття — пелюстки віночка темно-рожеві або рожеві, рідко білі. Корінь стрижневий, з багатьма дрібними розгалуженнями.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні й у серпні-вересні, добре зимує. У насіння короткий післязбиральний біологічний спокій (3 місяці), після якого його схожість сягає 92–100 %. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить і досягає в липні — жовтні, не висипається з коробочки, майже повністю потрапляє в урожай культури, яку засмічує.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 10–12 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 10 років, однак у ґрунті вона втрачається через рік. Максимальна плодючість — 2600 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі великі, довгасті або довгасто-обернено-яйцеподібні. Перші листи довгасті, опушені. Цікава риса сходів куколю — нерівні між собою сім'ядолі.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на всій території України, росте на необроблюваних землях.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагарт® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пік® 75 WG, в. г.	

Куколиця біла

ДРЕ́МА (СМОЛЁВКА) БЕЛАЯ, MELANDRIUM ALBUM (MILL.)
GARCKE (SILENE ALBA (MILL.) E.H.L.KRAUSE)

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Малорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Куколиця біла
Дре́ма (смолёвка) белая
Melandrium album (Mill.)
Garcke (Silene alba (Mill.)
E.H.L.Krause)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 40–100 см, висхідне, у верхній частині розгалужене. Листки супротивні, еліптичні або еліптично-ланцетні, притиснуто-волосисті, нижні — короткочерешкові, верхні — сидячі. Суцвіття — квітки, зібрані в суцвіття у вигляді напівзонтика, що формується з центрального стебла і бічних розгалужень. Пелюстки білі, іноді блідо-рожеві. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні та в кінці літа — на початку осені. Цвіте на перший або другий рік життя з травня по серпень. Плодоносить у червні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 1,5–2 см. Максимальна плодючість — до 14 700 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока, блідо-зелена. Сім'ядолі довгасто-овальні, завдовжки 7–8 мм, завширшки 2–2,5 мм, на верхівці гоструваті, блідо-зелені (як і листки), сидячі. Перші листки супротивні, довгасто-овальні, на верхівці загострені, з перистими жилками, вкриті (переважно по краю) простими відстовбурченими волосками. Найближчі наступні листки супротивні, довгасті. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні, засмічувач багаторічних трав і плодових насаджень, росте на луках, узліссях, уздовж лісосмуг, зрідка в посівах однорічних польових культур.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Роговик польовий

ЯСКОЛКА ПОЛЕВАЯ, CERASTIUM ARVENSE L.

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі або ранні ярі

Роговик польовий
Ясколка полевая
Cerastium arvense L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло повзуче, утворює нещільний газон, волосисто-залозисте, заввишки до 30 см. Листки лінійні, з обох боків помірно звужені, опушені. Суцвіття — великі квітки з білими пелюстками, розсіченими в центрі.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте в травні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 200–700 насинин з 1 рослини. Глибина проростання — не більше за 12–15 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонка, слабдорозвинена, завдовжки 4–5 мм, до верху трохи потовщена. Сім'ядолі овальні, дещо ланцетні, на верхівці гоструваті, зі слабо помітною середньою жилкою, завдовжки до 5 мм, завширшки 1–2 мм, на черешках завдовжки до 2 мм. Перші листки супротивні, овальні, на верхівці гоструваті, вкриті з обох боків дрібними розсіяними волосками, по краю війчасті, завдовжки 5–6 мм, завширшки 2,5–3 мм. Жилкування листка у виді середньої жилки і кількох нечітких почергових бокових гілок, які відходять угору. Черешки листків короткі, волосисті, зрослі біля основи. Наступні листки (від третього до шостого) теж супротивні, на верхівці з гострим кінцем, довгасті, волосисті. Надсім'ядольна частина стебла слабдорозвинена. Стебла сходів гнучкі, швидко вяляють, у вузлах потовщені.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні. Засмічує поля, луки і пасовища, сади й городи. Росте по берегах водойм, біля каналів зрошувальних і осушувальних систем, жител і доріг, дуже рясно на піщаних ґрунтах.

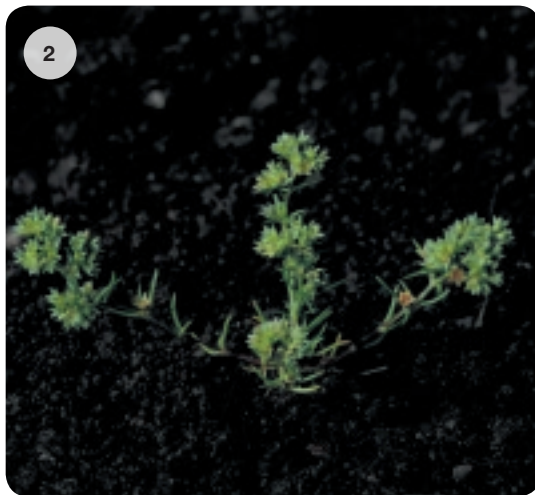
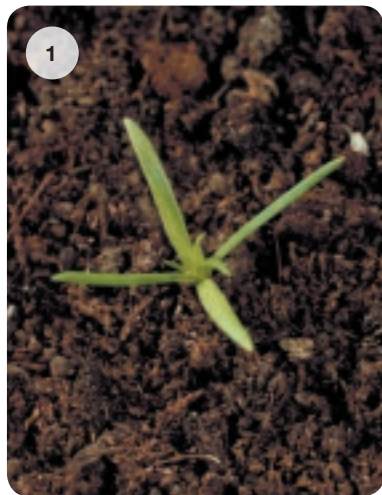
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМІ КУЛЬТУРИ І БАГАТОРІЧНІ НАСАДЖЕННЯ: зернові, ріпак, виноград, сади.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Червець однорічний

ДИВАЛА ОДНОЛЕТНЯЯ, *SCLERANTHUS ANNUUS* L.

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

Червець однорічний
Дивала однолітня
Scleranthus annuus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме або лежаче, завдовжки 5–15 см, розгалужене, опушене простими волосками. Листки шилоподібні або вузьколанцетні, біля основи вийчасті. Корінь стрижневий, завдовжки 12 см і більше. Суцвіття — зелені квітки, зібрані в пазушні або верхівкові напівзонтики.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні і серпні-вересні. Літньо-осінні сходи гинуть від морозів. Цвіте в травні — липні. Плодоносить і досягає насіння в липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 6–7 см. Період спокою протягом 6–8 місяців — до наступної весни. Максимальна плодючість — 26 800 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонкоциліндрична, білувато-зеленувата, завширшки 0,3–0,5 мм, донизу непомітно переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі м'ясисті, вузьколінійні, плоскі, завдовжки 8–10 мм, завширшки 1,25–2 мм, на верхівці гоструваті, основами зрощені. Перші листки супротивні, вузьколінійні, майже ниткоподібні, зверху плоскі, знизу опуклі, на верхівці гоструваті (інколи з невеликим шипом), основами зрощені. Наступні листки чергові, схожі на перші два і розташовані в одному з ними кільці. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки 1,5–2 мм, згодом видовжується і виносить кільце перших листків, на відміну від сходів шпергеля (Родина: Spergula), де кільце перших листків залишається безпосередньо над сім'ядолями.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...5 °С, оптимальна — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте в усіх зонах на полях, луках, городах, особливо на кислих піщаних ґрунтах. Рослини охоче поїдають тварини, застосовуються в народній медицині.

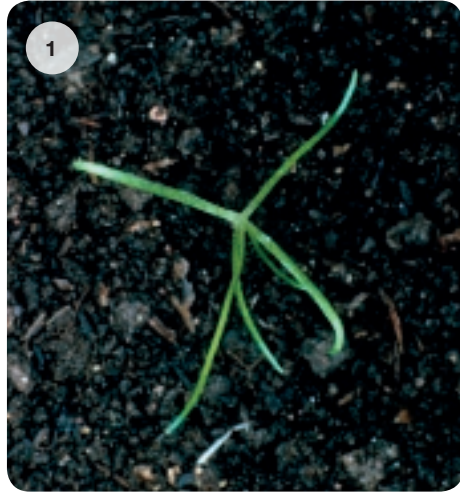
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Шпергель звичайний

ТОРИЦА ПОЛЕВАЯ, SPERGULA ARVENSIS L.

РОДИНА: гвоздичні — Caryophyllaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Шпергель звичайний
Торица полевая
Spargula arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 10–40 см, залозисто-волосисте, липке, висхідне або пряме, переважно розгалужене в першому міжвузлі. Корінь стрижневий, розгалужений. Листки ниткоподібні, зверху опуклі, зі споду з борозенкою, притуплені, вкриті залозистими волосками. Суцвіття — квітки на верхівках стебел утворюють нещільні волотеподібні суцвіття, пелюстки білі, трохи більші за чашечку.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні — вересні. Одна рослина може дати близько 10 000 насінин.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 28 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 4–5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі волокнисті, довгі й вузькі. Перші листки схожі на сім'ядолі, спочатку виходять два супротивні, потім більше листків у кільці безпосередньо над сім'ядолями.

ПОШИРЕННЯ: Засмічує польові ярі й озими, овочеві культури, росте в садах, на луках, пасовищах, уздовж доріг. Поширений всюди, особливо на легких піщаних ґрунтах.

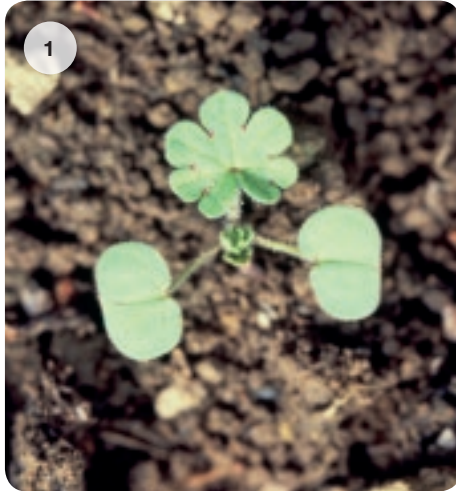
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Герань піренейська

ГЕРАНЬ (ЖУРАВЕЛЬНИК) ПИРЕНЕЙСКАЯ, GERANIUM PYRENAICUM BURM. FIL.

РОДИНА: геранієві — Geraniaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Герань піренейська
Герань (журавельник) піренейська
Geranium pyrenaicum Burm. Fil.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, опушене, заввишки 10–70 см. Листки супротивні, яйцеподібні або довгасто-яйцеподібні, зарубчасто-зубчасті. Суцвіття — кошик, язичкові квітки білі, а трубчасті — жовті. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Весняні сходи з'являються у квітні-травні, а літньо-осінні — в липні-вересні, Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 2–3 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5 років. Максимальна плодючість — до 300 000 сім'янок здатні давати кілька поколінь рослин протягом року.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +16...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на городах, полях, у садах, біля жител, у парках, дуже злісний бур'ян по всій території України, особливо численний на добре зволжених ґрунтах. Суттєво заглушує коренеплідні культури.

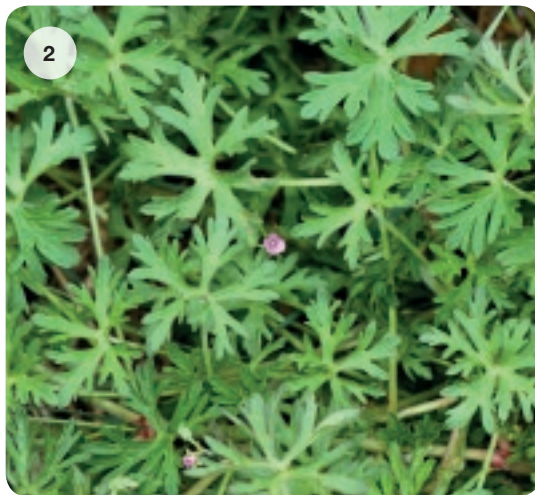
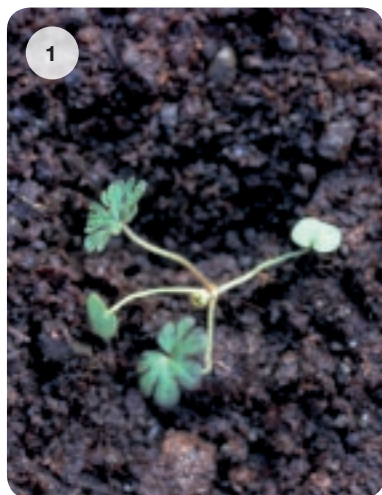
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Логран® 75 WG, в. г.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Герань розсічена

ГЕРАНЬ (ЖУРАВЕЛЬНИК) РАССЕЧЕННАЯ, GERANIUM DISSECTUM BURM.

РОДИНА: геранієві — Geraniaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярий і зимуючий однорічник

Герань розсічена

Герань (журавельник) рассеченная
Geranium dissectum Burm.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, опушене, заввишки 10–70 см. Листки супротивні, яйцеподібні або видовжено-яйцеподібні, зарубчасто-зубчасті. Суцвіття — кошик, язичкові квітки білі, а трубчасті — жовті. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Весняні сходи з'являються у квітні-травні, а літньо-осінні — в липні-вересні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 2–3 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5 років. Максимальна плодючість — до 300 000 сім'янок, здатні давати кілька поколінь рослин протягом року.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завширшки біля 0,8–1 мм, нечітко рожева. Сім'ядолі брунькоподібні, зазвичай нерівнобокі, на верхівці прямі або трохи виїмчасті, біля основи серцеподібні, завдовжки 5–7 мм, завширшки 10–12 мм, на довгих (до 30–40 мм) черешках. Черешки сім'ядоль і пластинки (зверху і по краю) вкрито густими короткими відстовбурченими залозистими і простими волосками. Перші листки на довгих черешках, пальчато-семироздільні, частки їх обернено-яйцеподібні або коротко-ложкоподібні, нерівні між собою, опушені густими короткими простими волосками, по краю війчасті.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +16...30 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на городах, полях, у садах, біля жител, у парках, дуже злісний бур'ян на всій території України, особливо численний на добре зволжених ґрунтах. Суттєво заглушує коренеплідні культури.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Логран® 75 WG, в. г.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Грабельки звичайні

АИСТНИК ЦИКУТОВЫЙ, ERODIUM CICUTARIUM L.

РОДИНА: геранієві — Geraniaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Грабельки звичайні
Аистник цикутовый
Erodium cicutarium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене від самої основи, заввишки 10–50 см, опушене рідкими волосками. Листки чергові, перисті, з прилистками, на довгих черешках, опушені. Суцвіття — квітки з рожево-ліловими пелюстками, зібрані в багатоквіткові зонтики. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні і серпні-вересні. Цвіте в травні — вересні. Плодоносить у червні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 5 700 сім'янок. Глибина проростання — не більше за 6 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки до 15 мм, завширшки 0,5 мм, унизу непомітно переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі в обрисі яйцеподібні, біля основи серцеподібні, завдовжки 7–8 мм, завширшки 5–7 мм, лопатеві, бокових лопатей дві, вони округлі, догори розширені, на верхівці прямі, розташовані несиметрично — одна трохи вище за другу (рідше лопаті супротивні). Верхівкова доля більша, коротко- і широкоо-вально-яйцеподібна. Черешки сім'ядоль завдовжки 8–10 мм, укриті (як і пластинки) дрібними білуватими волосками. Перші листки чергові. Перший листок перисторозсічений, з трьома парами в обрисі яйцеподібних або овальних перисторозділних бокових сегментів, із яких нижні найбільші. Частки сегментів дрібні, лінійно-ланцетні. Другий листок схожий на перший, але кількість бокових сегментів тут збільшується до чотирьох (з кожного боку). Листки і їхні черешки вкриті дрібними білуватими волосками.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +19...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, уздовж доріг, біля жител. Переважно в Степу.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Дуал Голд® 960 EC, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.	Трофі™ 90, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Гірчак березкоподібний

ГОРЕЦ ВЬЮНКОВИЙ, POLYGONUM CONVULVULUS L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Гірчак березкоподібний
Горец вьюнковый
Polygonum convolvulus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло витке або розпростерте, заввишки до 100 см, розгалужується від основи, борозенчасте, червонуватого кольору. Листки чергові, яйцеподібно-трикутні, основа їх серцеподібна, верхівка загострена. Суцвіття — квітки зібрані в пучки по 3–6 шт., розміщені в пазухах верхніх листків. Оцвіттина зовні зелена, всередині біла або рожева. Корінь стрижневий, добре розгалужений.

РОЗВИТОК: Сходить з ранньої весни і до осені, але осінні сходи не зберігаються. Цвіте у червні — вересні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — до 10 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 10 років. Максимальна плодючість — до 600 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки до 15–25 мм, циліндрична, червонувата. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 15–20 мм, завширшки 3–5 мм, на верхівці тупі або заокруглені, біля основи звужені в короткі черешки, які у своїй нижній частині зростаються в коротку, зверху обернено-конічну півчасту піхву. Жилкування сім'ядоль у вигляді чіткої поздовжньої жилки і двох довгих бокових, які йдуть від основи пластинки вгору. Перший лист яйцеподібний, біля основи глибоко серцеподібний, з закругленими лопатями по боках від черешка, на верхівці гострий, на черешку завдовжки 10–15 мм. Жилкування листка у вигляді добре помітної середньої жилки і тонких бічних гілочок, які відходять від неї, з них нижні (дві пари) супротивні, відходять від основи пластинки, а наступні розташовані вище від жилки, чергові. Бокові жилки загинаються біля краю пластинки догори і петельно з'єднуються одна з одною, сітчасто галузяться. Листок зверху по жилках і черешку ледь шорсткий, зі споду голий. Другий і третій листки схожі на перший, але від третього листка біля основи черешка помітна півчасто-трубчаста піхва (розтруб). Надсім'ядольне міжвузля завдовжки біля 3 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +14...16 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні.

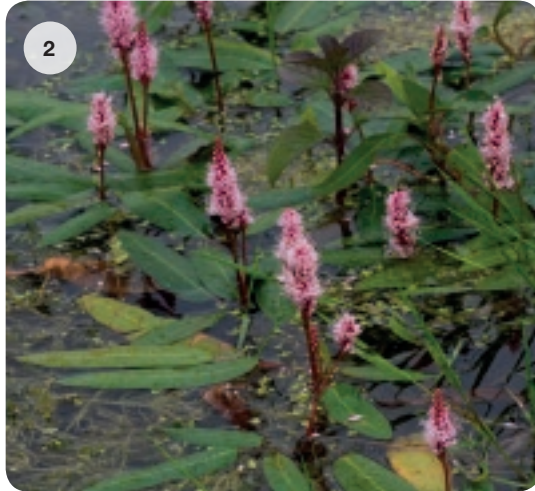
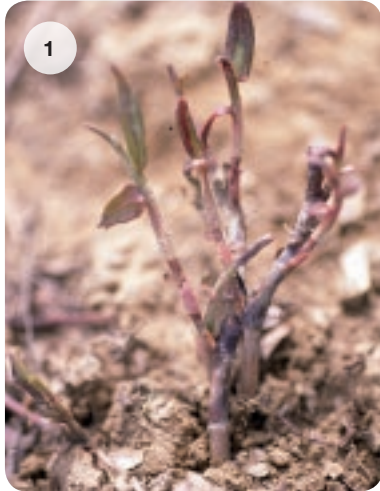
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Гірчак земноводний (синонім гірчак болотний)

ГОРЕЦ ЗЕМНОВОДНЫЙ, POLYGONUM AMPHIBIUM L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищний

**Гірчак земноводний
(синонім гірчак болотний)**
Горец земноводный
Polygonum amphibium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Рослина здатна існувати у воді і на суші. Кореневище гіллясте. «Сухопутна» форма з прямим, густо облиствленим стеблом, заввишки 15–50 см, опушеним притиснутими щетинистими волосками. Листя короткочерешкове.

У «плаваючої» форми стебла довгі (30–100 см), гіллясті, листки довгочерешкові, голі, почергові, від довгасто-еліптичних до лінійно-ланцетних. Квітки рожеві, двопалі, правильні (актиноморфні), зібрані в безлисті густі циліндричні колосовидні суцвіття, схожі на суцвіття гірчака зміїного. Плід — горішок.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте в травні-червні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Плодючість — близько 700 (500–1500) шт./роsl.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Перший справжній листок складений. Сім'ядольний листок ніжний. Перші листки почергові.

ПОШИРЕННЯ: озера, ставки, у спокійній воді, на болотах і заболочених луках. Поширений у Сибіру, Росії.

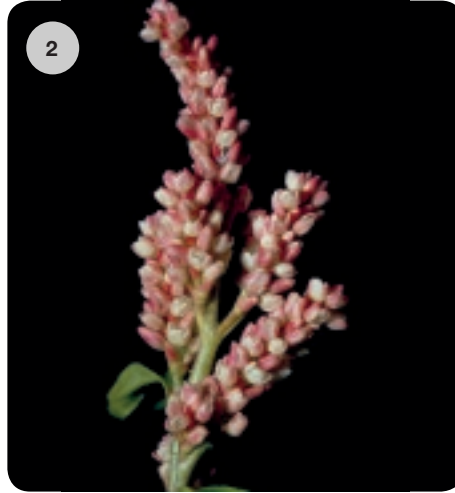
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Топшот™ 113 OD, м. д.
Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пріма™, с. е.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Гірчак розлогий

ГОРЕЦ ШЕРОХОВАТЫЙ, POLYGONUM LAPATHIFOLIUM L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Гірчак розлогий
Горец шерохований
Polygonum lapathifolium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло біля основи лежаче, розгалужене, голе, заввишки 30–100 см. Листки чергові, ланцетні, довгасто- або яйцеподібно-ланцетні, на черешках з верхнього боку листка темнувата пляма. Суцвіття — квітки зібрані в густі колосовидні китиці завдовжки 12–40 мм. Оцвітина рожева або зеленувато-бура. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — червні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 7 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 4–6 років. Період спокою — понад рік. Максимальна плодючість — понад 7 000 плодів.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонка, циліндрична, завдовжки до 10–15 мм (інколи витягується і стає набагато довша), завширшки 0,5–0,75 мм, багряно-червонувата. Сім'ядолі довгасті, на верхівці тупі, завдовжки 8–12 мм, завширшки 2,5–3,5 мм, на коротких черешках, зведені частини яких завдовжки 1,5–2 мм, а основи зростаються у піхву завдовжки біля 3–4 мм. Пластинка сім'ядоль інколи з обох боків і по краю вкрита короткими волосками. Перший лист довгастий, на верхівці гострий, завдовжки 25–35 мм, завширшки 5–7 мм, біля основи звужений у черешок, з обох боків вкритий тонкими довгими, наче павутиновими волосками, зі споду ряснішими. Із жилок на листку добре помітна лише товща, нерідко червонувата середня. Другий листок схожий на перший, волосистий, зі споду майже білоповстистий, інколи листки зверху густоволосі. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки біля 5 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні, частіше в Лісостепу і на Поліссі. Засмічувач польових і овочевих культур на родючих зволжених ґрунтах, у садах, на пасовищах. Гірчак розлогий і близькі до нього види швидко поширюються на осушених землях. Використовуючи їхню родючість, зокрема добре забезпечення азотом і вологою, гірчаки утворюють суцільні зарості.

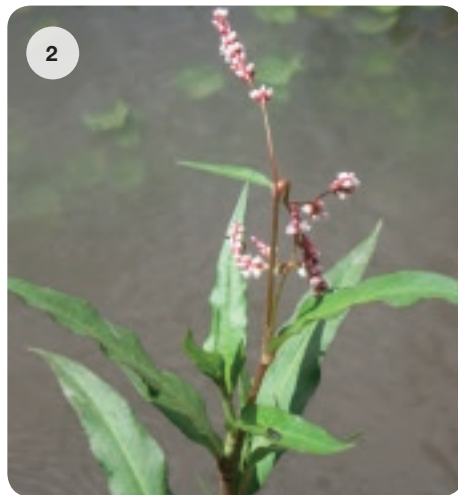
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Гірчак шорсткий (сорочі лапки)

ГОРЕЦ ПОЧЕЧУЙНИЙ, POLYGONUM PERSICARIA L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Гірчак шорсткий (сорочі лапки)

Горец почечуйный

Polygonum persicaria L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло біля основи лежаче, розгалужене, голе, заввишки 30–100 см. Листки чергові, ланцетні, довгасто- або яйцеподібно-ланцетні, на черешках з верхнього боку листка темнувата пляма. Суцвіття — квітки, зібрані в густі колосовидні китиці завдовжки 12–40 мм. Оцвітина рожева або зеленувато-бура. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — червні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 7 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 4–6 років. Період спокою — понад рік. Максимальна плодючість — понад 7 000 плодів.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла червонувата, нерідко витягується до кількох сантиметрів заввишки, завширшки близько 0,75 мм. Сім'ядолі довгастоовальні, злегка обернено-яйцеподібні, завдовжки 8–10 мм, завширшки 4–5 мм, на верхівці закруглені, до основи звужені в черешки завдовжки 3–5 мм, основами зрощені в піхву. Жилки на сім'ядолях помітніші тільки зі споду пластинок, середня жилка тонка, бічні теж тонкі, трохи дугоподібні, загинаються догори, розгалужені. Перший листок довгастий, завдовжки близько 30 мм, завширшки 8–10 мм, на верхівці тупий, на черешку завдовжки 5 мм. Жилкування листка у вигляді тонкої середньої жилки і ще тонших чергових бічних жилок, злегка загнутих догори, вони доходять майже до краю пластинки, тут загинаються догори і петельно з'єднуються. Другий лист схожий на перший, нерідко біля основи вже має півчастий розтруб, зверху зубчастий. Поверхня листя вкрита дрібними розсіяними білувато-водянистими бородавочками. Третій лист схожий на перші два, по краю стримлять дрібненькі волоски. Надсім'ядольна частина стебла завдовжки 10–12 мм, червонувата. Червонуватий пігмент часто помітний і на черешках.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні, частіше в Лісостепу і на Поліссі.

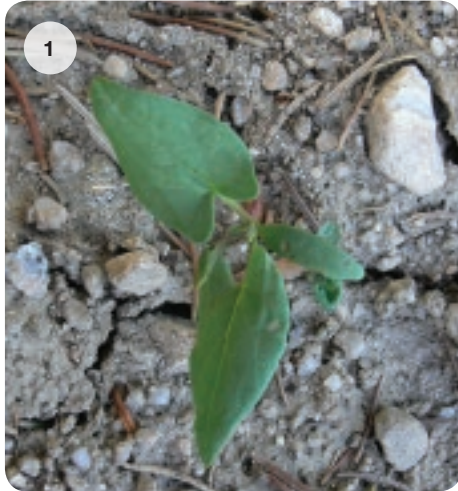
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Гречка татарська

ГРЕЧИХА ТАТАРСКАЯ, FAGOPYRUM TATARICUM L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

Гречка татарська
Гречиха татарская
Fagopyrum tataricum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, гладеньке, заввишки 30–80 см. Листки чергові, стрілоподібно-трикутні, серцеподібні, на верхівці загострені, на довгих черешках. Квітки жовто-зелені, зібрані в китиці на довгих квітконіжках. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 1 500 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла потовщено-циліндрична, зелена, заввишки сягає кількох сантиметрів, нерідко навіть до 40–50 (70–80) мм. Сім'ядолі округлі, трохи кутасті, в діаметрі близько 12–15 мм, біля основи серцеподібні, на черешках завдовжки 15–30 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонких пальчастих жилок, які розходяться від верхівки черешка, і рясних сітчасто розлогих жилок, із яких середня дещо товща. Перші листки чергові. Перший листок яйцеподібний, з трохи відтягнутою верхівкою, біля основи серцеподібно-стрілоподібний, з двома великими оберненими донизу лопатями по боках від черешка. Черешок листка досить довгий, за довжиною, як черешки сім'ядоль, або більший. Пластинка листка по краю трохи хвиляста. Другий листок схожий на перший.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +18...22°С. Вимоглива до вологи, теплолюбна рослина.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій країні, злісний засмічувач гречки культурної (посівної), від насіння якої важко відділяється. Засмічує також зернові колосові, просапні культури, росте вздовж доріг, лісосмуг.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Спориш звичайний (гусятник)

ГОРЕЦ ПТИЧИЙ (СПОРЫШ), *POLYGONUM AVICULARE* L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Спориш звичайний (гусятник)
Горец птичий (спорыш)
Polygonum aviculare L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло переважно лежаче або висхідне, дуже розгалужене, облиственне, завдовжки 20–80 см. Листки чергові, еліптичні або ланцетні до лінійних, майже сидячі. Оцвітина має білий або рожевий край. Квітки зібрані в пучечки по 2–5 квіток у пазухах листків. Габітус і форма листя дуже відрізняються залежно від місця вегетації. Корінь стрижневий, веретеноподібний.

РОЗВИТОК: Сходить у лютому — травні. Цвіте в червні — жовтні. Плодоносить у липні — листопаді.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість однієї рослини — до 125–200 насінин. Період спокою — до 6–8 місяців. Глибина проростання — не більше за 8–10 см. Життєздатність у ґрунті — до 5 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 7–10 мм, інколи довша, червонувата. Сім'ядолі лінійні, завдовжки 7–10 мм, завширшки 1–1,25 мм, трохи м'ясисті, на верхівці тупуваті, біля основи зрощені в невелику вузьку обернено-конічну плівчасту піхву. Перший листок вузько-довгастий, на верхівці гострий, біля основи поступово звужений у черешок, темно-зелений. Із жилок на листку помітніша середня, бокові нечіткі. Наступні листки схожі на перший, але у них помітніші бокові жилки. Надсім'ядольне міжвузля невисоке, слабозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С, оптимальна — +10...12 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях, пасовищах, подвір'ях, біля доріг, особливо рясно на уцілених ґрунтах, менше — на розпушених. Поширений по всій країні.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Щавель горобиний

ЩАВЕЛЁК ОБЫКНОВЕННЫЙ, RUMEX ACETOSELLA L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Щавель горобиний
Щавелёк обыкновенный
Rumex acetosella L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 15–60 см. Листки чергові, нижні — списоподібні, черешкові, верхні — ланцетні або лінійно-ланцетні, майже сидячі. Суцвіття — квітки в рідких китицях, що утворюють нещільну волоть. Оцвіттина майже не розростається. Цвіте в червні — липні, часто в перший рік життя. Корінь стрижневий з розгалуженнями, на яких утворюються вегетативні бруньки і зачатки дочірніх пагонів.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 8–10 см. Життєздатність насіння в ґрунті — близько 10 років. Максимальна плодючість — 10 000 горішків, які проростають лише через 2–3 місяці після досягання.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла червоняста (згодом цей колір ослабне і майже зовсім зникне), завдовжки 5–8 мм, завширшки 0,5–0,75 мм. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 5–7 мм (згодом видовжуються ще дужче), завширшки 1–2 мм, на верхівці тупі, донизу поступово переходять у широкі м'ясисті черешки, трохи зрослі основами. Жилкування сім'ядолі у вигляді тонкої середньої і ще тонших малопомітних петельних бокових жилок. Перший листок овальний, дещо яйцеподібний (пізніше видовжується), завдовжки 6–12 мм, завширшки 5–8 мм, на верхівці гоструватий. Черешок листа завдовжки 5–10 мм, широкий, продовжується в листку у вигляді потовщеної, догори звуженої середньої жилки, бокові жилки менш помітні, тонкі, нечітко сітчасто-розгалужені. Другий листок схожий на перший, але ширший. Починаючи з третього або четвертого листа, стають в основі стрілоподібними і вже схожі на листки дорослої рослини, тобто довгасто-обернено-яйцеподібні, догори розширені, по боках увігнуті, донизу знову розширюються і переходять у ланцетні гострі лопаті, дещо відігнуті назовні. Листя трохи м'ясисте, з борошністим нальотом.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, особливо рясно на кислих вологих піщаних ґрунтах. Молоді листки їстівні.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.	

Щавель кучерявий

ЩАВЕЛЬ КУРЧАВЫЙ, RUMEX CRISPUS L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Щавель кучерявий
Щавель курчавый
Rumex crispus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, міцне, ребристе, у нижній частині червонувате, заввишки 100 см і більше. Листки — перша пара овальна до видовжено-округлої, з тупою верхівкою, черешкова, з вираженою середньою жилкою. Наступні листки довгасто-ланцетні, міцні, по краю хвилясто-кучеряві, розкидано-сидячі. Суцвіття непоказні, розчепрені, напів-стиснуті, квіти дрібні, зелені до червоно-жовтуватих. Суцвіття на верхівці безлисте. Корінь стрижневий, міцний, у вигляді моркви.

РОЗВИТОК: Сходить протягом усього літа. Цвіте в червні — серпні. Плононосить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 8–10 см. Життєздатність насіння в ґрунті — близько 10 років. Максимальна плодючість — 5000 горішків.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонкоциліндрична. Сім'ядолі довгасто-овальні, завдовжки 10–15 мм, завширшки 4–6 мм, на черешках завдовжки біля 10 мм. Перші листки довгасто-овальні, на довгих (до 30–40 мм) черешках, жилки на листі зі споду випуклі (особливо середня), часто рожевуваті, бокові жилки петельно-сітчасті. Найближчі наступні листки довгастоовальні, їхні черешки в основі з плівчатою піхвою, розщеплені зверху; по краю ці листки більше або менше хвилясті.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, пасовищах, схилах канав, особливо рясно на вологих ґрунтах, багатих на вапно й азот. Молоді листки їстівні. Застосовується в народній медицині і гомеопатії.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Щавель туполистий

ЩАВЕЛЬ ТУПОЛИСТЫЙ, RUMEX OBTUSIFOLIUS L.

РОДИНА: гречкові — Polygonaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Щавель туполистий

Щавель туполистий

Rumex obtusifolius L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, переважно багатостеблове, іноді червонувате, заввишки до 120 см. Нижні листки великі, широкі, яйцеподібні, біля основи серцеподібні, ледь кучеряві, з затупленою верхівкою, верхні — тришки менші й вужчі за інше листя, довгасто-ланцетні. Суцвіття — малопомітні зелені квітки в багатоквіткових іржаво-червоних суцвіттях. Внутрішні захисні листки зубчасті на облямівці, з яйцеподібними горбочками. Корінь стрижневий, міцний, жовтуватий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні. Цвіте у червні — серпні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 8–10 см. Максимальна плодючість — 7 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина низька, майже нерозвинена. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 7–12 мм, завширшки 1,5–3 мм, на коротких, зрослих біля основи у невелику піхву черешках. Перші листки округлі, на верхівці тупі або гоструваті, по краю нечітко хвилясті, на черешках, довших за пластинку, з помітною середньою і 2–3 парами перистих петельно-сітчастих розгалужених бокових жилок. Найближчі наступні листки яйцеподібно-округлі, біля основи ледь серцеподібні.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах. Поширюється за допомогою насіння й пагонів.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Жабрій звичайний

ПИКУЛЬНИК ОБЫКНОВЕННЫЙ, GALEOPSIS TETRAHIT L.

РОДИНА: губоцвіті — Lamiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Жабрій звичайний
Пикульник обыкновенный
Galeopsis tetrahit L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 30–50 см, розгалужене, опушене. Листки яйцеподібно-ланцетні, по краю з 5–10 зубчиками. Суцвіття — сидячі квітки, зібрані у верхній частині стебла в кільця. Зубці чашечки з довгими вістрями. Віночок пурпуровий, зрідка білий. Корінь стрижневий, розгалужений. Епікотиль жовтувато-зелений, опушений. Гіпокотиль блідо-рожево-зелений, опушений.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте у червні — вересні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 8000 горішків. Життєздатність насіння в ґрунті — до 15 років, у свіжодостиглому стані воно має схожість до 7 %. Глибина проростання — 4–5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки великі, овальні, цільнокраї, черешкові, заокруглено і трохи витягнутою верхівкою, біля основи з двома частками. Стебло пряме, зазвичай гіллясте, гранчасте, з помітними товщими вузлами, вкритими прилеглою по схилу стебла щетиною. Висота стебла — до 50 см. Форма листків від довгасто-яйцеподібних до ланцетних, загострені спереду, по краю зубчасті, з вдавненими жилками, черешкові; черешки листів червоно-коричневі.

ПОШИРЕННЯ: Отруйна рослина. Трапляється на полях, городах, у садах, лісах, чагарниках, переважно в правобережних поліських і лісостепових районах.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Жабрій ладанний

ПИКУЛЬНИК ЛАДАННИКОВИЙ (МЕДУНКА), GALEOPSIS LADANUM L.

РОДИНА: губоцвіті — Lamiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Жабрій ладанний
Пикульник ладанниковий (медунка)
Galeopsis ladanum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–60 см, розгалужене, чотиригранне, червонувате, вкрите м'якими волосками. Листки яйцеподібно-ланцетні, черешкові, супротивні, по краях неглибоко зубчасті, коротко опушені. Суцвіття — кільця над кінцевими листками. Віночок пурпуровий, удвічі-втричі довший за чашечку. Нижня губа трилопатева, з темним рисунком і двома білими або жовтими плямами біля основи. Корінь стрижневий. Епикотиль чотиригранний, волосистий. Гіпокотиль рожево-зелений.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — червні. Цвіте в червні — вересні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 7200 горішків. Глибина проростання — до 3–4 см. Період спокою — 1 рік.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина червонувата, волосиста, завдовжки 10–12 мм, унизу поступово переходить у білуватий корінець. Сім'ядолі обернено-яйцеподібні, на верхівці заокруглені і трохи виїмчасті, завдовжки 5–7 мм, завширшки 3–5 мм, біля основи з дуже дрібними, нерідко майже непомітними вухками, черешки сім'ядоль червонуваті, порівняно тонкі, завдовжки біля 3 мм, жилкування нечітке. Перші листки довгасті, по краю (у верхній частині пластинки) з небагатьма пильчастими зубчиками, на верхівці гострі, біля основи клиноподібні, дрібно-білувато-волосисті, на коротких відстовбурчених волосистих черешках. Третій і четвертий листки схожі на перші два. Жилкування листків у вигляді середньої жилки і тонких, менш помітних бокових, які тягнуться до заглиблень між покринними зубчиками. Надсім'ядольне міжвузля трохи гранчасте, завдовжки біля 3 мм, укрите густими дрібними білуватими волосками.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях, пасовищах, уздовж шляхів, біля жител і водойм по всій країні. Часто як післяжнивний бур'ян.

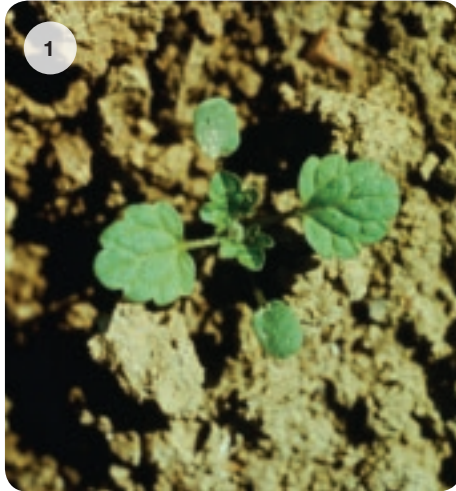
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Кропива глуха пурпурова

ЯСНОТКА ПУРПУРНАЯ, LAMIUM PURPUREUM L.

РОДИНА: губоцвіті — Lamiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Кропива глуха пурпурова
Яснотка пурпурная
Lamium purpureum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, чотиригранне, висхідне від лежачої основи, розгалужене, розсіяно опушене, заввишки 10–30 см. Листки черешкові, яйцеподібні, зморшкуваті. Суцвіття сидячі, зібрані в густі кільця. Віночок рожево-пурпуровий, трубочка його двогуба, з кільцем волосків біля основи. Зубці чашечки після цвітіння відстовбурчені. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — липні та наприкінці літа — на початку осені. Цвіте з кінця травня до пізньої осені, в південних районах — до грудня. Плодоносить у липні — грудні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 5–6 см. Максимальна плодючість — 1 700 горішків.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока, тонка. Сім'ядолі майже округлі завдовжки і завширшки 5–10 мм, на верхівці заокруглені, зазвичай трохи виімчасті, біля основи з напівкулястою виімкою, на довгих (до 10–15 мм) черешках. Перші листки кулеподібні-серцеподібні, по краю тупозубчасті, з обох боків і по краю опушені короткими волосками, з чіткою помітною середньою жилкою і боковими петельними жилками, всі жилки дуже виділяються зі споду пластинки. Черешки листків довгі, опушені короткими волосками. Найближчі наступні листки загалом схожі на перші. Надсім'ядольне міжвузля спочатку непомітне, пізніше висувається, чотиригранне, вкрите короткими волосками, відхиленими донизу.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, у садах по всій Україні, особливо в затінених і зволжених місцях. На Поліссі і в Лісостепу росте близький вид — кропива глуха стеблообгортна.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Кропива глуха стеблообгортна

ЯСНОТКА СТЕБЛЕОБЪЕМЛЮЩАЯ, LAMIUM AMPLEXICAULE L.

РОДИНА: губоцвіті — Lamiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні, рідше дворічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Кропива глуха стеблообгортна
Яснотка стеблеобъемлющая
Lamium amplexicaule L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, чотиригранне, висхідне від лежачої основи, розгалужене, розсіяно опушене, заввишки 10–20 см. Листки черешкові, яйцеподібної форми, нижні листкові пари розміщено на відстані, покривні листки стеблообгортні, всі листки сітчасто-зморщені. Суцвіття сидячі, зібрані в густі кільця. Віночок рожево-пурпуровий, трубочка його двогуба, з кільцем волосків біля основи. Зубці чашечки після цвітіння відстовбурчені. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — липні та наприкінці літа — на початку осені. Цвіте з кінця травня до пізньої осені, в південних районах — до грудня. Плодоносить у липні — грудні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 5–6 см. Максимальна плодючість — 1700 горішків.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонкоциліндрична. Сім'ядолі широкоовальні, завдовжки 5–7 мм, завширшки 4–5 мм, на верхівці широкозаокруглені, зазвичай трохи виїмчасті, на черешках завдовжки 5–8 мм, біля основи з глибокою, майже круглою виїмкою, по середині якої черешок прикріплюється до пластинки, що утворює по боках від корінця гострі подовжені лопаті (ріжки). Перші листки короткі кулеподібно-яйцеподібні, на верхівці тупуваті, з кожного боку з 2–3 тупими зубчиками, по краю і з обох боків звужені короткими розсіяними волосками, з чітко помітною середньою і боковими петельними жилками, які дуже видаються зі споду. Черешки листків опушені короткими волосками. Третій і четвертий листки супротивні, куле-яйцеподібні, по краю тупозубчасті, волосисті. Надсім'ядольне міжвузля розвивається дещо пізніше, оголене, чотиригранне.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, городах, у садах по всій території України, особливо в затінених і зволжених місцях.

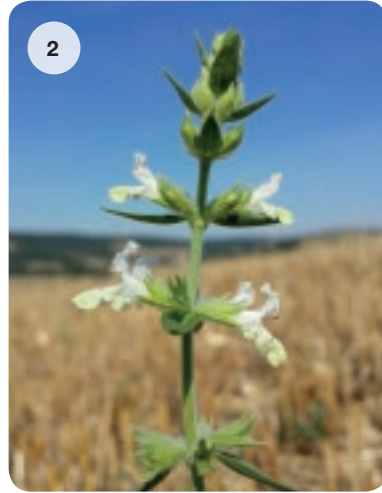
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагарт® 500 FW, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Чистець однорічний

ЧИСТЕЦЬ ОДНОЛЕТНИЙ, STACHYS ANNUA L.

Чистець однорічний
Чистець однолетний
Stachys annua L.

РОДИНА: губоцвіті — Lamiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, голе або слабо опушене, заввишки 10–50 см. Листки супротивні, довгасто-еліптичні, зарубчасті або пилчасті, голі або слабо опушені, нижні — на черешках, верхні — сидячі. Корінь стрижневий. Суцвіття — квітки з блідо-сіро-жовтим віночком, зібрані кільцями в колосоподібному суцвітті. На нижній губі коричневий рисунок. Плід — горішок, овальний, темно-сірий, завдовжки 1,75–2 мм, завширшки 1,25–1,5 мм, завтовшки 1–1,25 мм. Маса 1000 горішків — 0,75–1,25 г.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 26 400 горішків. Свіжодостигле насіння зазвичай проростає погано і перебуває в стані спокою до наступної весни. Глибина проростання — не більше за 6 см.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні і серпні-вересні. Плодоносить у липні — жовтні. Літньо-осінні сходи в південних областях зимують. Цвіте в червні — вересні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина дещо м'ясисто-циліндрична, вкрита дрібними залозистими волосками. Сім'ядолі округлі, в діаметрі 3–4 мм, на черешках завдовжки 5–7 мм. Пластинки сім'ядоль і їхні черешки вкриті дрібними залозистими волосками, жилкування нечітке. Перші листки овальні, трохи яйцеподібні, на верхівці тупі, нерідко дещо виймчасті, по краю зарубчасті, опушені короткими дрібними залозистими волосками і довшими простими, ніби багатоклітинними волосками з поперечними вузлуватими потовщеннями. Надсім'ядольна частина розвивається пізніше. Жилкування листя у вигляді чіткої середньої і менш помітних нечисленних бічних жилок, які ледь розгалужуються біля краю пластинки. Жилки нерідко зверху злегка вдавнені, зі споду трохи опуклі.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, біля доріг, на пухких помірно зволжених ґрунтах.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Калісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Легузія дзеркало Венери (Дівоче дзеркало)

ДЕВИЧЬЕ ЗЕРКАЛО (МОЖЖЕВЕЛЬНИК),
LEGOUSIA SPECULUM-VENERIS (L.) CHAIX.

РОДИНА: дзвоникові — Campanulaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Легузія дзеркало Венери (Дівоче дзеркало)
Девичье зеркало (Можжевельник)
Legousia speculum-veneris (L.) Chaix.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме або лежаче (стелиться), гранчасте, голе, розгалужене, заввишки до 40 см. Листя нижнє обернено-яйцеподібне, черешкове, верхівкове — довгасто-ланцетне, загострене, сидяче. Суцвіття — верхівковий і боковий несправжні зонтики, віночок квітки колосовидний, темно-фіолетовий, зовні світліший. Розмножується насінням.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки ромбічні, зі втягнутою верхівкою. Стебло пряме або лежаче, гранчасте, голе, гіллясте, заввишки до 40 см. Нижні листки обернено-яйцеподібні, черешкові, верхні — довгасто-ланцетні, гострі, сидячі.

РОЗВИТОК: Сходить восени й навесні. Цвіте влітку. Плодоносить улітку — восени.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на дренованих суглинистих ґрунтах, багатих на вапно і бідних на азот, вегетує в теплих районах.

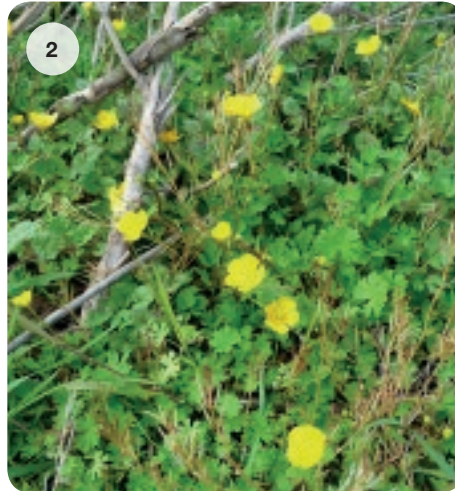
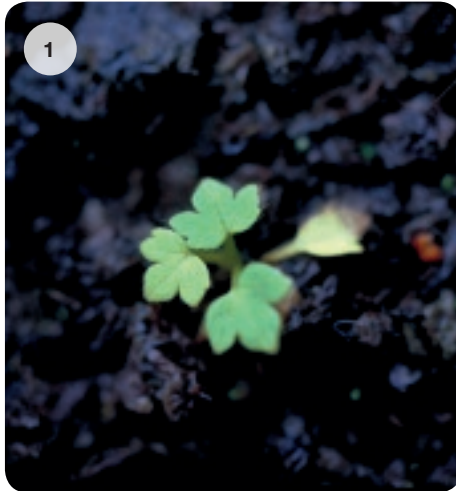
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пік® 75 WG, в. г.	

Жовтець повзучий

ЛЮТИК ПОЛЗУЧИЙ, *RANUNCULUS REPENS* L.

РОДИНА: жовтецеві — Ranunculaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Жовтець повзучий
Лютик ползучий
Ranunculus repens L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, завдовжки 20–60 см, розгалужене, зі сланкими пагонами, які вкорінюються по вузлах. Листки на довгих черешках, з трійчато-роздільною пластинкою. Корінь — мичкувате кореневище (підземне стебло), з якого виростають шнуроподібні корені. Суцвіття — поодинокі квітки на довгих борознистих квітконіжках, віночок жовтий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні і протягом усього літа. Цвіте в травні — липні. Плононосить у червні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 350 плодів. Глибина проростання — 7–8 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи цього виду схожі на сходи жовтцю польового, але відрізняються дрібнішими сім'ядолями завдовжки 5–7 мм і завширшки 3–4 мм та листям, опушеним зверху і по краю короткими розсіяними волосками.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, переважно на понижених місцях, на полях, городах, у садах, на луках і пасовищах. На цих самих угіддях поширені інші види жовтцю. Усі вони отруйні, знижують продуктивність природних кормових угідь, погіршують якість сіна.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Жовтець польовий

ЛЮТИК ПОЛЕВОЙ, *RANUNCULUS ARVENSIS* L.

РОДИНА: жовтецеві — Ranunculaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Жовтець польовий
Лютик полевої
Ranunculus arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Рослина заввишки до 60 см. Стебло гіллясте і дуже гіллясте, пряме, майже голе. Перший справжній листок одиночний, тризубчастий, решта листків глибоко розсічені на тонкі лінійні часточки, двічі-тричі надрізані на верхівці. Квітки маленькі, одиночні, верхівкові, блідо-жовті, жовті або золотаві, з п'яти пелюсток. Чашолистки зелені, від прилеглих до відстовбурчених. Плоди — однонасінні горішки, округлі, від зеленуватих до темно-коричневих.

РОЗВИТОК: Сходить навесні-влітку. Цвіте в червні-липні. Плодоносить у червні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 200–300 (до 500) насінин/рослину. Глибина проростання — біля 0,5 см. Віддає перевагу помірно кислим, карбонатним суглинистим вологим ґрунтам.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 8–10 мм, завширшки 1,5 (1,8) мм, зі споду трохи кільцеподібна, товща, з мичкуватими білуватими корінцями, які йдуть у ґрунт. Сім'ядолі широкоовальні, злегка яйцеподібні, завдовжки до 10–12 мм, завширшки 7–8 мм, на верхівці заокруглені, біля основи звужені в широкі черешки завширшки до 7 мм, які майже на половину своєї довжини зростаються основами в трубчасті, доверху розширені піхви. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонких, трохи дугоподібних вигнутих поздовжніх білуватих гіллястих жилок, із яких помітніші три середні, майже однакові між собою за товщиною. Перший листок обернено-яйцеподібний, завдовжки 15–17 мм, завширшки 12–14 мм, на верхівці з п'ятьма широколанцетними зубчиками, із яких середній найбільший, по боках від нього дещо дрібніші, а крайні зубчики удвічі-втричі дрібніші за середні. Черешок широкий, завдовжки біля 15 мм. Найближчі наступні листки схожі на перший, але з багатьма зубчиками (до семи), інколи, починаючи з третього або четвертого, трироздільні. Верхівки зубчиків листя з короткими волосками. Жилкування листків схоже на жилкування сім'ядоль, але головних жилок стільки, як зубчиків на верхівці листка, і вони розходяться віялоподібно від черешка. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Сходи жовтувато-зелені.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, переважно на понижених місцях, на полях, городах, у садах, на луках і пасовищах. На цих самих угіддях поширені інші види жовтцю.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	

Сокирки польові

ЖИВОКОСТЬ ПОЛЕВАЯ, CONSOLIDA REGALIS GREY.

РОДИНА: жовтецеві — Ranunculaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі або ранні ярі

Сокирки польові
Живокость полевая
Consolida regalis Grey.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–80 см, розгалужене, завтовшки 1–1,8 мм, циліндричне, зелене, блискуче. Листки чергові, багато разів розсічені, нижні — черешкові, верхні — сидячі. Суцвіття — неправильні квітки, зібрані в нещільну китицю, темно- або синьо-бузкові, фіолетові, як виняток — білі. Чашечки з 5 чашолистків, з яких верхній видовжений у шпорку. Пелюстки зрослися в одну, тичинок багато, маточка одна. Корінь стрижневий, завдовжки 5–15 см.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-травні, особливо рясно в серпні-вересні. Літньо-осінні сходи добре зимують. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить насіння в липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 67 100 насінин, у яких короткий період спокою (один місяць). Глибина проростання — не більше за 4–6 см. Життєздатність у ґрунті — до 6 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 8–12 мм. Сім'ядолі овальні, на верхівці гоструваті або тупі, завдовжки 8–10 мм, завширшки 5–7 мм, на черешках завдовжки 9–10 мм, біля основи трохи розширені і зрошені. Жилкування сім'ядоль у вигляді ледь помітних жилок, які розходяться від верхівки черешка, з них бокові вигинаються в боки і йдуть догори, де з'єднуються з середньою. Перший листок трироздільний (пізніше стає розсіченим), бокові його частки обернено-яйцеподібні, двороздільні, верхівкова більша, спершу цільні, потім стають трироздільними. Другий лист здебільшого схожий на перший, але бокові його частини спершу двороздільні, згодом стають трироздільними. Третій листок трохи розсічений, пізніше трійчастий. Четвертий листок ще дужче розсічений, нагадує листя дорослої рослини. Усі листки на досить довгих черешках, опушені дрібними короткими волосками. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +10...16 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, у садах, біля доріг. Отруйна рослина, медонос.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	

Гірчиця польова

ГОРЧИЦА ПОЛЕВАЯ, SINAPIS ARVENSIS L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Гірчиця польова

Горчица полевая

Sinapis arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, в пазухах часто з червонуватими плямами, заввишки 30–70 см. Листки цілокраї, вкриті простими волосками, нижні довгасті, лопатові або виймчасто-зубчасті, черешкові, з вушками при основі. Нижні майже ліроподібно-перисто-надрізані. Верхні листки сидячі, нерівномірно зубчасті, часто нероздільні. Суцвіття нещільне, китцеподібне, квітки жовті, чашолистки близько 4–7 мм завдовжки. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Насіння гірчиці польової не має періоду спокою, тому частина його може проростати восени, але основна маса сходів з'являється навесні. Цвіте в червні-серпні. Плодоносить у липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 0–3 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 11 років. Максимальна плодючість — до 32 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла м'ясисто-циліндрична, заввишки до 15–20 мм. Сім'ядолі коротко- і ширококлиноподібні, завдовжки 5–8 мм, завширшки 8–12 мм, голі, на черешках завдовжки до 8–12 мм, із жилкою на сім'ядолях помітніша середня й одна або дві пари бокових гілочок, які загинаються догори. Перший листок довгасто-обернено-яйцеподібний, по краю хвилястий або нерівномірно слабозубчастий, на довгому черешку, зверху і по краю вкритий рідкими короткими жорсткуватими волосками, які є і на нижній поверхні пластинки, але там лише по жилках. Жилкування листка у вигляді розширеної, догори дуже звуженої середньої жилки і нечисленних тонких чергових бокових жилок, які відходять від неї і помітніші зі споду листка, де їх позначають ряди білуватих волосків, розташовані по них. Другий листок схожий на перший, по краю нерівномірно-хвилясто зубчастий. Третій листок схожий на другий, по краю чітко нерівномірно-хвилясто зубчастий. Надсім'ядольне міжвузля спочатку низьке, малопомітне, пізніше видовжується.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +14...20 °С. Сходи витримують морози до -3,8 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, особливо на чорноземних ґрунтах, дуже засмічує ярі культури.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Грицики звичайні

ПАСТУШЬЯ СУМКА, CAPSELLA BURSA-PASTORIS L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Грицики звичайні
Пастушья сумка
Capsella bursa-pastoris L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 20–40 см. Листки чергові, нижні в прикореневій розетці, черешкові, стеблові — стеблообгортні, вкриті волосками. Розеткові листки довгі (до 12 см), перистороздільні, з трикутними загостреними часточками, а стеблові нечисленні, стрілоподібні або ланцетні. Суцвіття — білі квітки, зібрані спочатку в щиток, пізніше в довгу китицю. Корінь стрижневий, розгалужений, білуватий.

РОЗВИТОК: Сходить наступної весни, в березні — травні, а також влітку і восени, в серпні — жовтні. Цвіте в різні терміни: зимуючі форми цвітуть у березні — травні, ярі — у червні-липні. Плодоносить у червні — серпні (вересні).

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла дуже низька, нерозвинена. Сім'ядолі овальні, на верхівці тупі, завдовжки 2,5–4 мм, завширшки 1,5–2,5 мм, на коротких черешках. Перші листки дрібні довгасто-обернено-яйцеподібні або короткоовальні, на верхівці тупі, внизу звужені в черешок, опушені сидячими зірчастими волосками, поверх яких нерідко є ще і довші прості волоски. Третій і четвертий листки чергові, овальні, трохи обернено-яйцеподібні, дещо довші, ніж перші два, по краю ледь хвилясті, вкриті численними зірчастими волосками, нерідко є ще окремі прості видовжені відстовбурчені волоски. Наступні листки по краю з зубчиками — до виїмчасто-зубчастих і перистороздільних, опушені, як і попередні. У перших листків і наступних за ними досить довгі черешки, завдовжки як пластинки листків і навіть більші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене, всі листки розвиваються над сім'ядолями.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С, оптимальна — +15...26 °С. Життєздатність у ґрунті — не менше як 35 років.

ПОШИРЕННЯ: Ростуть на полях, луках і пасовищах, уздовж доріг, біля жител, по всій країні.

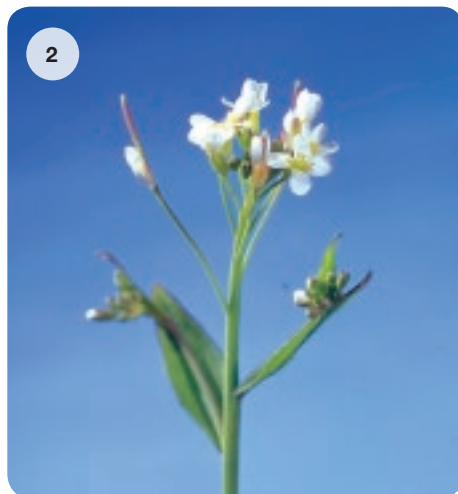
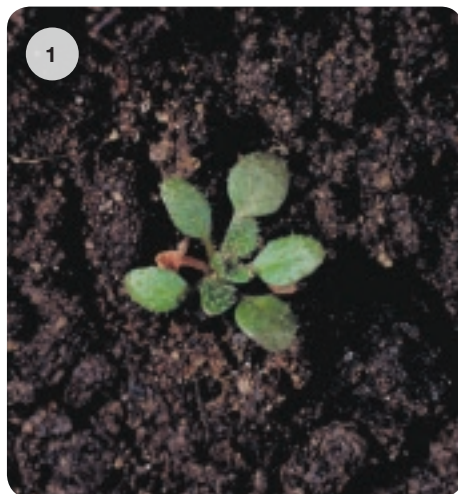
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ЧАСТІШЕ ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Гусимець Таля

РЕЗУШКА ТАЛЯ, ARABIDOPSIS THALIANA (L.) HEYNH.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Гусимець Таля
Резушка Таля
Arabidopsis thaliana (L.) Heynh.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 40 см, одинарне або вгорі розгалужене. Унизу стебло трохи жорстко-щетинисте. Листки чергові, нижні в прикореневій розетці, черешкові, стеблові — дрібніші, довгасті або ланцетні, до основи звужені, цілюнокраї або дрібно- і тупозубчасті. Розеткові листки завдовжки 1–3,5 см, тупі, біля основи звужені в черешок, а стеблові — нечисленні, стрілоподібні або ланцетні, вкриті короткими волосками, переважно нижні. Суцвіття — білі квітки, зібрані в китицю, яка під час плодоношення сягає 4–15 см завдовжки. Корінь стрижневий, розгалужений, білуватий.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина розвинена слабо. Сім'ядолі майже округлі, завдовжки 1–2 мм, завширшки 1–1,5 мм, на верхівці трохи виїмчасті, на коротких черешках. Перші листки овальні, на верхівці заокруглені, на черешках, коротших за пластинку. Третій і четвертий листки супротивні, довгасто-овальні, по краю з окремими дрібними зубчиками. Усі листки зверху по пластинці вкрито дво- і трироздільними волосками, черешки листків синювато-фіолетові, з рідкими простими волосками.

РОЗВИТОК: Сходить навесні або восени. Цвіте навесні — на початку літа.

ПОШИРЕННЯ: Дуже поширений на легких, багатих на поживні речовини, але бідних на вапно ґрунтах.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ЧАСТІШЕ ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Жеруха волосиста

СЕРДЕЧНИК ШЕРШАВЫЙ, *CARDAMINE HIRSUTA* L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Одно- або багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Жеруха волосиста
Сердечник шершавый
Cardamine hirsuta L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло тонке, густо гіллясте, слаболисточкове, заввишки до 10–40 см. Листки перисті, прикореневі листочки з черешками, ниркоподібні, майже округлоовальні. Листя верхніх ярусів довгасто-лінійне. Усі листки зверху і по краю розсіяно-волокхаті. Суцвіття — несправжній зонтик. Квітки білі, на довгих квітконіжках. Плід — стручок.

РОЗВИТОК: Сходить восени або навесні. Цвіте з кінця весни до початку осені. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Холодостійка рослина, мінімальна температура проростання насіння — 3...5 °С, оптимальна — 20 °С. Сходи з'являються у березні-квітні, цвіте у квітні-травні, плодоносить у червні-липні. Може розвиватися як ранні ярі або зимуючі.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки округлі, з витягнутою верхівкою, на досить довгому черешку.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на вологих, помірно кислих, піщаних ґрунтах.

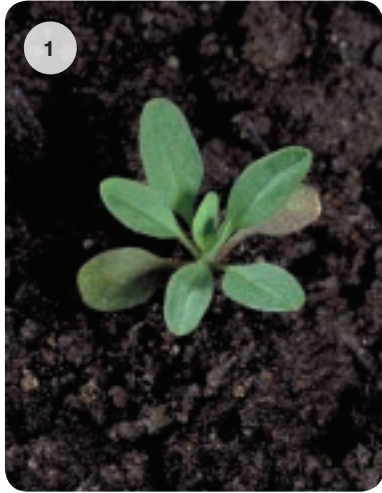
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Жовтушник прямий (лакфіолевидний)

ЖЕЛТУШНИК ЛЕВКОЙНЫЙ, ERYSIMUM CHEIRANTHOIDES L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні (або факультативно дворічні)

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

**Жовтушник прямий
(лакфіолевидний)**
Желтушник левкойный
Erysimum cheiranthoides L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, зверху іноді розгалужене, гранчасте, повстисто-волосисте, заввишки до 100 см. Листки довгасто-ланцетні, нижній цільнокрайї, пізніше від нечітко до виразно зубчастих, ніжно опушені, волоски переважно тризубчасті. Корінь тонкий стрижневий. Суцвіття — численні золотисто-жовті несправжні зонтики.

РОЗВИТОК: Сходить навесні або восени. Цвіте влітку-восени. Плодоносить у червні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 1900–5600 плодів. Глибина проростання — 3–4 см (не більше).

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонкоциліндрична, внизу непомітно переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі обернено-яйцеподібні або овальні, на верхівці заокруглені і нерідко трохи вдавнені, завдовжки 4–6 мм, завширшки 2,5–3,5 мм, унизу поступово звужені в короткі черешки, з численними сидячими розгалуженими волосками з горішнього боку. Перші листки супротивні, овальні, тупі, по краю неясно хвилясті, з горішнього боку вкриті короткими сидячими розгалуженими трироздільними волосками, волоски є і зі споду листків, але там вони стеляться, малопомітні. Третій і четвертий листки чергові, довгасті, тупі, з чіткішою, але слабою хвилястістю по краю, опушені, як і перші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене або дуже слабозвинене, невисоке, ледь помітне. На листі добре помітна лише товща вгорі звужена середня жилка, короткі бокові гілочки, які загинаються догори, менш помітні.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...5 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, переважно на свіжих гумусових, піщаних і суглинистих ґрунтах, багатих на поживні речовини.

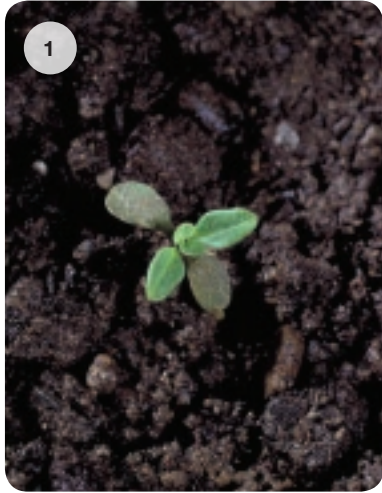
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Жовтушник розчепірений

ЖЕЛТУШНИК ВЫЕМЧАТО-ЗУБЧАСТЫЙ, ERYSIMUM REPANDUM L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Жовтушник розчепірений
Желтушник выемчато-зубчатый
Erysimum repandum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, гіллясте, дуже розгалужене, гранчасте, повстисто-волосисте, заввишки до 10–50 см. Листя довгасто-ланцетне, нижнє цілнокрає, пізніше від слабо- до вигризено-зубчастого, ніжно опушене, волоски переважно тризубчасті. Корінь тонкий стрижневий. Суцвіття — численні золотисто-жовті несправжні зонтики.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні і протягом усього літа. Цвіте у квітні-травні. Плодоносить у червні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 350 плодів. Глибина проростання — 3–4 см (не більше).

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока. Сім'ядолі овальні, завдовжки 5–6 мм, завширшки 3 мм, на черешках завдовжки біля 3 мм (пізніше видовжуються), світло-зелені, з нечіткими поздовжніми борознами. Перші листки довгасті, у нижній половині виступають окремі супротивні зубчики, опушені простими і притиснутими дво- і трироздільними волосками. Найближчі наступні листки довгасті, зубчасті (до виімчато-зубчастих), опушені, як і перші.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...5 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України, переважно в степах, на сухих схилах, уздовж сухих річкових русел, як бур'ян на полях, уздовж доріг, біля жител. Отруйний для гусей.

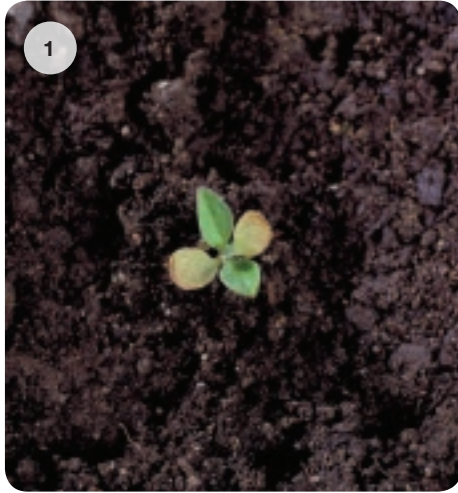
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Кардарія (хрінниця) крупкоподібна

КЛОПОВНИК КРУПКОВИДНИЙ, *CARDARIA DRABA* (L.) DESV. (*LEPIDIUM DRABA* L.)

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Кардарія (хрінниця) крупкоподібна
Клоповник крупковидний
Cardaria draba (L.) Desv. (*Lepidium draba* L.)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, згори розгалужене, опушене, заввишки 20–60 см. Листки чергові, дрібно опушені, нижні — черешкові, верхні — сидячі. Суцвіття — квітки з білими пелюстками, завдовжки 2,5–4 мм. Корінь стрижневий, проникає у ґрунт на глибину до 6 м.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні й улітку. Цвіте у квітні — червні. Плодоносить у липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 5 см, Життєздатність насіння в ґрунті — до 3 років. Максимальна плодючість — до 5000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина світло-зеленкувата, завдовжки 8–10 мм (і більше), завширшки 0,75 мм. Сім'ядолі короткоовальні, завдовжки 8–10 мм, завширшки 5–6 мм, на верхівці заокруглені й нерідко з невеликою виїмкою, біля основи звужуються в черешки завдовжки 3–5 мм, інколи дещо довгасто-обернено-яйцеподібні. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої, трохи звивистої середньої жилки і ще тонших загнутих догори петельно-сітчастих бокових жилок. Перші листки овальні або злегка обернено-яйцеподібні, на верхівці заокруглені і довгі, до основи звужені, на довгих (до 10–20 мм) черешках, з чітко вираженою середньою жилкою, товщою в нижній частині і звуженою догори. Черешки листків завдовжки сягають 15 мм і більше. Найближчі наступні листки овальні, по краю з нечіткими зубчиками, чергові, на верхівці заокруглені, на довгих черешках. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Листки і їхні черешки з білуватими, трохи зігнутими дрібними волосками, внаслідок чого сходи здаються сірувато-зеленуватими.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +15...25 °С. Наземні органи ушкоджуються при температурі -6...5 °С.

ПОШИРЕННЯ: Свіждостигле і недостигле насіння сходить, за винятком посушливих років. Рослина дуже посухостійка і солевитривала. Вегетативно розмножується кореневими паростками, зимує у вигляді розеток. Поширена по всій Україні. Засмічує посіви польових культур, особливо на солонцюватих ґрунтах. Росте на луках, пасовищах, біля доріг і жител, на меліоративних каналах і в лісосмугах, поширюється вздовж залізниць на захід і північ.

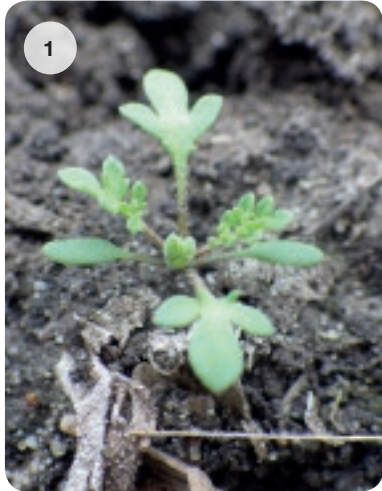
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	

Кучерявець Софії

ДЕСКУРАЙНІЯ (ГУЛЯВНИК) СОФІИ, DESCURAINIA SOPHIA L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Кучерявець Софії
Дескурайнія (гулявник) Софії
Descurainia sophia L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 30–80 см, опушене галузистими волосками. Листки чергові, сидячі, біля основи з вушками, опушені. Суцвіття — блідо-жовті дрібні квітки, зібрані в щиток. Пелюсток 4, завдовжки 2 мм. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні та серпні-вересні, добре зимує. Цвіте з кінця квітня по серпень. Плодоносить з червня по жовтень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 850 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 4 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 5 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки подовжені, на верхівці притуплені, завдовжки 3–6 мм, на коротеньких черешках, у нижній частині вкриті рідкими тонкими волосками. Стебло пряме, розлого-гіллясте. Листки сидячі, з вушками біля основи, дво- і триперистороздільні, з лінійно-ланцетними частинами, тонко-пухнасті.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +10...16 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території України. У північних областях — яра, у південних — зимуюча рослина. Засмічує поля і пасовища, сади й городи, росте вздовж доріг у такій кількості, що може заглушити культурні рослини.

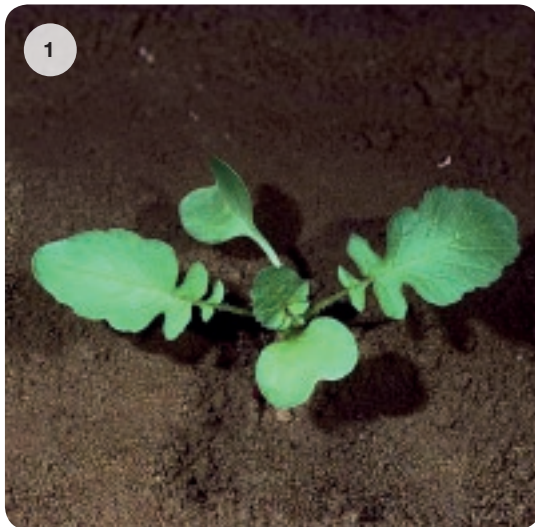
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ, ЗРІДКА ЯРІ: зернові, ріпак, соняшник, кукурудзу.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Редька дика

РЕДЬКА ДИКАЯ, *RAPHANUS RAPHANISTRUM* L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 30–60 см, розгалужене, коротковолосисте. Листки черешкові, ліроподібно-роздільні, з довгасто-яйцеподібними нерівномірно зубчастими частинками. Суцвіття — правильні двостатеві роздільнопелюсткові квітки в щільних суцвіттях. Оцвітина подвійна. Пелюстки (до 20 мм завдовжки) світло-жовті, рідше білі, з жовтими або фіолетовими жилками і довгим кінчиком. Корінь тонкий стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 2–5 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 10 років. Максимальна плодючість — 100–300 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки 10–15 мм, завширшки 1,25 мм, синювато-фіолетова. Сім'ядолі в обрисі широколопатні, завдовжки 10–15 мм, завширшки 12–18 мм, на верхівці широковиїмчасті, майже дволопатеві, біля основи короткоклиноподібні або трохи серцеподібні, на черешках завдовжки 15–30 мм, укріті по краю рідкими короткими волосками. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки і дугоподібних піднятих ще тонших двох або трьох пар чергових або супротивних бокових гілочок, які з'єднуються біля верхнього краю пластинки й утворюють довгі великі петлі, тонко сітчасто розгалужені. Перші листки чергові. Перший листок слабо ліроподібний, у нижній частині з 1–2 парами дрібних ланцетних частин, у верхній частині великий, короткоовальний або ледь яйцеподібний, по краю крупно і нерівномірно виїмчасто-зубчастий. Другий і третій листки ліроподібні, перисторозсічені, схожі на перший листок, але з великою кількістю нижніх (дрібних) бокових часток. Від середньої жилки листків відходять добре помітні тонкі, загнуті догори бокові гілочки. Усі листки і їхні широкі (вузьокрилаті) черешки вкрито білуватими відстовбурченими жорсткими волосками. Надсім'ядольна частина стебла висувається при появі третього листка, товста, циліндрична, дрібно- і щільноволосиста (як і друге міжвузля), заввишки 5–10 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С. Насіння проростає лише після зимівлі, період спокою — 6–8 місяців.

ПОШИРЕННЯ: Дуже поширена по всій території України.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Редька дика

Редька дикая

Raphanus raphanistrum L.

Суріпиця звичайна

СУРЕПКА ОБЫКНОВЕННАЯ, BARBAREA VULGARIS R.BR.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Малорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Суріпиця звичайна
Сурепка обыкновенная
Barbarea vulgaris R.Br.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 30–80 см. Листки чергові, прикореневі й нижні стеблові — черешкові, з 2–4 довгастими бічними часточками і великою верхівкою; верхні — сидячі, довгасті або обернено-яйцеподібні. Суцвіття — пірамідальна волоть, пелюстки віночка жовті. Корінь стрижневий, розгалужений.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте в травні-червні. Плодоносить у червні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — 2 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 4 років. Максимальна плодючість — 10 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла невисока, повільно переходить у черешок, нерідко фіолетова. Сім'ядолі майже округлі, завдовжки 5–7 мм, завширшки 4–6 мм, на черешках. Перші листки супротивні, округлі, дещо яйцеподібні, на верхівці заокруглені, при основі серцеподібні, на довгому черешку з добре помітною середньою і тонкими боковими розгалуженими жилками, по краях ледь хвилястими. Третій і четвертий листки теж супротивні, схожі на перший, але хвилястіші. Черешки сім'ядоль і листя містять фіолетовий пігмент. Листя темно-зелене, більш або менш блискуче.

ПОШИРЕННЯ: Поширена на території всієї України.

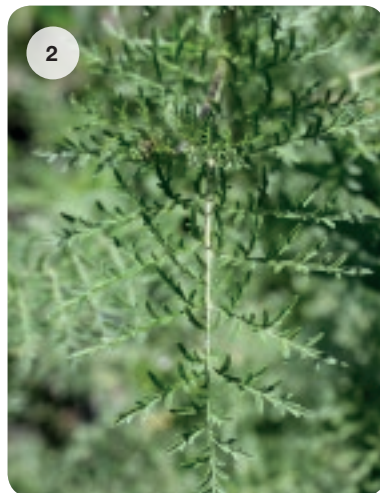
ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Сухоробрик високий

ГУЛЯВНИК ВИСОКИЙ, SISYMBRIUM ALTISSIMUM L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Сухоробрик високий
Гулявник високий
Sisymbrium altissimum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене у верхній частині. Корінь стрижневий. Листки чергові, густо опушені. Суцвіття — блідо-жовті квітки, зібрані в рихлу волоть.

РОЗВИТОК: Сходить рано навесні. Цвіте в травні — липні. Плодоносить з червня до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 500 000 насінин. Глибина проростання — 1,5–2 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи дрібні, сім'ядолі округлі або довгасто-обернено-яйцеподібні. Підсім'ядольна частина стебла тонко-циліндрична, завдовжки 7–8 мм, завширшки біля 0,5 мм. Перші листки почергові, але нерідко виходять один за одним дуже швидко. Опушення з простих волосків. Середня жилка товста, бокові жилки менш помітні, тонкі, петельно-сітчасті. Наступні листки довгастоовальні, почергові, по краях зубчасті, хвилясті, швидко змінюються на перистороздільні листки з широкими трикутними лопатями, а потім на розсічені. Надсім'ядольне міжвузля розвинене.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні, частіше в Степу і Лісостепу, росте в садах, на городах, узбіччях, біля жител, на засмічених місцях.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Сухоребрик лікарський

ГУЛЯВНИК ЛЕКАРСТВЕННЫЙ, SISYMBRIUM OFFICINALE (L.) SCOP.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі або ранні ярі

Сухоребрик лікарський
Гулявник лекарственный
Sisymbrium officinale (L.) Scop.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розчепірено-розгалужене, заввишки 30–60 см. Листки чергові; нижні — на черешках, стругоподібно-роздільні, з 4–6 довгастими надрізно-зубчастими боковими частками, верхня частка більша за бокові, списоподібна; верхівкові — сидячі, біля основи списоподібні, зубчасті або майже цілокраї. Квітки дрібні, правильні, двостатеві, у видовжених безлистих китицях; пелюстки (4) з нігтикком, жовті. Плід — стручок.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте в червні — липні. Плодоносить у серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Плодючість — близько 2700 (1000–4000) насінин/рослину.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла невисока, зелена або червонува-то-фіолетова, у верхній частині іноді з розсіяними волосками, завдовжки 8–10 мм. Сім'ядолі коротко- або широкоеліптичні, на верхівці злегка вдавлені, завдовжки 5 мм, завширшки 4–5 мм, на черешках завдовжки 7–9 мм, іноді з рідкими волосками. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки і 1–2 пар бокових гілочок, спрямованих угору. Перші листки почергові. Перший листок майже округлий або коротко- і широкояйцеподібний, біля основи злегка серцеподібний, завдовжки 8–10 мм, на довгому черешку, по краю злегка зубчастий, хвилястий. Другий листок схожий на перший, але більший за нього. Черешки ближче до основи фіолетові. Наступні листочки перистороздільні і перисторозсічені.

ПОШИРЕННЯ: Росте по всій території України як бур'ян на полях, городах, узбіччях, у садах, поблизу жител.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Сухоробрик Льозеліїв

ГУЛЯВНИК ЛЁЗЕЛЯ, SISYMBRIUM LOESELII L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Сухоробрик Льозеліїв

Гулявник Лёзеля
Sisymbrium Loeselii L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 40–150 см. Корінь стрижневий. Листки чергові, стругоподібно-роздільні, опушені. Суцвіття — яскраво-жовті квітки, зібрані у рихлу волоть.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні й у серпні-вересні. Цвіте з травня по вересень. Плодоносить з червня до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 705 700 насінин. Глибина проростання — не більше за 2 см. Життєздатність у ґрунті — не менше 5 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи дрібні, сім'ядолі округлі або довгасто-обернено-яйцеподібні. Перші листки почергові, але нерідко виходять один за одним дуже швидко. Опушення з простих волосків. Надсім'ядольне міжвузля розвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +16...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні, частіше в Степу і Лісостепу. Росте біля жител, на узбіччях, у засмічених місцях.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Талабан польовий

ЯРУТКА ПОЛЕВАЯ, *THLASPI ARVENSE* L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Талабан польовий
Ярутка полевая
Thlaspi arvense L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 10–50 см, голе, завтовшки 3–4 мм. Листки чергові, нижні — видовжено-обернено-яйцеподібні, виїмчато-зубчасті, верхні — довгасто-ланцетні, тупувато-зубчасті, сидячі, стрілоподібні. Корінь стрижневий, білуватий. Суцвіття — квітки, зібрані в густі китиці на верхівках стебел, пелюстки білі.

РОЗВИТОК: Сходить навесні-восени. Літньо-осінні сходи добре зимують. Плодоносить у червні — серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 500–2000 насінин. Насіння не має періоду спокою, зберігає схожість 10 років. Глибина проростання — до 4–5 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонка, невисока. Сім'ядолі короткоовальні, завдовжки 5–7 мм, завширшки 3–5 мм, на верхівці заокруглені, інколи трохи виїмчасті, на черешках завдовжки 5–7 мм. Перший листок обернено-яйцеподібний, завдовжки 6–8 мм, завширшки біля 5 мм, на верхівці тупий, біля основи клиноподібно звужений у черешок завдовжки 5–8 мм, по краю нечітко хвилястий, ніби трохи кутастий. Жилкування у вигляді тонкої середньої жилки і нечисленних тонких, ледь розгалужених бокових жилок, які відходять від неї. Другий листок схожий на перший, але з чіткішою хвилястістю по краю. Третій листок довгасто-овальний, схожий на перші два, але більший і видовжений, по краю хвилястий. Найближчі наступні листки схожі на третій, по краю хвилясто-виїмчасті. Усі листки голі. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +20...24 °С. Сходи мають неприємний запах.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій Україні. Якщо зелену масу згодувати дійним коровам, молочні продукти смердітимуть часником.

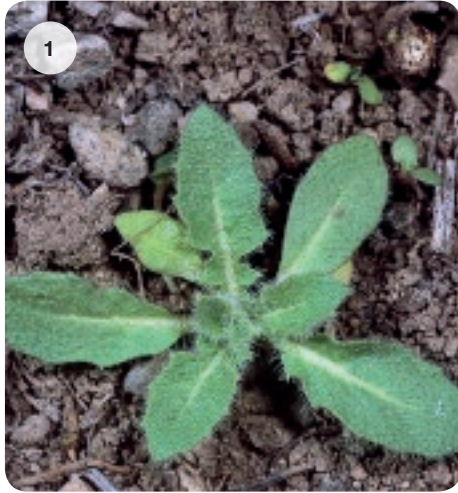
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.	

Хориспора ніжна

ХОРИСПОРА НЕЖНАЯ, CHORISPORA TENELLA (PALL.) DC

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Хориспора ніжна
Хориспора нежная
Chorispora tenella (Pall.) DC

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне заввишки 5–35 см, розпростерте, галузисте, шорстке, вкрите короткими звичайними залозистими волосками. Корінь стрижневий. Листки чергові, довгасті, опушені; нижні — виімчасто-зубчасті, верхні — з відхиленими дрібнішими зубчиками. Суцвіття — квітки, зібрані в китицеподібні суцвіття на верхівках стебла, з ліловими пелюстками. Плід — стручок завдовжки 15–30 мм на короткій тонкій ніжці, тонкоциліндричної форми, дещо зігнутий, багатонасінний, розпадається на окремі жовто-бурі, з боків темно-бурі членики завдовжки 1,75–2,5 мм, завширшки 1,25–2 мм, завтовшки 0,75 мм. Маса 1000 члеників — 1–1,5 г.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока, ледве піднята над ґрунтом. Сім'ядолі довгасто-овальні, трохи м'ясисті, на черешках. Перші листки чергові, довгасто-обернено-яйцеподібні, тупі, наступні виімчасті, до лопатевих. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Листки і стебельце опушено простими залозистими волосками.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте з квітня по травень. Плодоносить у червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Літньо-осінні сходи, які з'являються в серпні-вересні, добре зимують.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С, оптимальна — +15...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена в Степу і Лісостепу України. Росте вздовж доріг, залізничних колій, витримує засолення ґрунтів, зрідка трапляється на полях, переважно в посівах озимих і ярих колосових.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Хрінниця посівна

КЛОПОВНИК ВИРГИНСЬКИЙ, *LEPIDIUM VIRGINICUM* L.

РОДИНА: капустяні — Brassicaceae

ТИП: Непаразитні

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Хрінниця посівна
Клоповник виргинський
Lepidium virginicum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло розчепірено-розгалужене, опушене, заввишки 15–30 см. Корінь стрижневий. Листки чергові, зближені, нижні — перисторозсічені, верхні — цілокраї, лінійні або лінійно-лопатні. Суцвіття — видовжена китиця, пелюстки дрібненькі, білі або їх зовсім немає.

РОЗВИТОК: Сходить рано навесні й у липні. Цвіте в травні — липні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 1500 насінин. Насіння сходить із глибини не більше за 2–3 см.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій території України, росте на засмічених і солончакових землях, полях, городах, пасовищах, уздовж доріг, біля жител. Отруйна рослина.

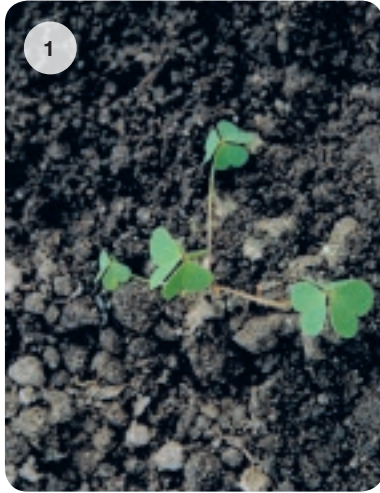
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пік® 75 WG, в. г.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Кислиця козяча

КИСЛИЦЯ КОЗЬЯ, OXALIS PES-CAPRAE L.

РОДИНА: кисличні — Oxalidaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Кислиця козяча
Кислиця козяча
Oxalis pes-caprae L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 15–40 см. Листки трійчасті, на довгих червонуватих черешках, листочки обернено-серцеподібні, по краю вийчасті. Суцвіття — квітки в пазухах листків, на довгих із загостреними приквітками квітконосах, зібрані у 2- або 5-квіткові суцвіття, віночок зі світло-жовтими пелюстками. Корінь стрижневий. Рослина має розвинуті м'ясисті підземні стебла червонуватого кольору, на яких розвиваються бруньки, зародки майбутніх пагонів вегетативного розмноження.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядоли овальні, дрібні. Перші листки складні, трійчасті.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте в червні — жовтні. Плодоносить у липні — листопаді.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте в садах, на полях, городах, прибережних пісках, особливо рясно у зволжених затінених місцях. Рослина адвентивна, походить із Північної Америки. В Україні поширена повсюдно, крім Криму.

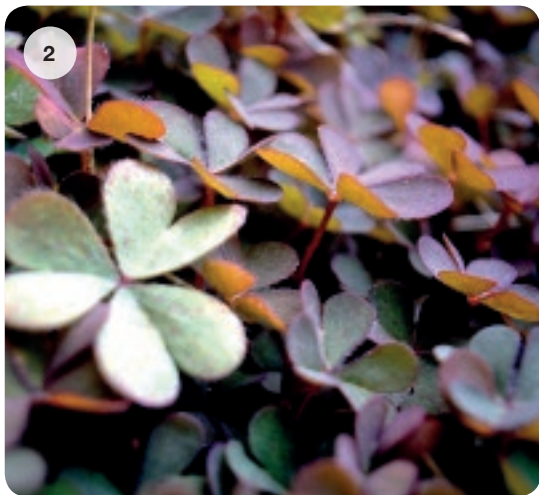
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	

Кислиця рогата

КИСЛИЦЯ РОЖКОВАЯ, *OXALIS CORNICULATA* L.

РОДИНА: кисличні — Oxalidaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Кислиця рогата
 Кислиця рожкова
Oxalis corniculata L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 15–40 см. Листки трійчасті, на довгих червонуватих черешках, листочки обернено-серцеподібні, по краю вийчасті. Суцвіття — квітки в пазухах листків, на довгих із загостреними приквітками квітконосах, зібрані в 2- або 5-квіткові суцвіття, віночок зі світло-жовтими пелюстками. Корінь стрижневий. Рослина має розвинуті м'ясисті підземні стебла червонуватого кольору, на яких розвиваються бруньки — зародки майбутніх пагонів вегетативного розмноження.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте в червні — жовтні. Плононосить у липні — листопаді.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина слабorozвинена, невисока, вкрита дрібними розсіяними волосками. Сім'ядолі завдовжки 3–5 мм, завширшки 1,5–2,5 мм, овальні, на дуже коротких черешках, по краю з дрібними волосками. Перші листки (як і наступні) трійчасті, їхні листочки серцеподібні, внизу звужені, сидячі, вгорі розширені і на верхівці глибоко виймчасті. Черешки листків розсіяно-відстовбурчені, волосисті, довгі. Із жилок на листочках добре помітна середня жилка і дві бокові, які відходять від її основи. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте в садах, на полях, городах, прибережних пісках, особливо рясно у зволжених затінених місцях. Рослина адвентивна, походить із Північної Америки. В Україні поширена повсюдно, крім Криму.

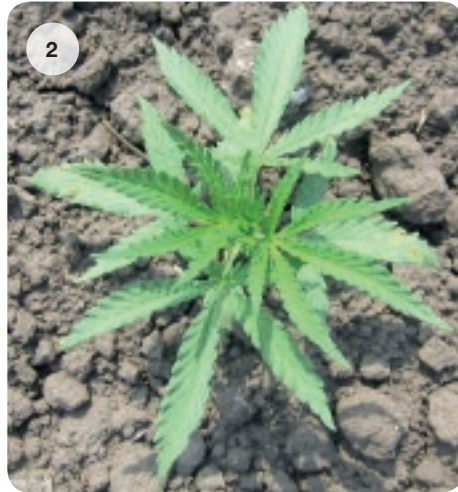
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	

Коноплі дикі

КОНОПЛЯ СОПНАЯ, CANNABIS RUDERALIS JANISCH.

РОДИНА: конопляні — Cannabiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Коноплі дикі
Конопля сорная
Cannabis ruderalis Janisch.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, ребристе, гіллясте, заввишки 60–150 см. Листки нижні — супротивні, верхні — чергові, пальчато-роздільні. Перші два листки завдовжки 20–30 мм, завширшки 10–13 мм, яйцеподібні, два другі — трійчасті. Сходи з таким самим запахом, як у культурних конопель. Суцвіття — одноставі квітки, чоловічі — у верхівкових волотях, жіночі — у пазухах верхніх листків. Корінь стрижневий. Плід — горішок.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні, іноді на початку літа й осені. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у серпні-вересні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла зеленувато-біла, завширшки 1,25 мм, висока, іноді витягується на кількадесят сантиметрів, з густими дрібними волосками. Сім'ядолі завдовжки 8–10 мм, завширшки 4–5 мм, довгасто-обернено-яйцеподібні або коротко-обернено-яйцеподібні, сидячі, сірувато-зелені, з частими дрібними волосками, які виходять із зеленуватих пуптиків. Перші листки супротивні, довгасто-овальні, по краю пильчато-зубчасті, на верхівці з більшим трикутним зубчиком, на коротких черешках, опушені, волоски ці виходять з водянистих пуптиків. Середня жилка на листках пряма. Третій і четвертий листки теж супротивні, але трійчасті. Їхній середній листочок за розміром схожий на перші, бокові удвічі менші, довгасті. Опушення всіх листків таке саме, як перших. Надсім'ядольна частина стебла циліндрична, зеленувата, вкрита спрямованими донизу волосками.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання горішків — +2...30 °С.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — понад 2000 горішків. Глибина проростання — до 5 см, не зимують. Недостиглі і свіжодостиглі горішки з низькою життєздатністю.

ПОШИРЕННЯ: По всій Україні. Ростуть на городах, у садах, балках, ярах, біля жител.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Кропива дводомна

КРАПИВА ДВУДОМНАЯ, URTICA DIOICA L.

РОДИНА: кропивні — Urticaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Кропива дводомна
Крапива двудомная
Urtica dioica L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, покрите жалкими і нежалкими волосками або майже голе, заввишки 50–150 см. Листки серцеподібно-яйцеподібні, супротивні, завдовжки 7–14 см, завширшки 2–4 см, загострені, зубчато-пилчасті, з загнутими до верхівки великими зубцями, з прилистками. Суцвіття — квітки, зібрані в колосовидне, довге, похилене, розгалужене суцвіття, більше по довжині за черешки. Квітки в суцвіттях на одних рослинах тільки чоловічі з 4 тичинками, на інших — тільки жіночі. Після відцвітання тичинкові суцвіття поникають.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте з першого року життя в червні — вересні. Плононосить з липня до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 1000 горішків. Глибина проростання — не більше за 1,5–2 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла білувато-зеленава, внизу непомітно переходить у корінець. Сім'ядолі коротко- і широкояйцеподібні, нерідко округлі, завширшки 3,5–4,5 мм, на верхівці трохи виймчасті, біля основи округлі або навіть трохи серцеподібні, на черешках завдовжки 3 мм, укриті (переважно зверху) пекучими напівпрозорими (ніби водянистими) волосками на зеленаних бородавках. Перші листки супротивні, завдовжки 6–8 мм, завширшки 4–6 мм, довгасто-яйцеподібні — дещо видовжені, по краю майже перисто-надрізані — крупно і глибоко пильчато-зубчасті, з кожного боку з 2–3 чималими тупуватими зубцями і верхівковим зубцем, який за величиною майже дорівнює боковим. Черешок листка завдовжки 3–5 мм. Третій і четвертий листки теж супротивні, по краю перисторозсічені, з великою (порівняно з першими листками) кількістю бокових ланцетних (по 4–5 з кожного боку), за розміром більші. Усі листки вкрито пекучими волосками, які виходять з невеличких бульбашкоподібних здуттів. Надсім'ядольна частина стебла завдовжки 5–8 мм, інколи витягується набагато довше, білувато-зеленувата, вкрита дрібними вниз оберненими волосками, як у кропиві жалкої.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Кропива жалка

КРАПИВА ЖГУЧАЯ, *URTICA URENS* L.

РОДИНА: кропивні — Urticaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Кропива жалка
Крапива жгучая
Urtica urens L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, вкрите жалкими волосками, заввишки 15–60 см. Листки супротивні, яйцеподібні або еліптичні, опушені, на довгих черешках. Суцвіття — однодомні квітки в колосовидних пазушних суцвіттях, коротших за черешки листків. Оцвіттина чоловічих квіток блідо-зелена, жіночих — зелена. Корінь стрижневий, білий.

РОЗВИТОК: Сходи з'являються у квітні-травні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість однієї рослини — 22 000 горішків. Глибина проростання — не більше за 1,5–2 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла циліндрична, світло-зеленкувата, завдовжки 7–8 мм, нерідко витягнута і довша, завширшки біля 0,5 мм. Сім'ядолі завдовжки 2,5–3 мм, завширшки 3–4 мм, серцеподібні, догори розширені, на верхівці з невеликою виїмкою, біля основи швидко звужуються в черешок завдовжки 3–5 мм, укріті дрібними білуватими волосками, які виходять з невеликих зеленкуватих пупків. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки і ще тонших ниткоподібних, дугоподібних, вигнутих паралельно краю догори, дрібногіллястих бокових жилок. Перші листки супротивні, широкояйцеподібні, біля основи круглі, на верхівці тупі, по краю пильчасто-зубчасті, з 3–4 зубчиками з кожного боку, завдовжки 7–8 мм, завширшки 6–9 мм, на тонких черешках завдовжки 3–5 мм. Третій і четвертий листки теж супротивні, схожі на перші два, але з більшими зубчиками і глибшими вирізами між ними. Усі листки вкрито білими пекучими волосками на білувато-зеленуватих ніби водянистих пупках. Жилкування листків у вигляді тонкої середньої жилки, бокових зубчиків, які відходять від неї у верхівку, і кількох дугоподібних бокових гілок. Надсім'ядольна частина стебла завдовжки біля 10 мм, нерідко витягується довше. З пазух сім'ядоль дуже рано з'являються бокові пагони.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Оптимальна температура проростання — +20...22 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте в садах і на городах, біля жител, обабіч доріг, на пасовищах по всій країні.

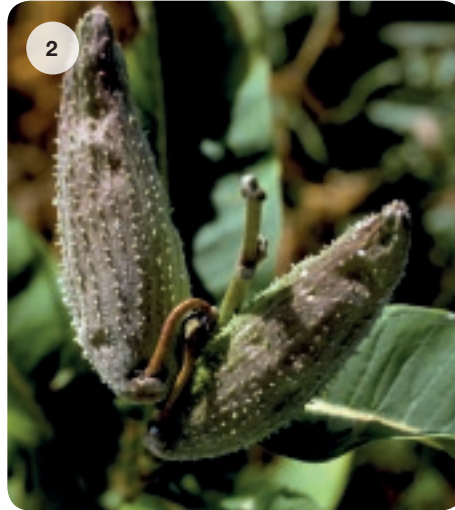
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Ваточник сирійський

ВАТОЧНИК СИРИЙСЬКИЙ, ASCLEPIAS SYRIACA L.

РОДИНА: ластівневі — Asclepiadaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Ваточник сирійський
Ваточник сирійський
Asclepias syriaca L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебла прямі, заввишки до 150 см, облиствлені, трав'янисті, прості, товсті, розсіяно опушені короткими кучерявими волосками. Верхні міжвузля білуватого кольору через густе опушення. На зрізі виділяється густий молочний сік з неприємним запахом. Листки з коротким черешком, довгасто-еліптичні, завдовжки 13–20 см, завширшки 7–9,5 см, біля основи округлі чи злегка серцеподібні, з загостреним кінцем, товстою середньою жилкою, зі споду білуваті від густого повстяного опушення, зверху з розсіяними волосками. Зонтики багатоквіткові, розташовані на квітконосах завдовжки 4–8 см. Квітконоси опушені і розміщені між черешками у верхній частині рослини. Квітконіжки пухнасті, у 2,5 рази довші за квітки. Квітки великі, до 1 см в діаметрі, світло-рожеві, рожевувато-бузкові, запашні, зібрані у великі зонтикоподібні суцвіття. Частки чашечки відхилені, яйцеподібні, завдовжки 3–4 мм, загострені, пухнасті. Плід — багатонасінна листянка з загостреним кінчиком і довгою плодоніжкою. Насіння з чубчиком волосків розміщено на поверхні шовковистого квітколожа. На одній рослині може бути до двадцяти коробочок, у кожній із яких — 60–250 насінин. Насіння яйцеподібне, завдовжки 0,9–1 см, пласко сплюснене, брунатне, з широким зморшкуватим краєм і поздовжніми темними горбками по обидва боки. Плодоносить у вересні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки 20–30 мм, завширшки біля 1,5 мм, блідо-зелена, іноді червонувата. Сім'ядолі довгасто-овальні (8), завдовжки 10–15 (18) мм, завширшки 3,5–7 мм, на дуже коротких черешках, з добре вираженим петельно-сітчастим жилкуванням. Перші листки супротивні, довгасто-яйцеподібні, на верхівці гострі, біля основи клиноподібні, на дуже коротких черешках, сизувато-зелені, вкриті по краю короткими, загнутими догори волосками, з добре помітною зі споду середньою жилкою і бічними перистими жилками, які відходять від центральної й утворюють петельно-сітчастий малюнок. Наступні листки схожі на перші. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки 10–20 мм, густо м'якоопушене. Сходи містять молочний сік.

РОЗВИТОК: Сходить у березні-квітні і серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Насіння проростає навесні, коли ґрунт прогрівається до +15 °С. Оптимальна температура ґрунту для проростання насіння — +20...30 °С. Оптимальна глибина проростання насіння — 0,5–1 см, хоча здатність проростати спостерігається і при глибини залягання насіння до 6 см.

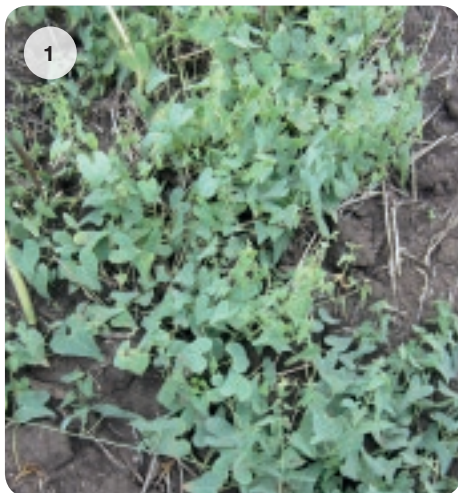
ПОШИРЕННЯ: Рослина походить з Північної Америки, росте повсюди і на всіх континентах, зокрема і в Україні. Загалом ваточник сирійський виявлено майже в 70 країнах світу. В Україні поширюється дедалі більше. З початком виробництва штучного каучуку залишився на полях як багаторічний бур'ян. Поширений у Київській, Полтавській, Чернігівській, Черкаській, Дніпропетровській та інших областях.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Ластовень гострий

ЛАСТОВЕНЬ ОСТРЫЙ, CYNANCHUM ACUTUM L.

РОДИНА: ластівневі — Asclepiadaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Ластовень гострий
Ластовень острый
Cynanchum acutum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло витке, негусто опушене, борозенчасте, завдовжки 100–300 см. Листки супротивні, серцевинні, майже трикутні, короткочерешкові Суцвіття — квітки, зібрані в пазушні напівзонтики, віночок рожевий або білий. Плід — листянка, лінійно-ланцетна, загострена, гладенька, багатонасінна, розкривається двома половинками. Насіння овальне, стиснуте, коричнево-сіре, завдовжки 5–7 мм, завширшки 2–3 мм, завтовшки 0,2–0,3 мм. Маса 1000 насінин — 1,3–1,5 г.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 1500 насінин. Глибина проростання — 4–5 см, проростають переважно з весни наступного року.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина коричнево-червонувата, завдовжки 20–30 мм, завширшки біля 1 мм. Сім'ядолі довгасті, на верхівці заокруглені, майже сидячі, матово-зелені, знизу червонуваті, завдовжки 8–15 мм, завширшки 2–4 мм, злегка асиметричні, з одного боку опукліші, з другого дещо ввігнуті. Перші листки супротивні, ланцетно-лінійні, на верхівці гоструваті, з потовщеною знизу середньою жилкою, злегка м'ясисті, матово-зелені, на дуже коротких черешках, майже сидячі, завдовжки 10–30 мм, завширшки 2–4 мм. Третій і четвертий листки теж супротивні, ланцетно-лінійні, біля основи заокруглені. Наступні листки ланцетні, біля основи дещо серцеподібні. Надсім'ядольне міжвузля заввишки 2–7 мм, черешки листків, їхні пластинки і надсім'ядольне міжвузля вкрито дрібними бородавочками, які можна роздивитися лише крізь збільшувальне скло.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +18...20 °С, максимальна — +34...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, городах, у садах, особливо в сухих, освітлених місцях. Кам'яністі, піщані й солонцюваті ґрунти не становлять перешкоду. Поширений переважно в південній частині країни.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Віниччя справжнє

КОХИЯ ВЕНИЧНАЯ, KOCHIA SCOPARIA (L.) SCHRAD.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Однодольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Віниччя справжнє
Кохия веничная
Kochia scoparia (L.) Schrad.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 50–100 см, пряме, гіллясте. Листя дрібне, вузьколанцетне, гостре, тонке. Квітки дрібні, зелені, зібрані в клубочки, а потім у колосовидні суцвіття. Корінь стрижневий. Плід — горішок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина невисока, червонувата, циліндрична. Сім'ядолі завдовжки 3–5 мм, завширшки 1,25–1,5 мм, сірувато-зелені зверху і яскравіші зі споду. Перші листочки почергові. Перший листок довгасто-овальний, сірувато-зелений, зі споду червонуватий, розсіяно опушений, знизу волоски збиваються. Другий листок схожий на перший. Наступні листочки довгасті, густо опушені, на коротких черешках. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинуте на початку, листя скручене над сім'ядолями.

РОЗВИТОК: Сходи з'являються в березні — травні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у вересні-жовтні. Глибина проростання — не більше за 2–3 см.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 4 тис. насінин.

ПОШИРЕННЯ: Росте на Кавказі, в Сибіру і на Далекому Сході. Культивується як декоративна рослина майже повсюдно.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Курай калійний

КУРАЙ ОБЫКНОВЕННЫЙ (СОЛЯНКА КАЛИЙНАЯ), SALSOLA KALI L.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Курай калійний
Курай обыкновенный
(солянка калийная)
Salsola kali L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло гіллясте, голе або шорсткоопушене, заввишки 20–100 см. Листки стеблові, чергові, сидячі, ниткоподібно-лінійні, на кінцях загострені, колючі. Суцвіття — по 1–3 квітки в пазухах верхніх листків, колючі, двостатеві. Листочки оцвітини плівчасті, яйцеподібні, голі. Корінь стрижневий, дуже розгалужений, проникає в ґрунт на глибину до 2 м.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — червні. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить з серпня по жовтень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — близько 300 000 насінин. Глибина проростання — 6–8 см. Життєздатність насіння в ґрунті — не менше ніж 6 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, червонувата, зовні ніби білувата-плівчаста, донизу поступово звужується і переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі дуже вузькі й довгі, шилоподібні, завдовжки 20–40 мм, завширшки 1–1,5 мм, сизуваті, темно-зелені, на верхівці гострі, донизу більш-менш плоскі, біля основи розширені й зрощені і по краю плівчасті, червонуваті. Перші листки супротивні, шилоподібні, темнувато-зелені, сизуваті, ніби вкриті легким димчастим нальотом, на кінцях з невеликим світлим вістрям. Третій і четвертий листки виходять майже одночасно, схожі на перший. Найближчі наступні листки чергові, схожі на описані вище. Усі листки дещо відігнуті в боки. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене, з'являється пізніше — на час виходу 5–6-го листків. Сходи темно-сизо-зелені.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...5°C, оптимальна — +14...16°C.

ПОШИРЕННЯ: Поширений у Степу, Криму, рідше в Лісостепу. Засмічує посіви зернових і просапних культур. Ростає на засмічених місцях, необроблюваних землях.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Лобода багатонасінна

МАРЬ МНОГОСЕМЕННАЯ, CHENOPODIUM POLYSPERMUM L.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Лобода багатонасінна
Марь многосеменная
Chenopodium polyspermum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло рясно розгалужене, часто з червоними підпалинами, з довгими боковими пагонами, часто дугоподібно вигнутими, заввишки 10–100 см. Листя суцільнокрає, нижнє — яйцеподібне, середнє — довгасте і ланцетне вгорі, але все листя з червоною облямівкою без борошнистого нальоту. Суцвіття — дрібні клубочки, які утворюють нещільні колоски в листових пазухах і на верхівках пагонів. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні. Цвіте в середині літа — рано восени. Плодоносить з серпня.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 4000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, фіолетово-червонувата, порівняно висока. Сім'ядолі лінійні, завдовжки 5–8 мм, завширшки 1,5 мм, схожі на сім'ядолі лободи білої, але дещо дрібніші, зверху темно-зелені, зі споду інтенсивно фіолетово-червоні. Перші листки яйцеподібні або довгасто-яйцеподібні, на верхівці часто трохи вдавлені, біля основи клиноподібні, цільнокраї, з добре помітними з обох боків жилками (середньою і відгалуженими від неї боковими), зверху темно-сіро-зелені, зі споду яскраво-фіолетово-червонуваті (з часом червонувате забарвлення слабшає і змінюється на темно-зелене з легким фіолетовим відтінком). Борошнистість сходів цього виду слабша, ніж сходів лободи білої.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні, засмічує всі культури, переважно просапні, а також сади, виноградники, росте біля жител, уздовж доріг, лісосмуг тощо.

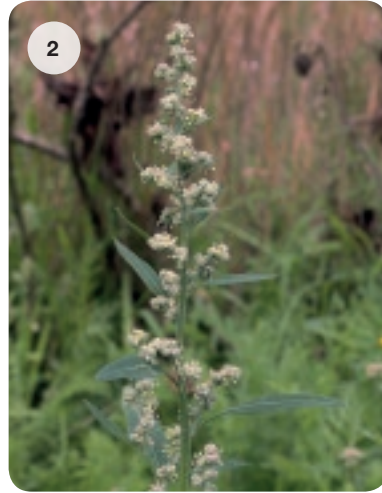
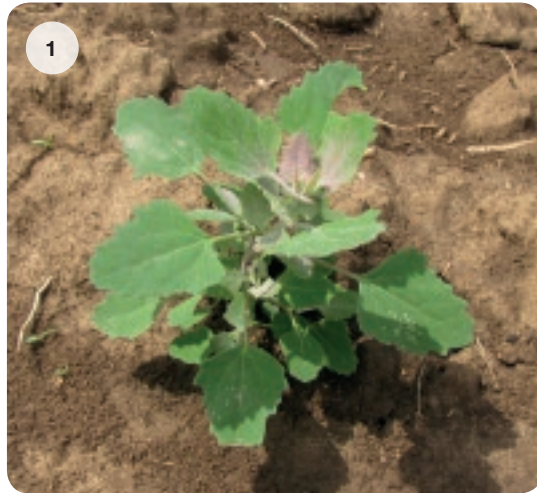
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	

Лобода біла

МАРЬ БЕЛАЯ, CHENOPODIUM ALBUM L.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Лобода біла
Марь белая
Chenopodium album L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 30–120 см. Листки чергові, нижні ромбічно-яйцеподібні. Суцвіття — квітки, зібрані в колосовидні суцвіття, окремі клубочки яких розташовано в пазухах листків. Корінь розгалужений, стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить від березня до жовтня. Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 700 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла висока і тонка, завдовжки 20–30 мм, завширшки 0,5–0,75 мм. Сім'ядолі на верхівці тупі, біля основи поступово звужуються в короткий черешок, зверху матово-темно-зелені, зі споду інтенсивно-червонувато-фіолетові (згодом червоне забарвлення слабшає і змінюється на зеленіше). Перші листки супротивні, довгувато-ромбічні, більш-менш яйцеподібні, на верхівці тупі, по краю нечітко хвилясті, ближче до основи з окремими дрібними зубчиками, із них чіткіші два супротивні в найширшій частині пластинки, від яких донизу вона швидко клиноподібно звужується в черешок завдовжки майже як пластинка. Інколи листки цільнокраї. Наступні листки схожі на перший формою, з чіткішими зубчиками по краю, але розташування вже чергове. В окремих форм лободи білої третій і четвертий листки супротивні, як і перші два. Жилкування листків у вигляді тонкої середньої жилки і двох пар бокових гілочок, чіткіших при початку відходження їх від середньої жилки. Сходи трохи борошнисті, у всіх частинах здаються обсипаними борошнистим порошком, — це рештки особливих дрібних пузирчастих волосків. Надсім'ядольне міжвузля розвинене, завдовжки 5–7 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні, засмічує всі культури, переважно просапні, а також сади, виноградники, росте біля жител, уздовж доріг, лісосмуг тощо.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Лобода гібридна

МАРЬ ГИБРИДНАЯ, CHENOPODIUM HYBRIDUM L.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Лобода гібридна
Марь гибридная
Chenopodium hybridum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло голе, іноді з борошнистим нальотом, у верхній частині гіллясте, заввишки до 100 см. Листки великі, біля основи серцеподібні, трикутні, широкозубчасті, довгі, з загостреною верхівкою. Квіти дрібні, в клубочках. Плід — чорний горішок.

РОЗВИТОК: Цвіте в липні-серпні. Плодоносить у серпні — на початку осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Плодючість — 1000–1500 насінин/рослину.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина червонувата. Сім'ядолі лінійні або довгасті, завдовжки 10–15 мм, завширшки 1,5–2 (3) мм, донизу звужуються в короткі черешки. Перші листки яйцеподібні або овальні, супротивні, злегка борошністі, по краю хвилясто-зубчасті, завдовжки 20–30 мм, на черешках завдовжки до 8–10 мм. Наступні листки довгасто-трикутні, почергові, завдовжки до 20–30 мм, на довгих черешках. Наступні листочки по краю з 4–5 широкими зубчиками з кожного боку, борошністі. Надсім'ядольне міжвузля невисоке.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Трапляється на багатих азотом ґрунтах у теплих районах.

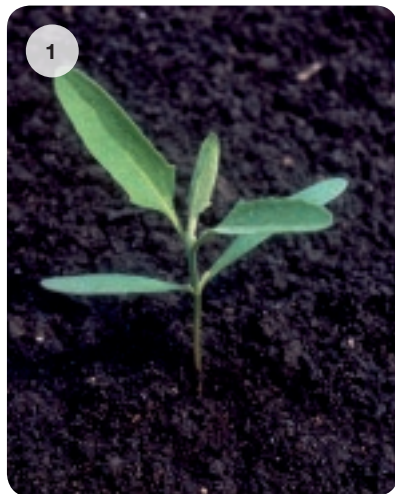
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Калісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Лутига розлога

ЛЕБЕДА РАСКИДИСТАЯ, *ATRIPLEX PATULA* L.

РОДИНА: лободові — Chenopodiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Лутига розлога
Лебеда раскидистая
Atriplex patula L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло здебільшого вже від поверхні ґрунту дуже розгалужене, заввишки 80–100 см. Унизу стебло майже чотиригранне. Листки супротивні, черешкові, від яйцеподібного до ланцетного, нижні — часто списоподібної форми, трохи зубчасті, верхні — суцільнокраї, темно-зелені, молоді з борошнистою поволокою. Суцвіття — дрібні білувато-зелені скупчені в листових пазухах клубочки. Корінь розгалужений, стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить пізно навесні або восени. Цвіте в середині літа — восени.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 100–6000 насинин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина борошнеста, червонувато-коричнева, потовщено-циліндрична. Сім'ядолі довгасті, завдовжки 15–25 мм, завширшки 3–4 мм, сидячі, з помітною середньою жилкою. Перші листки видовжені, по краю трохи хвилясті, з перисто-петельними висхідними боковими жилками, біля основи коротко-клиноподібні, на коротких черешках, блідо-зелені, борошністі. Найближчі наступні листки супротивні, подовжено-яйцеподібні, біля основи з парою супротивних зубчиків, більші, ніж перші. П'ятий і шостий листки в нижній частині з помітними 1–2 зубчиками з кожного боку. Надсім'ядольне міжвузля розвинене, борошністе, кутасте.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні, особливо любить пухкі ґрунти, багаті на поживні речовини і гумус.

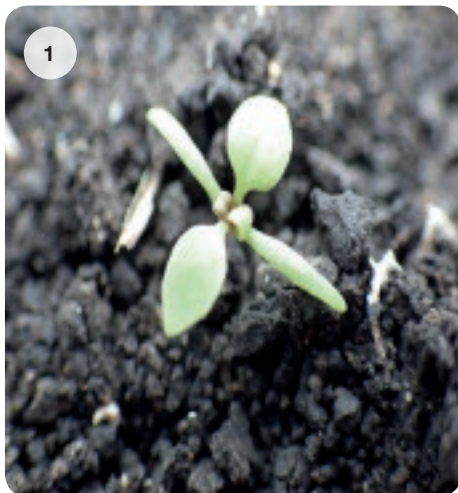
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	

Мак дикий

МАК САМОСЕЙКА, PAPAVER RHOEAS L.

РОДИНА: макові — Papaveraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Мак дикий
Мак самосейка
Papaver rhoeas L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, жорстковолосисте, заввишки 30–80 см. Листки чергові, перистороздільні, з гострозубчастими часточками. Перша і друга пари листків яйцеподібні, цілокраї, на черешках. Суцвіття — поодинокі квітки на верхівці стебел. Віночок яскраво-червоний, іноді рожевий чи білий. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні, літньо-осінні зимують. Цвіте в травні — серпні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 50 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 1–1,5 см. Свіждостигле насіння в посушливий рік має період спокою і проростає лише наступної весни.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонкоциліндрична, ниткоподібна, донизу непомітно переходить у ще тонший корінець. Сім'ядолі ниткоподібні, завдовжки 7–8 мм, завширшки біля 0,5 мм, на верхівці гоструваті, основи зрослися. Перші листки виходять одночасно, але один із них буває більший за другий, овальні, на верхівці гоструваті, дрібні, до основи поступово звужуються в черешок, зі споду з помітною середньою жилкою і менш чіткими нечисленними боковими. Найближчі наступні листки вже чергові, овальні, по краю з зубчиками, на довших черешках. Далі з'являються великі листки, в обрисі овальні або яйцеподібні, лопатеві. Листки зверху зелені, зі споду ніби вкриті легким димчастим сизуватим нальотом.

ПОШИРЕННЯ: Росте по всій території України. У західній частині країни і зрідка в Криму трапляється мак польовий, який відрізняється від маку дикого яскраво-червоними пелюстками з чорною плямою біля основи. Росте на полях, степових пасовищах, біля доріг. Отруйна рослина.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Мак сумнівний

МАК СОМНИТЕЛЬНЫЙ, PAPAVER DUBIUM L.

РОДИНА: макові — Papaveraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Мак сумнівний
Мак сомнительный
Papaver dubium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, малогіллясте, густо і м'яко волохато-щетинисте. Нижні листки перисторозсічені або (в слабких рослинах) перистороздільні, з широкими довгастими сегментами, іноді цілокраї, іноді зубчасті. Верхні листки просто або двічі перисторозсічені, або довгасто-лінійні, або ланцетні, цілокраї чи зубчасті, зубці закінчуються довгою щетинкою. Суцвіття — поодинокі квітки на верхівці стебел. Віночок яскраво-червоний, іноді рожевий чи білий. Корінь стрижневий. Плід — коробочка.

РОЗВИТОК: Сходить у кінці літа і в березні-квітні. Цвіте в травні. Плононосить у червні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 10 000 насінин. Свіжодостигле насіння добре сходить.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина ниткоподібна. Сім'ядолі від вузьколінійних до ниткоподібних. Перші листки з'являються одночасно, овальні або вузьколінійні. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинуте.

ПОШИРЕННЯ: Росте по всій території України на полях, степових пасовищах, біля доріг. Отруйна рослина.

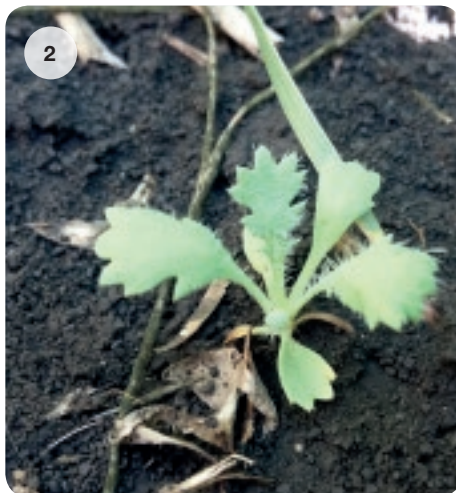
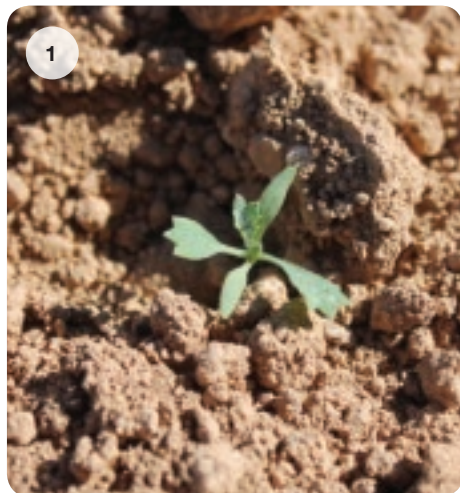
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Мачок рогатий

МАЧОК РОГАТЫЙ, GLAUCIUM CORNICULATUM (L.) RUDOLPH

РОДИНА: макові — Papaveraceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Дворічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Мачок рогатий

Мачок рогатий

Glaucium corniculatum (L.) Rudolph

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне або пряме, як правило, розгалужене, заввишки до 30 см. Листки зелені, перистороздільні, дрібнощетинисті, з крупнозубчастим краєм, прикореневі — з коротким черешком. Стеблові листки сидячі. Квітки правильні, пелюстки оранжеві, жовті або яскраво-червоні, з темною плямою біля основи.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте у травні — липні. Плід — коробочка.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 10 000 насінин. Глибина проростання — 1–3 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла тонка, циліндрична, поступово переходить у черешок. Сім'ядолі вузько-довгасті, завдовжки 8–10 мм, завширшки 2–2,5 мм, уздовж трохи борозенчасті, на верхівці тупі, звужені донизу в короткі черешки. Перші листки чергові. Перший листок довгасто-лопатовий, завдовжки 7–8 (10) мм, завширшки 4–5 мм, на верхівці тризубчастий, середній зубчик більший, ніж бокові, до основи листок звужується в широкий черешок завдовжки, як і пластинка. Другий листок схожий на перший. Третій листок довгасто-клиноподібний, на верхівці тризубчастий, трохи більший за перші два. Четвертий листок ще більший, довгастий, дещо клиноподібний, на верхівці тризубчастий, з кожного боку ще по два зубчики. П'ятий листок (і наступні) клиноподібний, перистороздільний, зубчастий на верхівці. Усі листки опушені з двох боків, зверху димчато-сизі, зі споду блідіші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях у посівах, обабіч доріг, на крейдяних і щебенистих схилах здебільшого в Лісостепу, Степу і в Криму; потрапляє з вітром у південні райони Полісся.

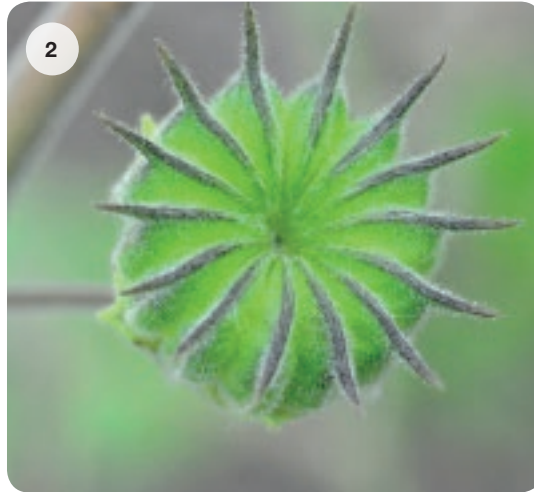
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Абутилон Теофраста

КАНАТНИК ТЕОФРАСТА, ABUTILON THEOPHRASTI L.

РОДИНА: мальвові — Malvaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Абутилон Теофраста
Канатник Теофраста
Abutilon theophrasti L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, оксамитово опушене, нерозгалужене, заввишки до 100 см. Листки широкосерцеподібної форми, з видовженою верхівкою і серцеподібною основою на довгих черешках, листові краї дрібнозубчасті. Квітки жовті, поодинокі або кілька квіток у пазухах листка.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки 20–30 мм і завширшки 1,0–1,25 мм, густо опушена дрібними волосками, нерідко трохи синювата. Сім'ядолі округлі, дещо яйцеподібні, в діаметрі біля 8–10 мм на черешках завдовжки 8–10 мм. Пластинки сім'ядоль розсіяно опушені дрібними простими і залозистими волосками, помітнішими по краю і жилках, черешки густіше повстяно опушені. Перший листок округлояйцеподібний, на верхівці гострий, по краю зарубчасто-зубчастий, біля основи серцеподібний, величиною біля 10–15 мм, на черешку 8–10 мм. Черешок листка повстяно опушений. Другий листок схожий на перший, але більший за розміром.

СХОДИ ДУЖЕ НАГАДУЮТЬ СХОДИ БАВОВНИКУ.

РОЗВИТОК: Сходить пізно навесні. Цвіте влітку. Плодоносить літо — осінь.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 100–200 насинин.

ПОШИРЕННЯ: Переважно в регіонах із теплим кліматом, полюбляє піщані суглинки.

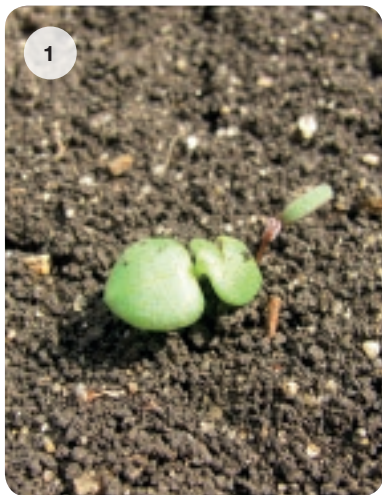
ЗАСМІЧУЄ ПІЗНІ ЯРІ КУЛЬТУРИ: кукурудзу, сорго, соняшник, буряки, томати тощо.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Лонтрел™ Гранд, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	

Гібіскус трійчастий

ГИБИСКУС ТРОЙЧАТЫЙ, HIBISCUS TRIONUM L.

РОДИНА: мальвові — Malvaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Гібіскус трійчастий
Гибискус тройчатый
Hibiscus trionum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло шорстковолосисте завдовжки 10–70 см, пряме, розгалужене. Листки чергові, нижні — трироздільні, верхні — трирозсічені, черешкові, опушені. Перший листок завдовжки і завширшки 1–16 мм, округлий, цілокрайй на черешку, другий — дрібнозубчастий, третій — трироздільний. Суцвіття — квітки на довгій квітконіжці, великі, блідо-жовті, розміщені поодинокі, чашечка з 20 поздовжніми темно-пурпуровими жилками. Пелюсток 5 шт., жовтого кольору з пурпурною плямою біля основи. Корінь стрижневий, розгалужений.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить з липня.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 6–8 см. Життєздатність насіння в ґрунті — 5–7 років. Свіжодостигле насіння в посушливі роки має вищу схожість, ніж у достатньо зволожені.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольну частину вкрито густими дрібними оберненими донизу волосками, переважно у верхній частині. Сім'ядолі округлі, інколи біля основи дещо серцеподібні, в діаметрі 7–9 мм, на черешках завдовжки 7–10 мм, вкриті дрібними відстовбурченими густими волосками. Перший листок округлий, тупозубчастий, на довгому черешку, вкритому густими відстовбурченими волосками, пластинка опушена по краю і зі споду розсіяними простими і притиснутими розложистими волосками. Жилки листка пальчасто розходяться від його основи. Другий листок округлий, трохи яйцеподібний, третій лист трироздільний.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +5...6 °С.

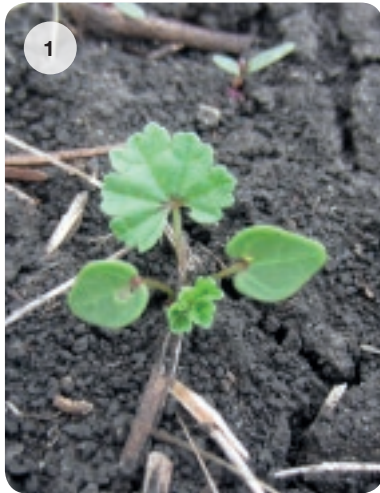
ПОШИРЕННЯ: Поширений у Лісостепу й Степу, засмічує переважно тютюнові плантації, посіви проса й рису. Росте на узбіччях доріг, пасовищах, на засмічених місцях, переважно на піщаних ґрунтах.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Калачики непомітні

ПРОСВИРНИК ПРЕНЕБРЕЖЕННИЙ (ОБЫКНОВЕННЫЙ), MALVA NEGLECTA WALLR.

РОДИНА: мальвові — Malvaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Калачики непомітні
Просвирник пренебреженный
(обыкновенный)
Malva neglecta Wallr.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче або висхідне, біля основи дуже розгалужене, розкидано опушене, часто з червонуватою поволокою, заввишки до 50 см. Листки від ниркоподібних до круглих, п'яти- або семилопатеві, зарубчасті, листкові пластинки зі споду і по краю опушені. Квіти поодинокі або по кілька разом у пазухах, на квітконіжці, чашолистки до половини зрослися, віночкові пелюстки обернено-яйцеподібні, світло-рожеві, біля основи рясно бородаті. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте влітку — восени. Плодоносить з травня до жовтня, дає за літо 2–3 покоління.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 300–500 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядольні листки загострено-трикутні, переходять у серцеподібні, з довгими черешками, біля черешка серцеподібно-виїмчасті. Стебло стелиться або піднімається, дуже гіллясте біля основи, опушене, найчастіше з червоним нальотом, заввишки до 50 см. Листки від брунькоподібних до круглих, пластинка п'яти- і семилопатева, зарубчаста, зі споду і по краях опушена.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна — +18...26 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на свіжих гумусових, дренажних суглинистих ґрунтах, багатих на поживні речовини. Часто трапляється в полях, садах, на городах, біля жител.

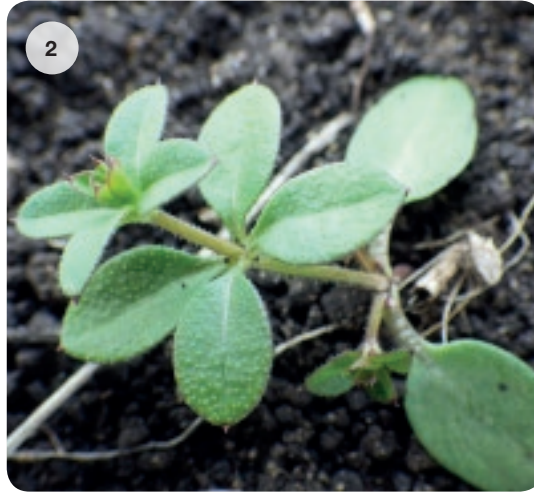
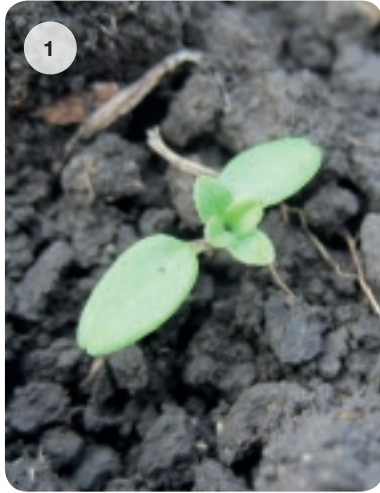
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	

Підмаренник чіпкий

ПОДМАРЕННИК ЦЕПКИЙ, GALIUM APARINE L.

РОДИНА: маренові — Rubiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Підмаренник чіпкий
Подмаренник цепкий
Galium aparine L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, завдовжки 50–200 см, чотиригранне, у вузлах потовщене, жорстковолосисте. Листки клиноподібно-ланцетні, зібрані по 6–8 у кільця. Суцвіття — квітки з білим віночком у діаметрі до 2 мм у напівзонтиках, зібраних у складну волоть. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Цвіте в травні — серпні. Плодоносить у липні — вересні. Сходить наступної весни в березні-травні і восени в серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 8–9 см. Максимальна плодючість — 1200 горішків.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла потовщено-циліндрична, висока, нерідко містить червонувато-фіолетовий пігмент. Сім'ядолі яйцеподібні, на верхівці трохи виімчасті, на коротких черешках, тонкі, завдовжки 12–18 мм, завширшки 8–10 мм, з чітко вираженими петельно-сітчастим жилкуванням у вигляді потовщеної середньої жилки і двох помітніших довгих поздовжніх бокових рясно розгалужених жилок, які відходять від основи середньої; інші бокові жилки не такі довгі, тонко розгалужені. Перших листків у кільці чотири, вони овальні, на верхівці гострі, з невеликим шипом, інколи дещо обернено-яйцеподібні, майже сидячі, до верху коротковолосисті, по краю (і зі споду по середній жилці) вкриті дрібними конічними гачкоподібними шипами, оберненими вниз до черешка. Наступні чотири листки теж у кільці, схожі на перші, але одразу після появи дужче витягнуті. Надсім'ядольне міжвузля чотиригранне, вкрите жорсткими, оберненими донизу гачкоподібними шипами, інколи мають червонувато-фіолетовий пігмент, помітний і на нижньому боці сім'ядоль. Із пазух сім'ядоль швидко розвиваються бокові пагони.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +1...2 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, городах, у садах, особливо рясно на вологих місцях. Поширений по всій країні.

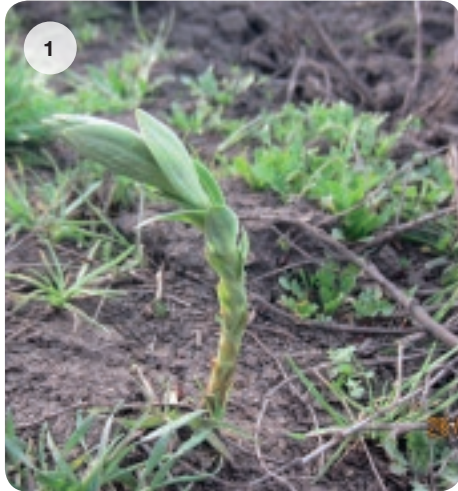
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Пік® 75 WG, в. г.	Старане™ Преміум 330 EC, к. е.
Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Молочай лозяний

МОЛОЧАЙ ЛОЗНЫЙ, EUPHORBIA VIRGATA W.K.

РОДИНА: молочайні — Euphorbiaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Молочай лозяний
Молочай лозный
Euphorbia virgata W.K.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, голе, сизувато-зелене, заввишки 30–100 см. Листки зближені, довгасто-лінійні, по краях загострені. Суцвіття — зонтик. Корінь розгалужений, потовщений, з пагонами.

РОЗВИТОК: Сходить із травня по серпень. Цвіте в травні-червні. Плодоносить з червня по серпень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше 3–4 см, переважно навесні наступного року. Свіждостигле насіння з низькою схожістю. Максимальна плодючість — 32 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла буває заввишки 10 мм і вище, коричнево-червонувата. Сім'ядолі довгасто-овальні, на верхівці заокруглені, завдовжки 8–12 мм, завширшки 1–3 мм, біля основи клиноподібні, на дуже коротких черешках, темно-зелені, сизуваті, трохи м'ясисті, без помітних жилок. Перші листки довгасті, на верхівці гострі, на дуже коротких черешках, голі, темно-зелені, матові, сизуваті, вкриті зверху тонким восковим нальотом. Із жилок на листках добре помітна лише середня. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки 8 мм і більше. Сходи у всіх частинах голі, сизуваті. У нижній частині сходів рано починають утворюватися придаткові бруньки, які пізніше дають бокові пагони.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на півдні Степу, в Криму, південно-західному Лісостепу. Рoste на полях, перелогах, пасовищах, біля доріг, у великій кількості на легких ґрунтах. З близьких видів цього роду в Україні поширені молочай польовий (кореневищний багаторічник), молочай-сонцегляд і молочай садовий (ярі однорічники), які ростуть там само, де й молочай лозяний.

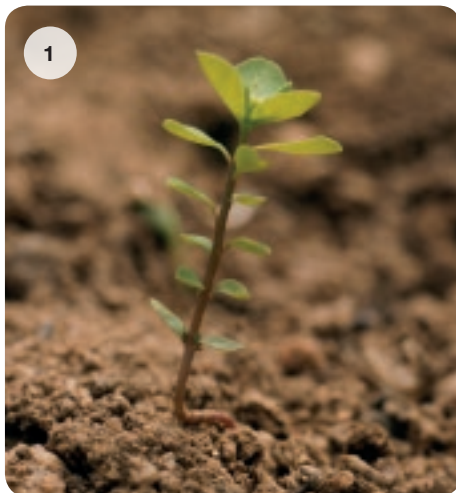
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Молочай-сонцегляд

МОЛОЧАЙ-СОЛНЦЕГЛЯД, EUPHORBIA HELIOSCOPIA L.

РОДИНА: молочайні — Euphorbiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярий (ранні ярі)

Молочай-сонцегляд
Молочай-солнцегляд
Euphorbia helioscopia L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, голе, сизувато-зелене, заввишки 30–100 см. Листки зближені, довгасто-лінійні, по краях загострені. Суцвіття — зонтик. Корінь розгалужений, потовщений, з пагонами.

РОЗВИТОК: Сходить з травня по серпень. Цвіте в травні-червні. Плодоносить з червня по серпень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 3–4 см, переважно навесні наступного року. Свіждостигле насіння з низькою схожістю. Максимальна плодючість — 32 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла червонувата, завдовжки 15–20 мм, завширшки 1–1,25. Сім'ядолі овальні, на верхівці заокруглені і нерідко трохи виїмчасті, завдовжки 8–10 мм, завширшки 5–6 мм, на досить широких черешках завдовжки 4–5 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді трьох головних тонких гіллястих жилок, які розходяться від основи пластинки. Перші листки округло-обернено-яйцеподібні, у верхній своїй половині по краю дрібно-пильчато-зубчасті (інколи майже цілюнокрай), з чіткою поздовжньою жилкою і менш чіткими її боковими розгалуженнями, зі споду нерідко з темними цяточками, на верхівці виїмчасті, до основи звужені в короткі черешки. Друга пара листків схожа на першу, але ці листки більші, теж супротивні. Надсім'ядольне міжвузля розвинене, завдовжки 10 мм і більше. Сходи голі сизо-зелені, черешки листків інколи з простими відстовбурченими волосками, окремі волоски можуть бути і зі споду листків. Сім'ядолі зі споду нерідко червонуваті.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +3...4 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на півдні Степу, в Криму, південно-західному Лісостепу. Ростає на полях, перелогах, пасовищах, біля доріг, у великій кількості на легких ґрунтах. З близьких видів цього роду в Україні поширені молочай польовий і молочай лозяний (кореневищні багаторічники) та молочай садовий (ярі однорічники), які ростуть там само, де й молочай-сонцегляд.

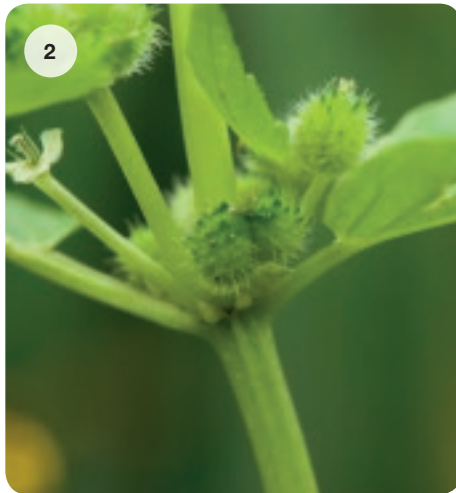
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Переліска однорічна

ПРОЛЕСНИК ОДНОЛЕТНИЙ, MERCURIALIS ANNUA L.

РОДИНА: молочайні — Euphorbiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

Переліска однорічна
Пролесник однолітний
Mercurialis annua L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме або розлоге, гіллясте, тупогранчасте, на вузлах трохи потовщене, заввишки 40–50 см. Листки супротивні, черешкові, видовжено-яйцеподібні, загострені, світло-зелені, нерівномірно-пильчасті. Облямівка часто вийчаста. Перші справжні листки трохи опушені. Квітки зеленувато-жовті, чоловічі — скупчені в клубочки на довгих квітконіжках, жіночі — переважно сидячі в листових пазухах. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить наприкінці весни. Цвіте з червня до пізньої осені.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +24...26 °С.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщено-циліндрична, багряно-пурпурова, завдовжки 20–50 мм, завширшки 1 мм, зазвичай укрита дрібними пиптиками. Сім'ядолі овально-округлі, завдовжки 8–10 мм, завширшки 6–8 мм, на червонуватих черешках, по довжині майже рівних пластинці. Жилкування сім'ядоль у вигляді трьох жилок, які відходять від верхівки черешка, з них середня вилкувато-гілляста, жилки темнуваті, виділяються на зеленому тлі пластинки сім'ядоль. Перші листки супротивні, овальні, зубчасті, з розсіяними волосками по краю і жилках, зі споду і на черешках, з перисто-петельними жилками. З пазух сім'ядоль і перших листків рано розвиваються бокові пагони. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ПОШИРЕННЯ: Поширений на півдні України, особливо любить багаті на поживні речовини, гумусові ґрунти від піщаних до суглинистих і теплі місцини. Рослина отруйна.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Льонок звичайний

ЛЬНЯНКА ОБЫКНОВЕННАЯ, LINARIA VULGARIS L.

РОДИНА: ранникові — Scrophulariaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Льонок звичайний
Льнянка обыкновенная
Linaria vulgaris L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, в нижній частині голе, у верхній опушене, заввишки 30–100 см. Листки лінійно-ланцетні, сидячі, голі. Суцвіття — квітки, зібрані у верхівковій китиці, віночок жовтий з червонувато-оранжевою опуклою частиною на нижній губі. Корінь розгалужений стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні-травні. Цвіте з першого року життя в червні — вересні. Плодоносить у серпні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 3–4 см, переважно навесні наступного року, свіжодостигле насіння з низькою схожістю. Максимальна плодючість — 100–6000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, висока, трохи бруднувато-фіолетова, циліндрична, завдовжки біля 10–15 мм, завширшки 0,5–0,75 мм, донизу непомітно переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі спочатку яйцеподібно-грушеподібні, біля основи розширені, потім різко звужені, з відтягнутою тупуватою верхівкою, сидячі. Мірою росту сім'ядолі витягуються, стають майже довгастими, на верхівці гоструваті, до основи клиноподібно звужені, завдовжки 6–8 мм, завширшки 2–3 мм, на черешках завдовжки 2–2,5 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки і коротких петельно-розлогих бокових. Перші листки довгасто-овальні, на верхівці тупі або трохи гоструваті, на коротких черешках, з чіткою звивистою середньою жилкою і тонкими черговими петельно-сітчастими боковими гілочками, які відходять від неї й утворюють своїми розгалуженнями округлі кутові комірки. Третій і четвертий листки теж супротивні, довгасті, на верхівці тупі, відділені від перших двох високим тонким міжвузлям завдовжки 10–15 мм. Сходи голі, блідо-зелені, матові, сизуваті — вкриті з обох боків восковим нальотом.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +22...26 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях і пасовищах, уздовж шляхів майже по всій території країни. Любить багаті на поживні речовини ґрунти.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Якірці сланкі

ЯКОРЦЬ СТЕЛЯЩИЕСЯ, *TRIBULUS TERRESTRIS* L.

РОДИНА: парнолисті — Zygophyllaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні)

Якірці сланкі
Якорць стелящися
Tribulus terrestris L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, гіллясте, волосисте, завдовжки 20–60 см. Корінь стрижневий. Листки супротивні, парноперисті, зверху голі, зі споду опушені, з маленькими прилистками. Суцвіття — блідо-жовті квітки в пазухах листків.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — червні. Цвіте у червні — серпні. Плодоносить з серпня по листопад.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 5700 горішків з 1 рослини. Глибина проростання — не більше за 12–15 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина вкрита дрібними відстовбурченими волосками. Сім'ядолі довгасті, майже чотирикутні, однакові по ширині і лише біля основи ледь звужуються, на верхівці виїмчасті, завдовжки 9–12 (15) мм, завширшки 3–5 мм, на черешках завдовжки 7–10 мм, світло-білуваті, зазвичай кольором дуже відрізняються від зелених сім'ядоль; черешки біля основи і на верхівці розширені, дрібно-розсіяно-волосисті. Пластинки сім'ядоль зверху теж укрите дрібними відстовбурченими волосками, зі споду білі, трохи м'ясисті. Перші листки чергові. Перший листок парноперистий; листки його довгасто-ланцетні, середні найбільші, завдовжки 8–10 мм, завширшки 2–2,5 (3) мм, нижні й верхні дрібніші. Усі листки біля основи трохи асиметричні (нерівнобокі), на коротких світлих черешках, на верхівці гоструваті, волосисті, зі споду пластинок опушення густіше. Черешок листка (до першої пари листочків) завдовжки 15–20 мм. Наступні листки схожі на перший, але більші. Надсім'ядольна частина стебла нерозвинена.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні. Засмічує поля, луки і пасовища, сади й городи. Росте по берегах водойм, біля каналів зрошувальних і осушувальних систем, жител і доріг, дуже рясно на піщаних ґрунтах.

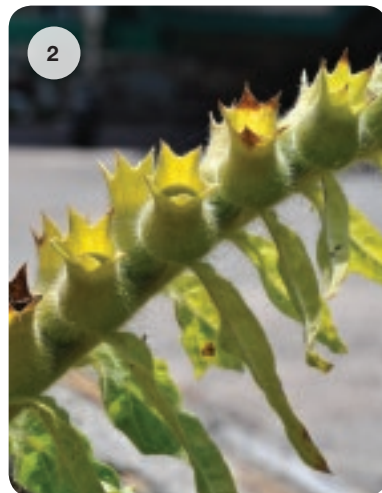
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Блекота чорна

БЕЛЕНА ЧЕРНАЯ, HYOSCYAMUS NIGER L.

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічник

Блекота чорна
Белена черная
Hyoscyamus niger L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–100 см, розгалужене, вкрите клейкими пухнастими волосками. Листки чергові, яйцеподібні, крупнозубчасті, прикореневі — короткочерешкові, стеблові — сидячі, вкриті залозистими волосками. Суцвіття — квітки в густих завитках, віночок брудно-жовтий із фіолетовими жилками. Корінь стрижневий.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: підсім'ядольна частина малопомітна. Сім'ядолі ланцетні, загостріні до верхівки, завдовжки 8–10 мм, завширшки 2,5–3,5 мм, до основи звужені в черешки завдовжки 3–5 мм. Перші листки чергові, перший листок овальний, злегка обернено-яйцеподібний, на верхівці тупий, унизу звужений у широкий синюватий черешок. Другий листок схожий на перший, по краю хвилястий. Третій і наступні листки теж схожі на перший, чергові, більші.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Цвіте в перший рік життя в червні-липні, на другий рік — у травні-червні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 1–1,5 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 5 років. Максимальна плодючість — близько 447 000.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +4...6 °С, оптимальна — +18...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, городах, у садах, на пасовищах по всій країні. Отруйна рослина.

ЗАСМІЧУЄ ПІЗНІ ЯРІ КУЛЬТУРИ: кукурудзу, сорго, цукровий буряк, соняшник.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Трофі™ 90, к. е.
Лонтрел™ Гранд, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Дурман звичайний

ДУРМАН ОБЫКНОВЕННЫЙ, DATURA STRAMONIUM L.

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Дурман звичайний
Дурман обыкновенный
Datura stramonium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме заввишки 30–120 см, вилкувато-розгалужене, неопушене. Листки чергові, яйцеподібні, виїмчато-зубчасті, загострені, на черешках завдовжки 5–10 см. Квітки на коротких ніжках, поодинокі в розгалуженнях стебла. Чашечка трубчаста, п'ятигранна. Віночок лікоподібний, білий, удвічі довший за чашечку, завдовжки до 10 см. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — жовтні. Цвіте з червня до пізньої осені. Плодоносить у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — близько 46 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 10–12 см, але осінні сходи не зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина зеленувата, завдовжки 20–25 мм (і більше), завширшки 1,25 мм. Сім'ядолі ланцетно-лінійні, завдовжки 23–35 мм, завширшки 3,5–4,5 мм. У нижній частині звужені догори, на черешку завдовжки 7–8 мм. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки, яка доходить до верхівки пластинки, і нечітких коротких бокових гілочок. Перші листки чергові. Перший листок довгастий, злегка яйцеподібний, завдовжки 20–40 мм, завширшки 10–15 мм, на верхівці гострий, біля основи клиноподібний, звужений у черешок. Жилкування листка у вигляді середньої жилки, широкої через вузькі плівчасті білуваті смуги по боках від неї і тонкі петельні бокові гілочки, які відходять від неї. Другий листок схожий на перший, по краю трохи хвилястий. Третій листок теж схожий на перший формою, але більший, по краю хвилясто-зубчастий. Надсім'ядольне міжвузля завдовжки біля 5 мм, потовщене. Сходи мають неприємний дурманний запах.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +24...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, у садах і на городах спорадично майже скрізь, особливо часто на зволжених місцях і пустирях. Отруйна рослина.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ КУЛЬТУРИ: кукурудзу, соняшник, сою, цукровий буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Паслін чорний

ПАСЛЕН ЧЕРНЫЙ, SOLANUM NIGRUM L.

РОДИНА: пасльонові — Solanaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Паслін чорний
Паслен черный
Solanum nigrum L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 15–90 см, пряме, розгалужене, голе або з рідкими волосками. Листки еліптично-яйцеподібні, яйцеподібно-трикутні, виімчасто-зубчасті або цілокраї, на коротких черешках. Суцвіття — зонтикоподібний завиток. Квітки білі або жовтувато-зелені, рідко злегка фіолетові. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить з травня до кінця літа. Цвіте з червня до пізньої осені. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 4–5 см. Максимальна плодючість — 282 000 насінин. Життєздатність насіння в ґрунті — 1–3 роки.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 15–20 мм, завширшки 0,8–1 мм, злегка фіолетова, вкрита густими дрібними залозистими волосками. Сім'ядолі широколанцетні, до верху звужені і на верхівці загострені, завдовжки 8–12 мм, завширшки 4–6 мм, на черешках завдовжки 5–7 мм, залозисто-опушені. Жилкування сім'ядоль у вигляді тонкої середньої жилки і коротких сітчасто-гіллястих бокових жилок. Перший листок коротко- і широкояйцеподібний, суцільнокрай, на верхівці гоструватий, біля основи трохи серцеподібний, завдовжки до 20 мм, завширшки 15 мм, на черешку завдовжки 5–8 мм. Другий і третій листки схожі на перший. Усі листки і їхні черешки вкрито дрібними густими залозистими волосками. Жилкування листків у вигляді тонкої середньої жилки і ще тонших петельних бокових жилок. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене. Молоді сім'ядолі зазвичай трохи брудно-фіолетові (головно зі споду), листки темно-зелені, зі споду теж синюваті, особливо по жилках.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +24...26 °С, максимальна — +34...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні, особливо на зрошуваних землях півдня України та в Криму на посівах овочевих культур і сої.

ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ЯРІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гоал™ 2Е, к. е.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Курячі очка польові

ОЧНЫЙ ЦВЕТ ПОЛЕВОЙ, *ANAGALLIS ARVENSIS* L.

РОДИНА: первоцвітні — Primulaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні ярі)

Курячі очка польові
 Очний цвіт польовий
Anagallis arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло чотиригранне, висхідне, розлоге, заввишки 10–25 см. Листки яйцеподібні, цілокраї, сидячі, супротивні, зі споду крапчасті. Суцвіття — поодинокі пазушні квітки на порівняно довгих квітконіжках, віночок — червоні або сині зірочки. Корінь стрижневий, розгалужений. Епикотиль і гіпокотиль коричнево-червонуваті.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — травні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість 4000 насінин. Глибина проростання — не більше за 4–5 см. Після досягання у насіння настає стан біологічного спокою до наступної весни.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина гола, зазвичай зеленувата або коричнево-червонувата, завдовжки 5–8 мм, інколи довша, донизу поступово звужується і переходить у ниткоподібний корінець. Сім'ядолі ланцетні, на верхівці гоструваті, завдовжки 4–5 мм, завширшки 1,2–1,5 мм, на коротких широких черешках, з нечітким жилкуванням. Перші листки дрібні, овальні або довгасто-яйцеподібні, на верхівці гоструваті, сидячі, з трохи потовщеною, але тонкою, зі споду випуклою середньою жилкою і менш чіткими боковими гілочками, з яких помітніші дві, які відходять догори від основи пластинки. Третій і четвертий листки теж супротивні, переважно схожі на перші два. Надсім'ядольне міжвузля невисоке, чотиригранне, на ребрах із вузькими, плівчастими, напівпрозорими, поздовжніми облямівками (крилами). Друге міжвузля довше, теж чотиригранне, на ребрах вузько-плівчато-крилате.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +4...5 °С, оптимальна — +14...16 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, у садах, уздовж шляхів і в лісосмугах по всій території країни. Рослина отруйна, небезпечна для домашньої худоби й птиці.

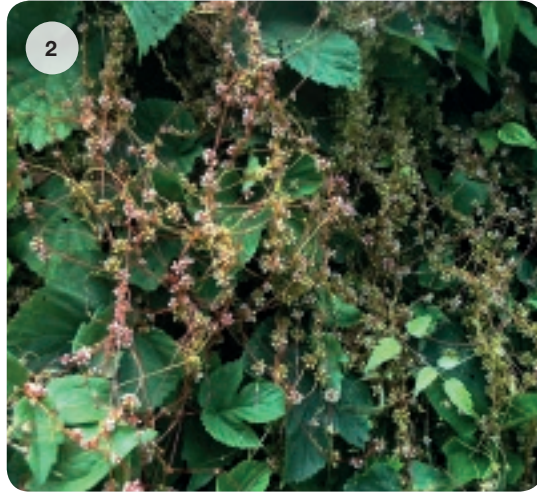
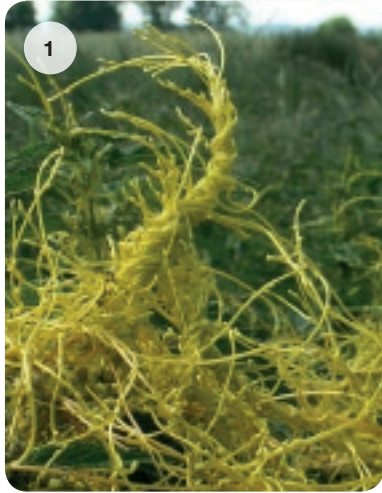
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ І ЯРІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак, кукурудзу, соняшник, сою, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Повитиця польова

ПОВИЛИКА ПОЛЕВАЯ, CUSCUTA CAMPESTRIS YUNCK.

РОДИНА: повитицеві — Cuscutaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

КАРАНТИННИЙ ВИД: обмежено поширений
в Україні (31,5 тис. га)

ТИП: Паразити

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Пізні ярі

Повитиця польова
Повилика полевая
Cuscuta campestris Yunck.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло ниткоподібне, жовте або оранжево-жовте, витке, обвивається навколо рослин-живителів і присмоктується до них за допомогою особливих присосків — гаусторіїв. Листки недорозвинуті, лусочкоподібні. Суцвіття — дрібні квітки на ніжках, зібрані в густі клубочки, білі або зеленувато-білі. Чашечка напівкуляста, гладенька, блискуча. Віночок дзвоникоподібний, з яйцеподібно-клиноподібними або трикутними лопатями. Корінь — справжнього коріння у повитиці немає. До того часу, поки вона прикріпиться до ураженої рослини (2–3 тижні), повитиця живиться за допомогою тонких волосків на нижньому потовщеному кінці рудиментарного кореня.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — червні. Цвіте в червні — серпні. Плононосить у липні — жовтні. Плід — двогніздна коробочка.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 15 тис. насінин. Життєздатність насіння в ґрунті — до 6 років. Глибина проростання — не більше за 4–6 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сходи на вигляд як білуваті або слабо-зелені обрізки, нерідко як жовтуваті ниточки, тонкі або товщі, шнуроподібні, до одного кінця поступово булавоподібно потовщені. Сім'ядоль немає, тільки в окремих помітні їхні залишки (рудименти). Спершу повитиці можуть жити самостійно, тому в окремих видів на нижньому потовщеному кінці розвиваються тонкі волоски. Проростки сягають завдовжки кількох сантиметрів, закручені спіраллю. Далі, знайшовши рослину-господаря, проростки обвивають її, присмоктуються, і повитиця починає паразитувати. Повитиця польова належить до тонкостеблих повитиць.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +26...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій території країни (Лісостеп, Полісся, Степ), найбільше в південних областях: Запорізькій (9,2 тис. га), Херсонській (6,3 тис. га), Миколаївській (5,7 тис. га), АР Крим (7,2 тис. га).

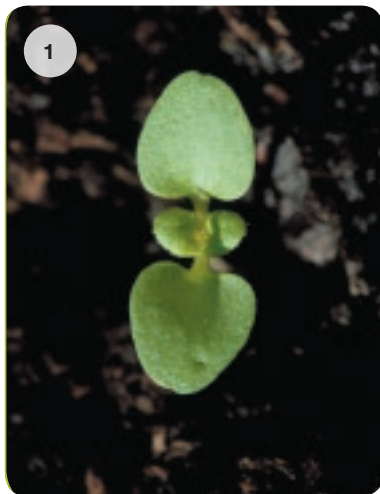
ЗАСМІЧУЄ ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ КУЛЬТУРИ ТА БАГАТОРІЧНІ ТРАВИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гоал™ 2E, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Вероніка персидська

ВЕРОНИКА ПЕРСИДСКАЯ, VERONICA PERSICA POIR. EX LAM

РОДИНА: подорожникові — Plantaginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Дворічні або зимуючі однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Вероніка персидська
Вероника персидская
Veronica persica Poir. ex Lam

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне або лежаче, розгалужене біля основи, заввишки 10–30 см. Листки черешкові, нижні округлі, верхні три-, п'ятилопатові. Суцвіття — квітки на довгих ніжках. Віночок бузкового або синього кольору, в діаметрі 2–3 мм. Корінь стрижневий.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 5–10 мм, опушена дрібними волосками, синювата. Сім'ядолі яйцеподібні, на черешках дещо довших за пластинки. Перші листки яйцеподібні, з трьома тупими зубцями по боках і більшим центральним. Третій і четвертий листки схожі на перший, але у них зубці гостріші, спрямовані догори. Надсім'ядольне міжвузля до 8–10 мм завдовжки, наступні міжвузля розвинуті. На всій поверхні сходів є вузлуваті (багатоклітинні) волоски. Відрізняється від вероніки плющолистої меншим розміром сім'ядоль.

РОЗВИТОК: Сходить рано навесні або в серпні — жовтні. Літньо-осінні сходи зимують, цвіте у квітні-травні. Плодоносить у червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Насіння зберігає схожість у ґрунті 5–7 років. Максимальна плодючість — 5000 насінин.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій території України, крім Карпат і Прикарпаття. Росте на полях і луках, садах і городах, любить понижені зволожені місця. Тіньовитривала. Засмічує озимі зернові культури, овочеві культури, багаторічні трави. Як бур'ян не дуже шкідлива і легко знищується звичайними агротехнічними заходами.

ЗАСМІЧУЄ ОЗИМІ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Пріма™ Форте 195, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Вероніка плющоліста

ВЕРОНИКА ПЛЮЩЕЛИСТНАЯ, VERONICA HEDERIFOLIA L.

РОДИНА: подорожникові — Plantaginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Вероніка плющоліста
Вероника плющелистная
Veronica hederifolia L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло висхідне або лежаче, розгалужене біля основи, заввишки 10–30 см. Листки черешкові, нижні округлі, верхні 3-, 5-лопатові. Суцвіття — квітки на довгих ніжках, які виходять з пазух середніх і верхніх листків. Віночок бузкового або синього кольору, 2–3 мм у діаметрі. Корінь стрижневий.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 10–12 (15) мм, завширшки 1 мм, темно-зелена або дещо пурпурова. Сім'ядолі овальні, м'ясисті, завдовжки 6–10 мм, завширшки 4–6 мм, зверху темно-зелені, зі споду червонуваті, на черешках, які дорівнюють довжині пластинки, з помітною центральною жилкою і двома боковими дугоподібно вигнутими. Перші листки широко-обернено-яйцеподібні, 3-лопатові, з широкою закругленою верхівковою лопаттю і меншими гострими бічними на коротких черешках (2 мм). Сходи рясно опушені короткими волосками.

РОЗВИТОК: Сходить рано навесні або в серпні — жовтні. Літньо-осінні сходи зимують. Цвіте у квітні-травні. Плодоносить у червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Насіння зберігає схожість у ґрунті 5–7 років. Максимальна плодючість — до 5000 насінин.

ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій території України, крім Карпат і Прикарпаття. Росте на полях і луках, садах і городах, любить понижені зволожені місця. Тіньовитривала. Засмічує овочеві культури, багаторічні трави.

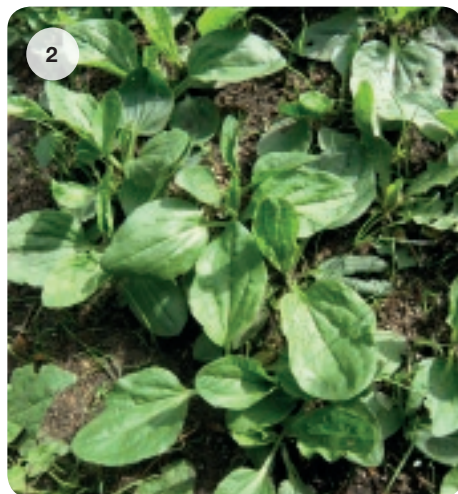
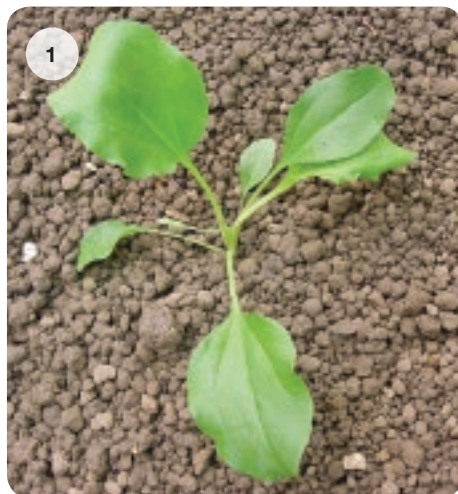
ЗАСМІЧУЄ ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Пріма™ Форте 195, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Реглон® Ейр, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Подорожник великий

ПОДОРІЖНИК БОЛЬШОЙ, PLANTAGO MAJOR L.

РОДИНА: подорожникові — Plantaginaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Подорожник великий
Подорожник большой
Plantago major L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло заввишки 10–60 см, просте, безлисте, голе або трохи опушене. Листки чергові, широкоовальні, з 3–9 дугоподібними жилками, цілокраї, на широких довгих черешках, зібрані в прикореневу розетку. Суцвіття — світло-буруваті квітки, зібрані в щільне, довге, циліндричне, колосоподібне суцвіття. Корінь у вигляді тонких китиць відходить від кореневої шийки.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні й у серпні-вересні. Цвіте з першого року життя в червні — серпні. Плононосить з липня по жовтень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 320 000 насінин. Життєздатність насіння в ґрунті — до 7 років. Глибина проростання — не більше за 3 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла дуже низька, слабзорозвинена. Сім'ядолі довгасті, на верхівці тупі, завдовжки 5–8 мм, завширшки 1,8–2 мм, на черешках завдовжки 2–3 мм, зрощені біля основи в невелику плівчасту піхву, з ледь помітною середньою жилкою. Перший листок спочатку вузький, довгастий, згодом ширшає, стає овальним, дещо яйцеподібним, з видовженими мірою росту черешками. Жилкування листка у вигляді трьох поздовжніх жилок, які виходять із черешка, з них середня помітніша, біля основи потовщена, до верху дуже звужується, стає малопомітною, бокові жилки зверху з'єднуються з середньою. Листок з верхнього боку інколи вкритий рідкими короткими волосками. Другий листок здебільшого схожий на перший. У момент появи листки бувають по краю трохи хвилястими. Черешки листків в основі розширюються в невеличкі піхви і мірою росту рослини істотно видовжуються. Сходи темно-зелені.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +26...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій території країни. Росте переважно на луках, рідко в посівах, дуже часто на зволжених і перезволжених землях, по берегах водойм, каналів зрошувальних і осушувальних систем.

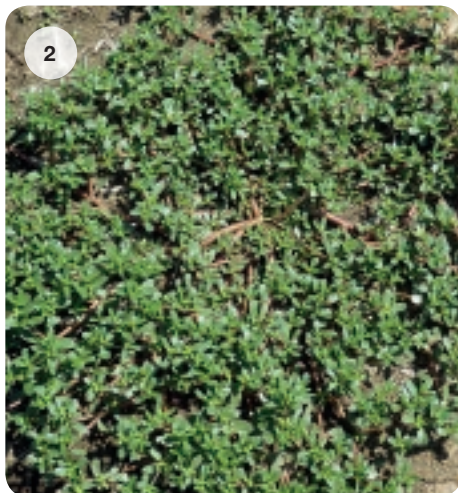
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПОШИРЕНИЙ У БАЛКАХ ТА ВОЛОГИХ МІСЦЯХ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Топшот™ 113 OD, о. д.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Цитадель™ 25 OD, о. д.

Портулак городній

ПОРТУЛАК ОГОРОДНІЙ, PORTULACA OLERACEA L.

РОДИНА: портулакові — Portulacaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі

Портулак городній
Портулак огородний
Portulaca oleracea L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, гіллясте, м'ясисте, соковите, голе, заввишки 15–40 см. Листки сидячі, супротивні, м'ясисті, клиноподібно-обернено-яйцеподібні, тупі, завдовжки 1–2 см і завширшки до 17 см. Суцвіття — поодинокі жовті дрібні сидячі квітки в розгалуженнях стебла в пазухах листків. Пелюстки обернено-яйцеподібні, біля основи зрослися. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — липні. Цвіте в червні — серпні. Плодоносить з липня по вересень.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 3 см. Життєздатність насіння — до 40 років. Максимальна плодючість — 3 млн насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла завдовжки 10–15 мм, потовщена, м'ясиста, завширшки 1,5–1,8 мм, червонувата. Сім'ядолі довгасто-еліптичні, завдовжки 8–10 мм, завширшки 2–3 мм, на коротких черешках завдовжки 1,5–2 мм, на верхівці заокруглені, м'ясисті, темно-зелені. Жилкування сім'ядоль нечітке, помітніша середня жилка, бокові жилки петельно-переплетені. Перші листки супротивні, темнувато-зелені, м'ясисті, довгасто-обернено-яйцеподібні, завдовжки 15–20 мм, завширшки 7–9 мм, на верхівці широко розгалужені, біля основи поступово звужені в досить короткі черешки. Жилкування листків у вигляді тонкої середньої жилки і кількох пар тонших бокових гілочок, які відходять від неї і, не сягаючи краю пластинки, зникають у масі дрібних розгалужень. Друга пара листків виходить безпосередньо над першою і схожа на неї, через це здається, ніби у сходів чотири перших листки, які виходять кільцем над сім'ядолями. З пазух сім'ядоль при появі другої пари листків з'являються бокові пагони, кожен із парою супротивних перших дрібних листків, схожих на описані вище листки головного пагона.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +8...10 °С, оптимальна — +26...36 °С, максимальна — +52...54 °С.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні, особливо багато його на півдні. Росте на легких супіщаних ґрунтах, засмічує просапні городні й технічні культури, особливо на зрошуваних землях.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ ПІЗНІ ЯРІ КУЛЬТУРИ, ОСОБЛИВО НА ЗРОШЕННІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пік® 75 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Резеда жовта

РЕЗЕДА ЖЕЛТАЯ, RESEDA LUTEA L.

РОДИНА: резедові — Resedaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Стрижнекореневі

Резеда жовта
Резеда желтая
Reseda lutea L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, дрібно опушене, завдовжки 30–60 см. Листки чергові, нижні — цілокраї, решта — перистороздільні. Коренева система у вигляді товстого головного кореня і тонших бічних корінців. Суцвіття — квітки, зібрані в китиці завдовжки до 20 см на верхівках безлистих стебел, жовтувато-зелені, з приємним запахом.

РОЗВИТОК: Цвіте в перший рік життя в червні — серпні. Плононосить у липні — жовтні. Сходить з насіння, пагони з підземних бруньок з'являються у квітні-травні та в серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 410 600 насінин. Глибина проростання — не більше за 4 см. Життєздатність у ґрунті — не менше ніж 5 років. Літньо-осінні сходи не зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, завдовжки 4–8 мм. Сім'ядоли овальні, завдовжки 6–8 мм, завширшки 4–6 мм, трохи м'ясисті, нерівні між собою за величиною, на черешках завдовжки 5–6 мм. Перші листки почергові, довгасто-лопатні, до основи поступово звужуються в черешок. Найближчі листки схожі на перші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна +12...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, городах, у садах, уздовж доріг у Степу і на півдні країни.

ЗАСМІЧУЄ ЯРІ І ОЗИМИ КУЛЬТУРИ: зернові, кукурудзу, соняшник, ріпак, буряк, овочеві.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пік® 75 WG, в. г.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Приворотень польовий

МАНЖЕТКА (НЕВЗРАЧНИЦА) ПОЛЕВАЯ, *APHANES ARVENSIS* L.

РОДИНА: розоцвіті — Rosaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Приворотень польовий
Манжетка (невзрачниця) полевая
Aphanes arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Рослина сягає 10–30 см. Стебло стелиться або піднімається, просте або гіллясте, опушене жорсткими волосками. Листя 3–5 разів надрізане, жорстково-лосисте, прилистки великі, зубчасті. Квітки маленькі, зеленувато-жовті, зібрані в клубочки по 10–20 штук. Насіння яйцеподібне, загострене, плоске, світло-коричневе.

РОЗВИТОК: Сходить восени, на півдні — навесні. Цвіте з травня по вересень.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі яйцеподібні, з затупленою основою листової пластинки, досить маленькі.

ПОШИРЕННЯ: Любить м'який і вологий клімат. Проростає в холодних умовах. Індикатор глини і кислих ґрунтів.

МОЖЕ ЗАСМІЧУВАТИ ГРУПИ КУЛЬТУР: зернові, просапні й овочі, виноградники.

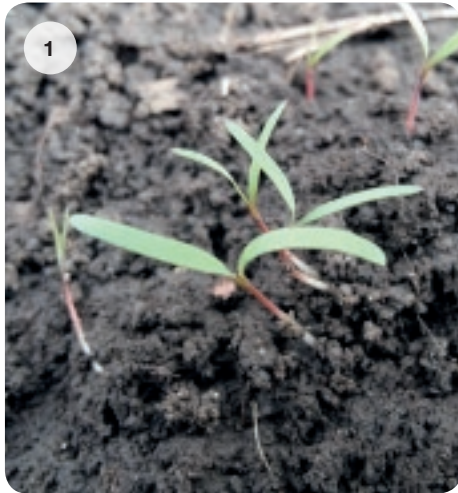
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р.к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Пік® 75 WG, в. г.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Логран® 75 WG, в. г.	

Рутка лікарська

ДЫМЯНКА ЛЕКАРСТВЕННАЯ (АПТЕЧНАЯ), FUMARIA OFFICINALIS L.

РОДИНА: руткові — Fumariaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (ранні ярі)

Рутка лікарська

Дымянка лекарственная (аптечная)
Fumaria officinalis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 20–50 см, голе, розгалужене. Листки чергові, двоперистороздільні, на довгих черешках. Суцвіття — пазушні квітки. Чашолистки вузьчі, ніж віночок, яйцеподібно-ланцетні, зубчасті. Віночок завдовжки 7–9 мм, рожево-пурпуровий, зовнішня пелюстка тупа. Приквітки майже удвічі коротші за квітконіжки. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить лише наступної весни в кінці лютого — у травні. Цвіте в березні — червні. Плодоносить у червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 10–11 см. Максимальна плодючість — 15 000 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольне коліно синювато-червонувате, заввишки 10–12 мм. Сім'ядолі лінійні, завдовжки 20–30 мм (і більше), завширшки 2–3 мм, догори загострені, донизу поступово звужені в порівняно широкий черешок завдовжки 8–10 мм. Інколи сім'ядолі нерівні між собою — одна дещо більша за іншу. Перший листок на довгому черешку трирозсічений, бокові його сегменти в обрисі довгасто-обернено-яйцеподібні, двороздільні або дворозсічені, з дво- або трироздільними частинами, з вузьколанцетними або довгастими частинами. Верхній сегмент зазвичай трироздільний. Другий листок на ще довшому черешку, трійчастий. Бокові його листочки трійчасто-розсічені, з довгастими сегментами, які, своєю чергою, з зубчиками. Верхівковий листок теж трирозсічений, бокові його сегменти двороздільні, з ланцетними частками, одна з яких завжди менша за другу; верхній (середній) сегмент ланцетний.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +18...20 °С. Сходи не витримують температури нижче за -3,8 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, біля доріг. Засмічує переважно просапні культури. Рослина лікарська, медонос, пергонос.

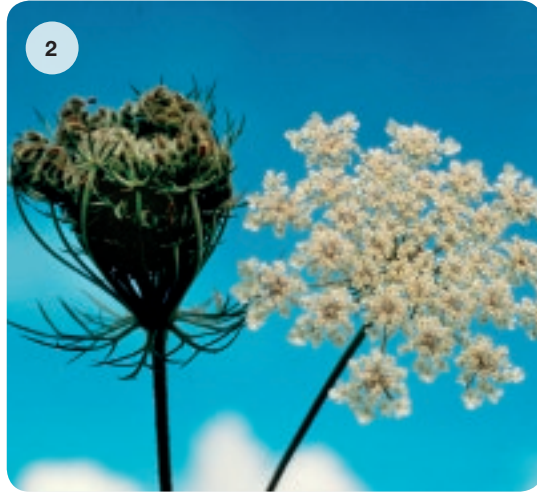
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ І РАННІ ЯРІ: зернові, горох, ріпак.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Морква дика

МОРКОВЬ ДИКАЯ, DAUCUS CAROTA L.

РОДИНА: селерові — Аріасеае
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Малорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Дворічні

Морква дика
Морковь дикая
Daucus carota L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 25–80 см, жорстковолосисте. Листки двічі або тричі перисторозсічені, з довгастими або лінійними, надрізано-зубчастими часточками. Суцвіття — квітки, зібрані у великі зонтики, крайні більші. Пелюстки білі або жовті, всередині зонтика квітка неплодоносна, темно-червона, на довгій ніжці. Корінь стрижневий, товстий, м'ясистий, у діаметрі до 25–30 мм.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — травні. Починає цвісти в перший рік життя в червні-липні. Плодоносить у липні-серпні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 8–10 см. Максимальна плодючість — 12 600 сім'янок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина завдовжки 10–15 мм, зеленувата, нерідко синювато-червонувата. Сім'ядолі лінійні, на верхівці загострені, з чіткою середньою жилкою і малопомітними боковими, завдовжки 15–25 мм, завширшки 1,5–2,5 мм, донизу поступово звужуються в досить довгі черешки, біля основи трохи розширені і зрощені. Перші листки чергові. Перший листок трирозсічений або трійчастий, бокові його листочки в обрисі яйцеподібні, перисторозсічені, з вузьколанцетними, на верхівці гострими сегментами. Черешок листка завдовжки 20–25 мм, укритий розсіяними короткими жорсткуватими відстовбурченими волосками. Пластинка листка вкрита рідкими дрібними жорсткуватими волосками, зверху зелена, зі споду блідіша, з помітними жилками. Другий листок перистий, з розсіченими листочками і роздільними сегментами, з вузьколанцетними гострими кінцевими частинами, теж із дрібними білими жорсткуватими розсіяними волосками. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +22...28 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, луках, пасовищах, у садах, на городах, уздовж шляхів по всій території країни. Засмічує багаторічні трави й інші багаторічні культури.

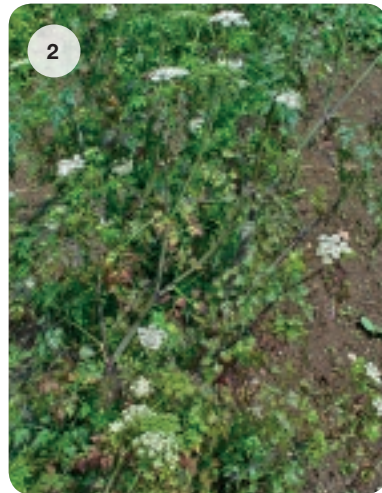
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Петрушка собача звичайна

КОКОРЫШ ОБЫКНОВЕННЫЙ, AETHUSA CYNARIUM L.

РОДИНА: селерові — Арііасеае**БОТАНІЧНИЙ КЛАС:** Дводольні**ТИП:** Непаразитні**ПІДТИП:** Малорічні**БІОЛОГІЧНА ГРУПА:** Дворічні**Петрушка собача звичайна**

Кокорыш обыкновенный

Aethusa cynarium L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло порожнисте, розгалужене, голе, заввишки 30–100 см. Листки чергові, дво- або триперисторозсічені. Суцвіття — складний зонтик. Обгортки в зонтиках складаються з трьох лінійних листочків, довших за зонтик. Квітки білі, з жовтувато-зеленуватим відтінком. Корінь стрижневий, веретеноподібний. Плід — сім'янка завдовжки 2–3 мм, завширшки 2–2,5 мм, завтовшки 1,25 мм. Маса 1000 насінин — 1,5–2 г. Форма плоду яйцеподібно-ребриста, колір жовтувато-коричневий.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — червні. Цвіте з червня по вересень. Плодоносить у серпні — жовтні.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Глибина проростання — 5–7 см. Життєздатність насіння в ґрунті — до 8 років. Максимальна плодючість — 500–600 сім'янок.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Сім'ядолі лінійні, на верхівці тупуваті, донизу поступово звужені в черешки завдовжки 10–12 мм (з черешком) і завширшки 2 мм. Перші листки чергові. Перший листок трирозсічений, сегменти його широко- і короткоклиноподібні, на верхівці трироздільні, з коротколанцетними частками.

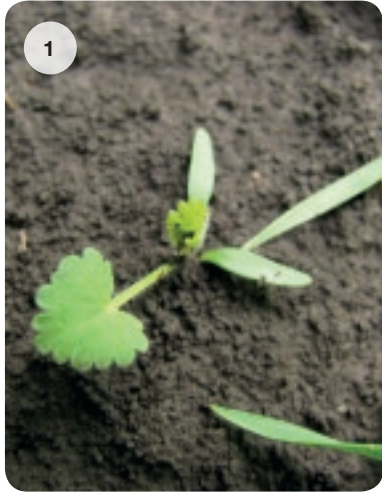
ПОШИРЕННЯ: Поширена по всій Україні, крім Степу. Трапляється рідко на полях, частіше на городах, у садах, чагарниках, росте вздовж доріг, на засмічених місцях.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.**Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:**

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Калісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Різак звичайний

РЕЗАК ОБЫКНОВЕННЫЙ, FALCARIA VULGARIS BERNH.

РОДИНА: селерові — Аріасеае

ТИП: Непаразитні

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Стрижнекореневі

Різак звичайний
Резак обыкновенный
Falcaria vulgaris Bernh.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Корінь веретеноподібний, довгий, прямий. Стебло висотою 30–50 см, голе, сизо-зелене, циліндричне, з тонкими борозенками, розгалужене.

Листя тверде, майже шкірясте; прикореневе — з довгими борозенчастими черешками, цільне або трійчасте; середні листки стеблові, трійчасті або дво-, трироздільні; верхні майже сидячі, трійчасті, частки листків лінійні або лінійно-ланцетні, загострені, часто серповидно вигнуті.

Квітки білі. Зонтикоподібні суцвіття у великій кількості зібрані в щиткоподібні волоти; обгортки і обгорточки складаються з 4–8 лінійно-шилоподібних листочків.

Плоди видовжено-лінійні, сплюснуті з боків; тонкі, вигнуті, ребристі сім'янки, жовто-коричневі, подібні до насіння кмину.

РОЗВИТОК: Цвіте в червні — серпні. Плоди дозрівають у серпні-вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 410 600 насінин. Глибина проростання — не більше за 4 см. Життєздатність у ґрунті — не менше ніж 5 років. Літньо-осінні сходи не зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина нерозвинена і сім'ядолі виходять ніби прямо з ґрунту. Сім'ядолі лінійно-видовжені, на верхівці тупі, біля 15 мм завдовжки і 2–3 мм завширшки, донизу звужені в черешки, розширені та злегка зрощені основами. Перші листки чергові. Перший листок коротко- і широкояйцеподібний, біля основи злегка серцеподібний, із боків пильчато-зубчастий. Жилкування виражене у вигляді помітної середньої жилки і бічних. Другий листок схожий на перший, але глибше зубчастий по боках.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна +12...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, городах, у садах, уздовж доріг у Лісостепу і Степу.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Скандикс гребінчастий

СКАНДИКС ГРЕБЕНЧАТЫЙ (ВЕНЕРИН ГРЕБЕНЬ), SCANDIX PECTEN-VENERIS L.

РОДИНА: селерові — Аріасеае

ТИП: Непаразитні

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ПІДТИП: Малорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі, або ранні ярі

Скандикс гребінчастий
Скандикс гребенчатый
(Венерин гребень)
Scandix pecten-veneris L..

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло помірно опушене, розгалужене, заввишки до 50 см. Має глибоко розділені «кучеряві» дво-, триперисті листки. Квітки дуже маленькі, білі, розташовані в суцвіттях — зонтиках. Великі плоди можуть доходити до 80 мм у довжину, довгі, вузькі й загострені.

РОЗВИТОК: Має тенденцію до проростання в жовтні й на початку листопада. Квітне з травня по серпень. Насіння не може залишатися в стані спокою довго.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 40 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 6–8 см. Життєздатність у ґрунті — не менше ніж 2 роки. Літньо-осінні сходи зимують.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина потовщено-циліндрична, 1 мм. Сім'ядоли довгі і вузькі, лінійні, на верхівці гоструваті, до основи непомітно переходять в черешок довжиною 40–60 мм і шириною 1,5–2,5 мм із помітною знизу середньою жилкою. Бічні жилки дуже тонкі. Перший листок в обрисі овально-трикутний, двоперисторозсічений, бічні його сегменти широкояйцеподібні в обрисі, перисторозсічені та обернено-ланцетні, перистороздільні дрібні частки, коротковолосисті по краю, а на верхівці мають світлий шипик. Другий листок три-, або й більше перисторозсічений із дуже вузькими лінійно-ланцетними частками останнього порядку.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...4 °С, оптимальна +12...20 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, пасовищах, городах, у садах, уздовж доріг у Лісостепу і Степу.

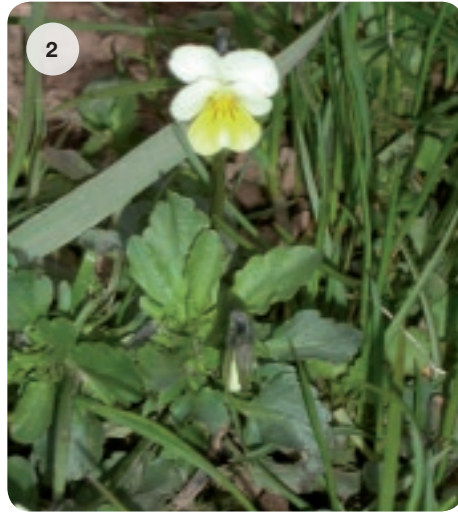
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Пріма™, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Фіалка польова

ФИАЛКА ПОЛЕВАЯ, VIOLA ARVENSIS L.

РОДИНА: фіалкові — Violaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Фіалка польова
Фиалка полевая
Viola arvensis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 10–40 см, розгалужене. Листки чергові, зарубчасто-зубчасті, нижні — коротко-яйцеподібні, майже округлі, черешкові, середні й верхні — широколанцетні, сидячі, з перистороздільними прилистками. Суцвіття — квітки 15–30 мм, поодинокі, пазушні, на довгих квітконіжках, неправильні. Віночок п'ятипелюстковий, довший за чашечку, жовтий. Нижня пелюстка разом зі шпоркою завдовжки 6–14 мм (шпорка — 4 мм). Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Сходить навесні наступного року після 6–8 місяців спокою. Цвіте майже цілий рік. Плодоносить у червні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Життєздатність у ґрунті — до 6 років. Сходи з'являються з глибини не більше за 4–5 см у квітні — вересні. Літньо-осінні сходи зимують. Максимальна плодючість — 3200 насінин.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина стебла низька, завдовжки біля 3 мм, завширшки 0,75 мм, трохи синювата. Сім'ядолі овальні, трохи яйцеподібні, завдовжки 2,5–4,5 мм, завширшки 2–3 мм, на верхівці закруглені, на коротких черешках. Перші листки чергові. Перший листок короткоовальний, трохи яйцеподібний або майже округлий, у діаметрі біля 5 мм, по краю хвилястий, на черешку завдовжки 3–5 мм, зі споду з помітною середньою жилкою і менш чіткими боковими, які відходять від неї. Другий листок коротко-яйцеподібний, майже округлий, схожий на перший, але по краю чіткіше хвилястий і на довшому черешку. Третій листок округлий, більший за попередні два, по боках із двома парами широких тупих зубців, з дрібними вдавленнями між зубцями, верхній зубець широкий, інколи трохи виімчастий. Четвертий листок схожий на третій, але з багатьма широкими тупими зубцями, на верхівці широко закруглений, біля основи трохи серцеподібний. Сім'ядолі і перший листок зазвичай бувають трохи синювато-фіолетові, у дорослих рослин листки темно-зелені, зі споду блідіші. Надсім'ядольна частина стебла нерозвинена.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях, пасовищах, городах, у садах, по всій Україні. Близький вид — фіалка триколірна.

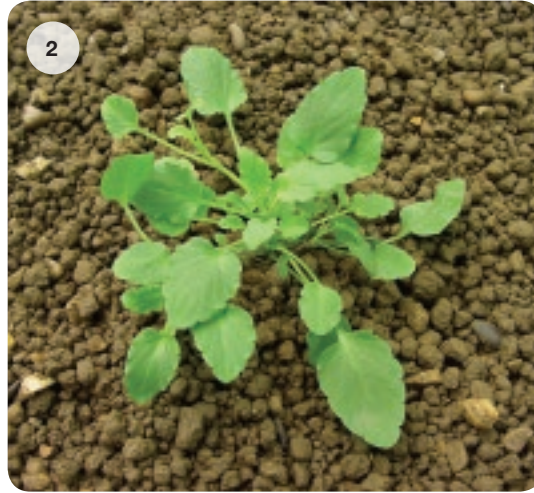
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Каптора®, р. к.	Реглон® Ейр, р. к.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Гол™ 2Е, к. е.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.	

Фіалка триколірна

ФИАЛКА ТРЕХЦВЕТНАЯ (АНЮТИНЫ ГЛАЗКИ), VIOLA TRIKOLOR L.

РОДИНА: фіалкові — Violaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Зимуючі

Фіалка триколірна
Фиалка трехцветная
(анютины глазки)
Viola trikolor L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, заввишки 10–45 см. Листки чергові, зарубчасто-зубчасті, дрібно опушені, нижні — яйцеподібні, черешкові, середні й верхні — широколанцетні, сидячі, з перистороздільними прилистками. Суцвіття — поодинокі неправильні квітки в діаметрі 20–35 мм. Віночок п'ятипелюстковий, більший за чашечку: дві його верхні пелюстки темно-фіолетові або сині з світло-жовтим відтінком, бічні й нижні — такого самого кольору або майже жовто-білі. Корінь стрижневий.

РОЗВИТОК: Плодоносить і досягає насіння в серпні — жовтні. Сходить навесні наступного року.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Життєздатність у ґрунті — 6 років. У рік досягання насіння не проростає, перебуваючи в стані спокою 6–8 місяців. Сходи з'являються з глибини не більше за 4–5 см у квітні — вересні, літньо-осінні зимують і наступного року закінчують цикл розвитку.

ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ: Мінімальна температура проростання — +2...3 °С, оптимальна — +18...24 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях, парах, перелогах, городах. Трапляється рідше, ніж фіалка польова.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ОЗИМИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Галера™ Супер, р. к.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Гезагард® 500 FW, к. с.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Гоал™ 2Е, к. е.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Трефлан™ 480, к. е.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Хвилівник звичайний

КИРКАЗОН ЛОМОНОСОВИДНИЙ, ARISTOLOCHIA CLEMATITIS L.

РОДИНА: хвилівникові — Aristolochiaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Багаторічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Коренепаросткові

Хвилівник звичайний
Кирказон ломоносовидный
Aristolochia clematidis L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, заввишки 30–90 см. Листки чергові, черешкові серцеподібно-яйцеподібні. Суцвіття — неправильні квітки, розташовані по 3–5 у пазухах листків, оцвітина проста, віночкоподібна, світло-жовта. Коренева система складається з коротких повзучих кореневищ, із яких відростають надземні стебла і тонкі підземні корені. Плід — багатонасінна коробочка, трикутна, плоска, грушоподібна, коричнеювата, звисає, завдовжки 4–10 мм, завширшки 4–8 мм, завтовшки 1,5–2,5 мм. Маса 1000 насінин — 15–20 г.

РОЗВИТОК: Сходить у березні — червні. Цвіте в травні — серпні. Плодоносить у липні — вересні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Літньо-осінні сходи, які з'являються в серпні-вересні, добре зимують.

ПОШИРЕННЯ: Поширений по всій країні на городах, у садах, лісосмугах, чагарниках, уздовж шляхів, особливо в понижених зволжених місцях.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Люмакс® 537,5 SE, с. е.	

Щириця біла

ЩИРИЦА УЗКОЛИСТАЯ, AMARANTHUS ALBUS L.

РОДИНА: щирицеві — Amaranthaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні)

Щириця біла
Щириця узколистая
Amaranthus albus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, розгалужене в одній площині, завдовжки 20–70 см. Листки дрібні, довгасті, з короткими черешками. Корінь стрижневий, проникає в ґрунт на глибину 135–200 см. Суцвіття — квітки в пазухах верхніх листків і на кінцях стебел, зібрані в маленькі клубочки. Приквітки з кінцевим вістрям, удвічі довші за оцвітину. Цвіте влітку.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — серпні. Плодоносить у липні — жовтні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 6 млн насінин. Глибина проростання — 6–8 см. Життєздатність у ґрунті — до 40 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина низька, слабorozвинена, червона. Сім'ядолі ланцетні, завдовжки 4–5 мм, завширшки 1,5–2 мм, на верхівці тупі, до основи клиноподібно звужені в черешок завдовжки біля 1,5 мм, сірувато-темно-зелені. Жилкування сім'ядоль петельно-сітчасте, ніби візерункове, крім переплечених бокових гілочок, від середньої жилки відходять ще й нечисленні прямі, відхилені майже горизонтально бокові жилки, які доходять до краю пластинки. Перший листок широко- й короткоовальний, на верхівці трохи виїмчастий і з дуже дрібним шипом у виїмці, завдовжки 5–6 мм, завширшки 3–4 мм, біля основи клиноподібно звужений у короткий черешок, темно-сірувато-зелений. Жилкування листка у вигляді рожевої просвічуваної середньої жилки і 2–3 пар теж просвічуваних бокових білуватих гілок, опуклих зі споду, густо петельно-сітчасто розгалужених. Наступні листки схожі на перший, на верхівці з дуже короткою щетиною (вістю). Надсім'ядольне міжвузля нерозвинене або слабorozвинене.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +28...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Росте на полях і пасовищах, особливо рясно на чорноземних і темно-каштанових ґрунтах південних посушливих областей.

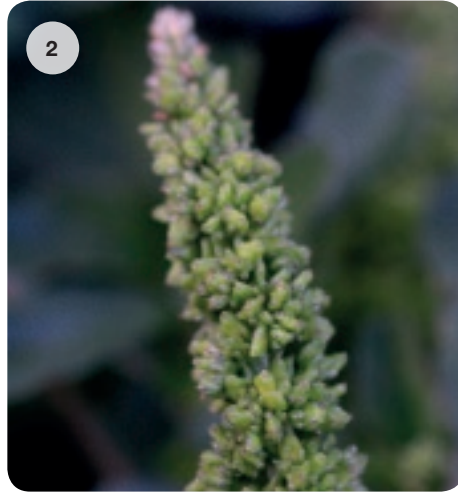
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Щириця блакитна (щириця жминда)

ЩИРИЦА СИНЕВАТАЯ (ЩИРИЦА ЖМИНДА),
AMARANTHUS LIVIDUS L. (AMARANTHUS BLITUM L.)

РОДИНА: щирицеві — Amaranthaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні)

Щириця блакитна (щириця жминда)
Щириця синеватая (щириця жминда)
Amaranthus lividus L. (Amaranthus blitum L.)

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло повзуче або висхідне, голе, гіллясте, темно-зелене або каламутно-червоне, заввишки 80 см. Листки дрібні, яйцеподібно-ромбічні, черешкові, на верхівках зарубчасті, на заокругленнях загострено-колючі, край гладенький. Корінь стрижневий, проникає в ґрунт на глибину 135–200 см. Суцвіття — квіткові клубочки утворюють у пазухах листків верхівковий несправжній колос.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — серпні. Плононосить у липні — жовтні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонкоциліндрична, червонувато-пурпурова, завдовжки 8–10 мм, завширшки 0,5–0,75 мм, укрита короткими волосками. Сім'ядолі вузько-довгасті, завдовжки 6–8 мм, завширшки 1,2–1,5 мм, на черешках завдовжки 2–2,5 мм, на верхівці гоструваті, донизу ледь розширені, зверху зелені, зі споду червонясті. Перший листок обернено-яйцеподібний, догори розширений, на верхівці широко закруглений і злегка виїмчастий, донизу різко звужений, завдовжки 5–6 мм, завширшки 3,5–4,5 мм, зверху зелений, зі споду синювато-червоний. Жилки добре видно зі споду пластинки, білі, дещо опуклі, середня потовщена, сягає до виїмки на верхівці листка, бічні гілочки нечисленні, чергові, біля краю пластинки загнуті догори. Наступні листки схожі на перший, але більші. Надсім'ядольне міжвузля нерозвинуте.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — 6 млн насінин. Глибина проростання — 6–8 см. Життєздатність у ґрунті — до 40 років.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +10...12 °С, оптимальна — +28...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Ростає на полях, пасовищах, особливо рясно на чорноземних і темно-каштанових ґрунтах південних посушливих областей.

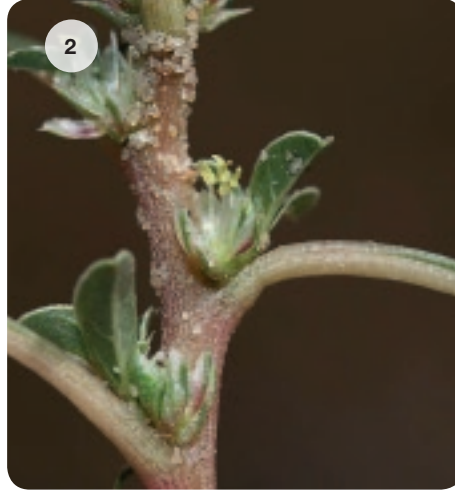
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Щириця жминдовидна

ЩИРИЦА ЖМИНДОВИДНА, AMARANTHUS BLITOIDES S. WATSON

РОДИНА: щирицеві — Amaranthaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Однорічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні)

Щириця жминдовидна
Щириця жминдовидная
Amaranthus blitoides S. Watson

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло лежаче, розгалужене, завдовжки 20–120 см. Листки обернено-яйцеподібні або лопатеві, на верхівці заокруглені, з вістрям. Корінь стрижневий. Суцвіття — квітки в пазухах верхніх листків і на кінчиках стебел, зібрані в невеликі клубочки. Приквітки ланцетні, коротші за квітки. Цвіте в липні — листопаді.

РОЗВИТОК: Сходить у квітні — серпні. Насіння досягає з липня до пізньої осені.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 700 000 насінин. Глибина проростання — не більше за 8 см. Життєздатність у ґрунті — до 40 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина циліндрична, до верху дещо розширена, невисока, завширшки 1–1,2 мм (до верхньої частини), рожево-червоняста. Сім'ядолі лінійні, на верхівці тупі, завдовжки 6–7 мм, завширшки 1,25–1,5 мм, донизу поступово звужуються в короткі черешки завдовжки біля 3 мм. Перший листок довгасто-обернено-яйцеподібний, сірувато-зеленуватий, зі споду білувато-блискучий, на верхівці трохи виімчастий, з випуклою середньою жилкою і нечисленними випуклими боковими відгалуженнями, завдовжки 8–10 мм, завширшки 5–6 мм, на черешку завдовжки 8 мм. Другий листок і наступні схожі на перший, але більші, по краю з вузькою білою облямівкою. У верхній частині підсім'ядольного коліна крізь збільшувальне скло помітні короткі рідкі волоски. Надсім'ядольне міжвузля невисоке, м'ясисте, червонясте, як і черешки листя та інколи жилки (зі споду).

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +7...8 °С, оптимальна — +30...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях, городах, узбіччях, уздовж залізничних колій, особливо рясно в південних областях. Насіння щириці здатне проростати пізно навесні або влітку після міжрядних обробітків.

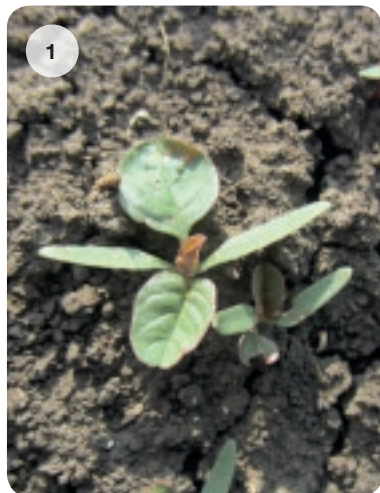
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Каптора® Плюс, р. к.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Гоал™ 2E, к. е.	Лінтур® 70 WG, в. г.	Реглон® Ейр, р. к.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Логран® 75 WG, в. г.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Пріма™, с. е.	Трефлан™ 480, к. е.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Каптора®, р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.	

Щириця звичайна (загнута)

ЩИРИЦА ЗАПРОКИНУТАЯ, AMARANTHUS RETROFLEXUS L.

РОДИНА: щирицеві — Amaranthaceae

БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Дводольні

ТИП: Непаразитні

ПІДТИП: Однорічні

БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Ярі (пізні)

Щириця звичайна (загнута)

Щириця запрокинутая

Amaranthus retroflexus L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Стебло пряме, розгалужене, опушене, заввишки 20–150 см. Листки яйцеподібно-ромбічні, чергові, на черешках. Суцвіття — квітки, зібрані в густе коротке зелене волотеподібне суцвіття. Приквітки з довгим кінцевим вістрям, довші за оцвітину. Корінь стрижневий, проникає в ґрунт на глибину 135–235 см, в ширину — на 75–130 см.

РОЗВИТОК: Плодоносить у липні — жовтні. Сходить у рік досягання. Має низьку схожість через період спокою, який триває 6–8 місяців. Цвіте у червні-липні.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Максимальна плодючість — до 1 070 000 насінин. Глибина проростання краща з поверхневих шарів ґрунту. Життєздатність у ґрунті — до 40 років.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Підсім'ядольна частина тонка, коричнювата, завширшки біля 0,5 мм, завдовжки до 10 мм, інколи довша. Сім'ядолі завдовжки 3–4 (5) мм, завширшки 1–1,5 мм, блідо-сірувато-зелені. Перший листок зелений, зі споду блідо-зелений, широкояйцеподібний, майже округлий, у діаметрі 2,5–3 (4) мм, на верхівці дуже виїмчастий, з невеликим шипом у виїмці, на черешку, вдвічі коротшому за пластинку. Найближчі наступні листки схожі на перший, але дужче витягнуті, овальні. Листки м'яковолосисті. Сходи блідо-зелені. Надсім'ядольне міжвузля рожеве, завдовжки 1–2 мм.

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Мінімальна температура проростання — +6...8 °С, оптимальна — +26...36 °С.

ПОШИРЕННЯ: Рoste на полях, городах, у садах, особливо рясно у вологих місцях. Поширена в посівах ярих просапних культур, часто є домінантним видом.

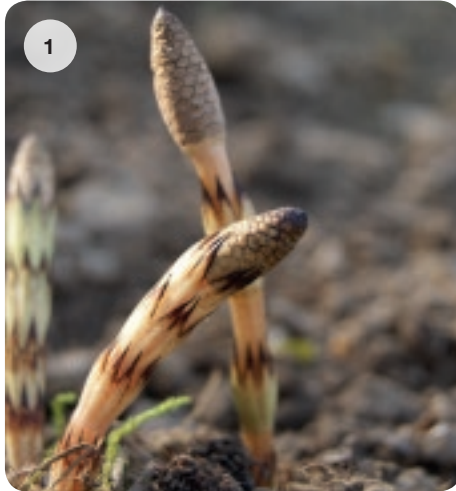
ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ, ПЕРЕВАЖНО ПІЗНІ ЯРІ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Гезагард® 500 FW, к. с.	Люмакс® 537,5 SE, с. е.
Гоал™ 2E, к. е.	Пріма™, с. е.
Дербі™ 175 SC, к. с.	Пріма™ Форте 195, с. е.
Діален Супер® 464 SL, в. р. к.	Примекстра® Голд 720 SC, к. с.
Елюміс® 105 OD, м. д.	Примекстра® TZ Голд 500 SC, к. с.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Ейр, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Лінтур® 70 WG, в. г.	Трефлан™ 480, к. е.
Логран® 75 WG, в. г.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.

Хвощ польовий

ХВОЩ ПОЛЕВОЙ, Equisetum arvense L.

РОДИНА: хвощові — Equisetaceae
БОТАНІЧНИЙ КЛАС: Спорові
ТИП: Непаразитні
ПІДТИП: Багаторічні
БІОЛОГІЧНА ГРУПА: Кореневищні

Хвощ польовий
Хвощ полевої
Equisetum arvense L.

МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА: Спороносні стебла спорофіта тонкі, буруваті, зі спороносним колоском, відмирають після розсіювання спор; вегетативні — плодоносні, зелені, розгалужені, жорсткі, завдовжки 4–40 см. Листки кільчасті, у спороносних стебел недорозвинуті, у вигляді лусок, які зрослися в трубку, у неплодоносних стебел у вигляді кількох зелених ламких члеників. Піхви неплодоносних стебел завдовжки 5–12 мм, зелені, з чорнуватими зубцями. Гілки чотири-, п'ятигранні, розташовані кільцями, перше їх міжвузля довше за відповідну піхву стебла. Корінь у вигляді почленованого кореневища, яке проникає в ґрунт на глибину 30–100 см.

РОЗВИТОК: Зимують вегетаційні підземні стебла-кореневища, з яких рано з'являються плодоносні пагони зі спорангіями. Спори проростають, утворюють проростки, на яких формуються статеві органи. Вегетативне розмноження відбувається за рахунок утворення пагонів із кореневищ. Достигає у березні — травні, після чого плодоносні стебла відмирають.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: Глибина проростання — не більше за 50 см.

ВИЗНАЧЕННЯ ПО СХОДАХ: Спори, потрапляючи на вологий ґрунт, проростають і дають початок заростку — невеликій зеленій пластинці, розсіченій на довгі стрічкоподібні лопаті з коренеподібними нитками (ризоидами) знизу. З цих заростків розвивається хвощ, який, своєю чергою, розвиває спороносні колоски зі спорами. Хвощ не має розвинених листків, а лише стебла з вузлами, порожні міжвузля і кільця гілочок.

ПОШИРЕННЯ: Злісний засмічувач полів і городів, особливо у вологих місцях, на кислих ґрунтах, на болотах, вогких луках, по берегах річок і водойм. Поширений на більшій частині України. Для худоби отруйний хвощ болотний.

ЗАСМІЧУЄ ВСІ КУЛЬТУРИ.

Бур'ян має середню або сильну чутливість до гербіцидів з нижченаведеного переліку:

Елюміс® 105 OD, м. д.	Реглон® Ейр, р. к.
Каллісто® 480 SC, к. с.	Реглон® Супер 150 SL, р. к.
Каптора®, р. к.	Реглон® Форте 200 SL, р. к.
Каптора® Плюс, р. к.	Ураган Форте® 500 SL, в. р. к.
Пріма™ Форте 195, с. е.	

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ

Назви бур'янів українською мовою

А	
Абутилон Теофраста	270
Амброзія полинолиста	70
Амброзія трироздільна	72
Б	
Березка польова	132
Блекота чорна	288
Бромус житній	24
Бромус покрівельний	22
Бромус японський	26
Бульбоочерет приморський	64
В	
Ваточник сирійський	248
Вероніка персидська	298
Вероніка плющоліста	300
Вівсюг звичайний	28
Віниччя справжнє	252
Вовчок соняшниковий	150
Воловик лікарський	134
Волошка синя	74
Г	
Галінсога дрібноквіткова	76
Геліотроп європейський	136
Герань піренейська	164
Герань розсічена	166
Гібіскус трійчастий	272
Гірчак березкоподібний	170
Гірчак земноводний (синонім гірчак болотний)	172
Гірчак повзучий (синоніми: рожевий, степовий, звичайний)	78
Гірчак розлогий	174
Гірчак шорсткий (сорочі лапки)	176
Гірчиця польова	206
Горобейник польовий	138
Горошок волохатий	124

К	
Калачики непомітні	274
Кардарія (хрінниця) крупковидна	218
Кислиця козяча	238
Кислиця рогата	240
Коноплі дикі	242
Конюшина повзуча, біла	128
Кропива глуха пурпурова	192
Кропива глуха стеблообгортна	194
Кропива дводомна	244
Кропива жалка	246
Кукіль звичайний	154
Куколиця біла	156
Кульбаба лікарська	84
Курай калійний	254
Курячі очка польові	294
Кучерявець Софії	220
Л	
Ластовень гострий	250
Латук дикий	86
Латук (молокан) татарський	88
Легузія дзеркало Венери (Дівоче дзеркало)	198
Лисохвіст мишоховостиковий	36
Лобода багатонасінна	256
Лобода біла	258
Лобода гібридна	260
Лутига розлога	262
Д	
Дурман звичайний	290
Е	
Егілопс циліндричний	32
Елевсина індійська (гусяча трава)	34
Ж	
Жабрій звичайний	188
Жабрій ладанний	190
Жеруха волосиста	212
Жовтець повзучий	200
Жовтець польовий	202
Жовтозілля звичайне	80
Жовтушник прямий (лакфіолевидний)	214
Жовтушник розчепірений	216
З	
Зірочник середній	152
Злинка канадська	82

Льонок звичайний 284

М

Мак дикий 264

Мак сумнівний 266

Мати-й-мачуха 90

Мачок рогатий 268

Метлюг звичайний 38

Мишій зелений 40

Мишій сизий 42

Молочай лозяний 278

Молочай-сонцегляд 280

Морква дика 312

Н

Незабудка польова 142

Нетреба звичайна 92

Нетреба колюча 94

Нонея темно-бура 144

О

Осот городній 96

Осот жовтий польовий 98

Осот рожевий 100

П

Пажитниця льонова 44

Пажитниця п'янка 46

Пальчатка кровоспиняюча 48

Паслін чорний 292

Переліска однорічна 282

Петрушка собача звичайна 314

Пирій повзучий 50

Підмаренник чіпкий 276

Плоскуха звичайна (куряче просо) 52

Повитиця польова 296

Подорожник великий 302

Полин віничний 102

Полин гіркий 104

Портулак городній 304

Приворотень польовий 308

Просо волосоподібне 54

Просо посівне (падалиця) 56

Р

Редька дика 222

Резеда жовта 306

Різак звичайний 316

Роговик польовий 158

Роман польовий 106

Роман собачий 108

Ромашка запашна 110

Ромашка лікарська 112

Ромашка обідрана
(триреберник непахучий) 114

Рутка лікарська 310

С

Свинорий (цинодон) пальчастий 58

Синяк звичайний 146

Сить бульбоносна 66

Сить їстівна 68

Скандикс гребінчастий 318

Сокирки польові 204

Спориш звичайний (гусятник) 180

Суріпиця звичайна 224

Сухоребрик високий 226

Сухоребрик лікарський 228

Сухоребрик Льозеліїв 230

Т

Талабан польовий 232

Тонконіг бульбистий 60

Тонконіг однорічний 62

Ф

Фіалка польова 320

Фіалка триколірна 322

Х

Хвилівник звичайний 324

Хвоц польовий 334

Хориспора ніжна 234

Хризантема (королиця) посівна 116

Хрінниця посівна 236

Ц

Цикорій звичайний (Петрові батого) 118

Ч

Червець однорічний 160

Череда волосиста 120

Чина бульбиста 130

Чистець однорічний 196

Чорнокорінь лікарський 148

Чорнощир нетреболистий 122

Ш

Шпергель звичайний 162

Щ

Щавель горобиний 182

Щавель кучерявий 184

Щавель туполистий 186

Щириця біла 326

Щириця блакитна (щириця жминда) 328

Щириця жминдовидна 330

Щириця звичайна (загнута) 332

Я

Якірці сланкі 286

Назви бур'янів російською мовою

А

Аистник цикутовый	168
Амброзия полыннолистная	70
Амброзия трехраздельная	72

Б

Белена черная	288
Бодяк полевой (осот розовый)	100

В

Василек синий	74
Ваточник сирийский	248
Вероника персидская	298
Вероника плющелистная	300
Вика мохнатая	124
Воловик лекарственный	134
Воробейник полевой	138
Вьюнок полевой	132

Г

Галинсога мелкоцветная	76
Гелиотроп европейский	136
Герань (журавельник) пиренейская	164
Герань (журавельник) рассеченная	166
Гибискус тройчатый	272
Горец вьюнковый	170
Горец земноводный	172
Горец почечуйный	176
Горец птичий (спорыш)	180
Горец шероховатый	174
Горошек мышинный	126
Горчак ползучий (син.: розовый, степной, обыкновенный)	78
Горчица полевая	206
Гречиха татарская	178
Гулявник высокий	226
Гулявник Лёзеля	230

Гулявник лекарственный	228
Гумай (Сорго алеппское)	30

Д

Девичье зеркало (Можжевельник)	198
Дескурайния (гулявник) Софии	220
Дивала однолетняя	160
Дрёма (смолёвка) белая	156
Дурман обыкновенный	290
Дурнишник игольчатый	94
Дурнишник обыкновенный	92
Дымянка лекарственная (аптечная)	310

Ж

Желтушник выемчато-зубчатый	216
Желтушник левкойный	214
Живокость полевая	204

З

Заразиха подсолнечниковая	150
Звёздчатка средняя (мокрица)	152

К

Канатник Теофраста	270
Кирказон ломоносовидный	324
Кислица козья	238
Кислица рожковая	240
Клевер ползучий	128
Клоповник виргинский	236

Клоповник крупковидный	218
Клубнекамыш морской	64
Кокорыш обыкновенный	314
Конопля сорная	242
Костер кровельный	22
Костер ржаной	24
Костер японский	26
Кохия вечная	252
Крапива двудомная	244
Крапива жгучая	246
Крестовник обыкновенный	80
Куколь обыкновенный	154
Курай обыкновенный (солянка калийная)	254

Л

Ластовень острый	250
Латук компасный	86
Латук татарский	88
Лебеда раскидистая	262
Лисохвост полевой	36
Льнянка обыкновенная	284
Лютик полевой	202
Лютик ползучий	200

М

Мак самосейка	264
Мак сомнительный	266
Манжетка (невзрачница) полевая	308

Марь белая	258	Плевел льняной	44
Марь гибридная	260	Плевел опьяняющий	46
Марь многосеменная	256	Повилика полевая	296
Мать-и-мачеха обыкновенная	90	Подмаренник цепкий	276
Мачок рогатый	268	Подорожник большой	302
Мелколепестник канадский	82	Полынь веничная	102
Метлица обыкновенная (полевая)	38	Полынь горькая	104
Молочай лозный	278	Портулак огородный	304
Молочай-солнцегляд	280	Пролесник однолетний	282
Морковь дикая	312	Просвирник пренебреженный (обыкновенный)	274
Мятлик луковичный	60	Просо волосовидное	54
Мятлик однолетний	62	Просо куриное (ежовник)	52
Н		Просо посевное падалица	56
Незабудка полевая	142	Пупавка вонючая	108
Ноня темно-бурая	144	Пупавка полевая	106
О		Пырей ползучий	50
Овес пустой (полетай)	28	Р	
Одуванчик лекарственный	84	Редька дикая	222
Осот огородный	96	Резак обыкновенный	316
Осот полевой (желтый)	98	Резеда желтая	306
Острица (Асперуга) простертая	140	Резушка Тяля	210
Очный цвет полевой	294	Ромашка безлепестная	110
П		Ромашка лекарственная	112
Паслен черный	292	Ромашка непахучая (продырявленная)	114
Пастушья сумка	208	Росичка кровоостанавливающая	48
Пикульник ладанниковый (медунка)	190	С	
Пикульник обыкновенный	188	Свиной пальчатый	58

Сердечник шершавый	212	Щ	
Синяк обыкновенный (румянка обыкновенная)	146	Щавелёк обыкновенный	182
Скандикс гребенчатый (Венерин гребень)	318	Щавель курчавый	184
Сурепка обыкновенная	224	Щавель туполистый	186
Сыть круглая	66	Щетинник (мышей) зеленый	40
Сыть съедобная (чуфа)	68	Щетинник сизый	42
Т		Щирица жминдовидная	330
Торица полевая	162	Щирица запрокинутая	332
Ф		Щирица синеватая (щирица жминда)	328
Фиалка полевая	320	Щирица узколистая	326
Фиалка трехцветная (анютины глазки)	322	Э	
Х		Эгилопс цилиндрический	32
Хвощ полевой	334	Элевзина индийская	34
Хориспора нежная	234	Я	
Хризантема посевная (нивяник посевной)	116	Якорцы стелящиеся	286
Ц		Ярутка полевая	232
Циклахена (ива) дурнишниковлистная	122	Ясколка полевая	158
Цикорий обыкновенный	118	Яснотка пурпурная	192
Ч		Яснотка стеблеобъемлющая	194
Черда волосистая	120		
Чернокорень лекарственный	148		
Чина клубневая	130		
Чистец однолетний	196		

Назви бур'янів латиною

A

Abutilon theophrasti L.	270	Arabidopsis thaliana (L.) Heynh.	210
Acroptilon repens (L.) DC.	78	Aristolochia clematitis L.	324
Aegilops cylindrica L.	32	Artemisia absinthium L.	104
Aethusa cynapium L.	314	Artemisia scoparia Waldst. & Kit.	102
Agropyron repens L.	50	Asclepias syriaca L.	248
Agrostemma githago L.	154	Asperugo procumbens L.	140
Alopecurus myosuroides Huds.	36	Atriplex patula L.	262
Amaranthus albus L.	326	Avena fatua L.	28
Amaranthus blitoides S. Watson	330		
Amaranthus lividus L. (Amaranthus blitum L.)	328	B	
Amaranthus retroflexus L.	332	Barbarea vulgaris R.Br.	224
Ambrosia artemisifolia L.	70	Bidens pilosa L.	120
Ambrosia trifida L.	72	Bolboschoenus maritimus L.	64
Anagallis arvensis L.	294	Bromus japonicus L.	26
Anchusa officinalis L.	134	Bromus secalinus L.	24
Anthemis arvensis L.	106	Bromus tectorum L.	22
Anthemis cotula L.	108		
Apera spica-venti L.	38	C	
Aphanes arvensis L.	308	Cannabis ruderalis Janisch.	242
		Capsella bursa-pastoris L.	208

Cardamine hirsuta L.	212	Eleusine indica (L.) Gaerth.	34
Cardaria draba (L.) Desv. (Lepidium draba L.)	218	Equisetum arvense L.	334
Centaurea cyanus L.	74	Erigeron canadensis L.	82
Cerastium arvense L.	158	Erodium cicutarium L.	168
Chenopodium album L.	258	Erysimum cheiranthoides L.	214
Chenopodium hybridum L.	260	Erysimum repandum L.	216
Chenopodium polyspermum L.	256	Euphorbia helioscopia L.	280
Chorispota tenella (Pall.) DC.	234	Euphorbia virgata W.K.	278
Chrysanthemum segetum L.	116		
Cichorium intybus L.	118	F	
Cirsium arvense (L.) Scop.	100	Fagopyrum tataricum L.	178
Consolida regalis Grey.	204	Falcaria vulgaris Bernh.	316
Convolvulus arvensis L.	132	Fumaria officinalis L.	310
Cuscuta campestris Yunck.	296		
Cyclachaena xanthifolia Fresen.	122	G	
Cynanchum acutum L.	250	Galeopsis ladanum L.	190
Cynodon dactylon L.	58	Galeopsis tetrahit L.	188
Cynoglossum officinale L.	148	Galinsoga parviflora Cav.	76
Cyperus esculentus L.	68	Galium aparine L.	276
Cyperus rotundus L.	66	Geranium dissectum Burm.	166
		Geranium pyrenaicum Burm. Fil.	164
D		Glaucium corniculatum (L.) Rudolph	268
Datura stramonium L.	290		
Daucus carota L.	312	H	
Descurainia sophia L.	220	Heliotropium europaeum L.	136
Digitaria ischaemum L.	48	Hibiscus trionum L.	272
		Hyoxyamus niger L.	288
E			
Echinochloa crus-galli L.	52	K	
Echium vulgare L.	146	Kochia scoparia (L.) Schrad.	252

L

Lactuca serriola L.	86
Lactuca tatarica L.	88
Lamium amplexicaule L.	194
Lamium purpureum L.	192
Lathyrus tuberosum L.	130
Legousia speculum-veneris (L.) Chaix.	198
Lepidium virginicum L.	236
Linaria vulgaris L.	284
Lithospermum arvense L.	138
Lolium remotum Schrank.	44
Lolium temulentum L.	46

M

Malva neglecta Wallr.	274
Matricaria matricoides L.	110
Matricaria perforata Merat. (Matricaria inodora L.)	114
Matricaria chamomilla L., (Chamomilla recutita (L.) Rauschert)	112
Melandrium album (Mill.) Garcke (Silene alba (Mill.) E.H.L.Krause).	156
Mercurialis annua L.	282
Myosotis arvensis (L.) Hill	142

N

Nonea pulla DC.	144
-------------------------	-----

O

Orobanche cumana Wallr.	150
Oxalis corniculata L.	240
Oxalis pes-caprae L.	238

P

Panicum miliaceum L.	54
Papaver dubium L.	266
Papaver rhoeas L.	264
Plantago major L.	302
Poa bulbosa L.	60
Poa annua L.	62
Polygonum amphibium L.	172
Polygonum aviculare L.	180
Polygonum convolvulus L.	170
Polygonum lapathifolium L.	174
Polygonum persicaria L.	176
Portulaca oleracea L.	304

R

Ranunculus arvensis L.	202
Ranunculus repens L.	200
Raphanus raphanistrum L.	222
Reseda lutea L.	306
Rumex acetosella L.	182
Rumex crispus L.	184
Rumex obtusifolius L.	186

S

Salsola kali L.	254
Scandix pecten-veneris L.	318
Scleranthus annuus L.	160
Senecio vulgaris L.	80
Setaria glauca L.	42
Setaria viridis L.	40
Sinapis arvensis L.	206

Sisymbrium altissimum L.	226
Sisymbrium Loeselii L.	230
Sisymbrium officinale (L.) Scop.	228
Solanum nigrum L.	292
Sonchus arvensis L.	98
Sonchus oleraceus L.	96
Sorghum halepense L. (Pers)	30
Spergula arvensis L.	162
Stachys annua L.	196
Stellaria media L.	152

T

Taraxacum officinale L.	84
Thlaspi arvense L.	232
Tribulus terrestris L.	286
Trifolium repens L.	128
Tussilago farfara L.	90

U

Urtica dioica L.	244
Urtica urens L.	246

V

Veronica hederifolia L.	300
Veronica persica Poir. ex Lam	298
Vicia cracca L.	126
Vicia villosa Roth.	124
Viola arvensis L.	320
Viola trikolor L.	322

X

Xanthium strumarium L.	92
Xanthium spinosum L.	94

АЛГОРИТМ ВИБОРУ ГЕРБИЦИДУ ДЛЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

ПОПЕРЕДНИКИ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

ПАР, ГОРОХ, РІПАК, ГІРЧИЦЯ, ЛЬОН, КОРМОВІ
ОДНОРІЧНІ ТРАВИ, ПШЕНИЦЯ, ЯЧМІНЬ

Однорічні дводольні зимиючі бур'яни: капустяні,
айстрові, сокирки, маки та ін., підмаренник
<6 кілець

Осіньне внесення

Весняне внесення.
Перерослі зимиючі
дводольні бур'яни,
в т. ч. фіалка, маки,
підмаренник >6
кілець та ін.

Погран
6–10 г/га

нік
6–10 г/га

Дербі 175 SC
ГЕРБИЦИД

0,05–0,07 л/га

СОЯ, КУКУРУДЗА, НУТ,
ЦУКРОВИЙ БУРЯК, ГРЕЧКА

Ярі бур'яни: гірчаки, лобода біла,
гірчиця польова

+ березка
польова

+ віснюг,
метлюг

Старане Преміум
ГЕРБИЦИД

0,3–0,5 л/га

Аксіал

Пріма
ГЕРБИЦИД

0,4–0,5 л/га

СОНЯШНИК

Зимиючі і ярі бур'яни: капустяні, маки, гірчаки,
лобода біла < 2-х листків, амброзія полинолиста,
падалиця соняшнику, в т. ч. сульфо- й ІМІ-, жабрій

+ осоти, хвощ

Пріма Форте
ГЕРБИЦИД

0,5 л/га

ДОПУСТИМІ ФАЗИ ВНЕСЕННЯ

ВВСН 12...39

НАСТУПНІ КУЛЬТУРИ

Наступні культури через
сезон: усі без обмежень,
У разі пересіву: зернові,
кукурудза

ВВСН 21...32

Наступні культури: всі без обмежень

Наступні культури: всі
без обмежень, бобові
через 14 міс.